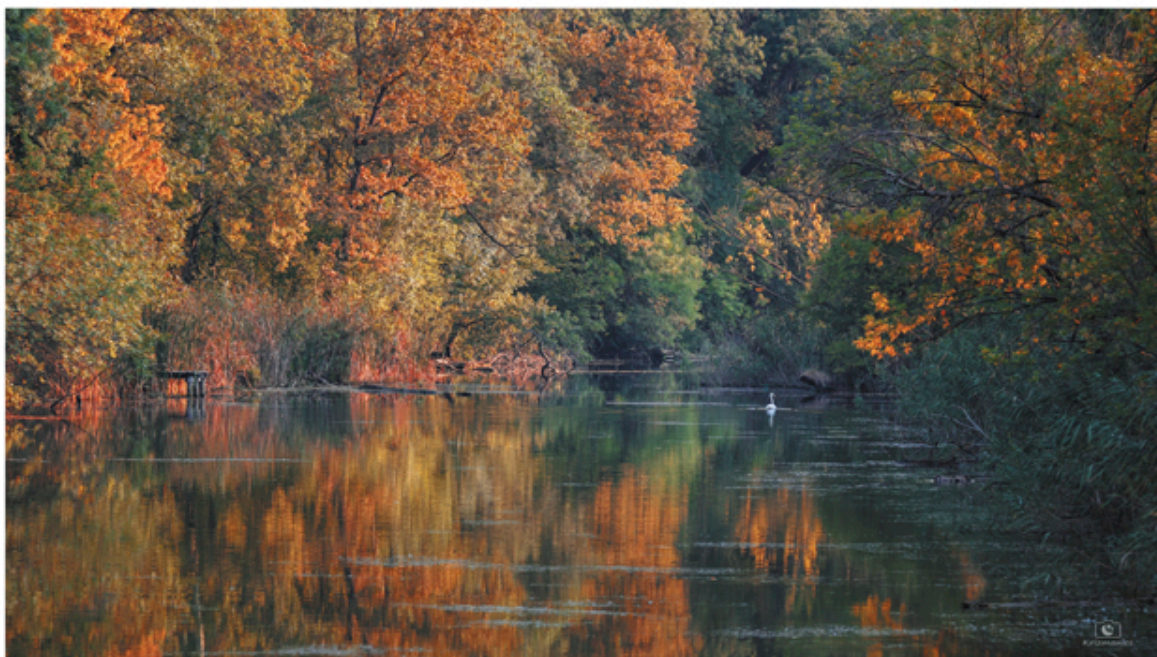

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2018. szeptember

Fotó: Krizmanics Zoltán

TARTALOM

„A teljes munkaidőmet ennek a pozíciónak a betöltésére szánom” (Interjú Nyitrai Miklós professzorral, az orvoskar új dékánjával – Schweier Rita)

A gyógyszerész-, fogorvos- és biotechnológus avatáson elhangzott beszédek (Perjési Pál, Nagy Ákos, Balogh Péter)

„Szeretnék hatékonyan dolgozni és felelősen tenni a karért” (Interjú Reglódi Dóra professzor asszonnyal, az új tudományos dékánhelyettesel – Schweier Rita)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

Bolyai ösztöndíjasok

Kórházi-klinikai gyógyszerészek pécsi szakmai hétvégéje (A Gyógyszerészeti Intézet és a KK Gyógyszertár munkatársai)

Rendezvény a globálisan értelmezett mentális egészségről Barcelonában (Horváth-Sarródi Andrea)

Szeptemberben indul a népegészségügyi felmérés (Wolher Veronika)

Központban a férfi meddőség (Balló András)

„Büszke vagyok arra, hogy a pécsi gyermeksebészet rákerült a gyermeksebészet világtérképére” (Interjú Pintér András professzorral)

Első nemzetközi endoszkópos fülsébszeti szimpózium Berlinben (Pap István)

Az Európai Kardiológus Társaság Kongresszusa Münchenben (Nógrádi Ágnes)

Nemzetközi Illóolaj Szimpózium (Csikós Eszter, Horváth Györgyi)

„Nagyon fontosnak tartom, hogy méltóképpen őrizzük meg elődeink munkáit, értékeit” – interjú Lázár Gyula professzorral (Schweier Rita)

„Az Anatómia határterületei” – kiállítás a Tudásközpontban (Reglódi Dóra, Vicena Viktória)

A hallássegítő implantátummal élő gyermekek harmadik tábora (Tóth Tamás)

„A hang világnapja” alkalmából rendezett lakossági szűrővizsgálat (Burián András)

MED-EL Surgical Hearing Implant Academy (Alexandros Koukkoulis)

A vadászat biológiai, társadalmi és gazdasági vonatkozásai c. rendezvényről (Mess Béla)

Interjú Than Péter professzorral – Váncsodi József

Gynaekologia (1902-1913) (Gracza Tünde)

Intézeti, klinikai hírek

Tudományos Közlemények

Sajtószemle

Dr. Kuhn Endre
Dr. Pintér András

A címlapon, a hátsó borítón és középen B. Kósa Katalin, Haller Szabolcs, Joó Péter, Keszler Éva, Kollár Erzsébet, Krizmanics Zoltán és Szita Szilvia (Pécsi Fotósétáló csoport) fotói

„A teljes munkaidőmet ennek a pozíciónak a betöltésére szánom”

A PTE, ÁOK Kari Tanácsa 2018. június 14-ei ülésén 78 igen és 1 nem szavazattal dékánválasztotta dr. Nyitrai Miklós professzort, aki július elsejétől tölti be ezt a pozíciót dr. Miseta Attilát váltva, akit az oktatásért felelős miniszter felterjesztésére a köztársasági elnök bízott meg a PTE rektori feladatainak ellátásával. Az ÁOK Biofizikai Intézetének vezetője dékánválasztását megelőzően tudományos dékánhelyettesként tevékenykedett a legutóbbi ciklus során. Terveiről, céljairól beszélgettünk.

– **Hogyan érzi magát ebben az új szerepkörben?**

– Még nagyon új számomra ez a szerep, és biztosan tartalmaz majd meglepetéseket. Amíg egy dékánhelyettes a dékánal egyeztetve tevékenykedik a saját területén, addig egy dékánal mindennel foglalkoznia kell. Ebben már bele is kezdtem, épp egy állatházi fejlesztéssel kapcsolatos megbeszélésről jövök, ezután pedig a polgármester úrral találkozom. A megbízatást kihívásnak, egyben tanulásnak is tekintem.

– **Kapott útravalót az elődjétől, dr. Miseta Attilától?**

– Nagyon sokat beszélgettünk az elmúlt két évben arról, merre érdemes továbblépni, de a valódi útravalót az jelentette, amikor munka közben láttam. Az együttműködésünk során módomban volt megfigyelni, miként reagál bizonyos helyzetekre, milyen alapon hoz döntéseket, és ezek a döntések miképp függenek össze egymással.

– **Dr. Miseta Attila több alkalommal elmondta, hogy az orvoskarral lesz a legkevesebb probléma a jövőben, mert profitábilis, stabil és eredményes. A hangsúly legutóbbi nyilatkozatában a minőségi fejlesztésre, és a nyugat-európai egyetemekhez való felzárkózásra helyezte.**

– Én is úgy látom, hogy az orvoskar működése biztos alapokon nyugszik, megvannak a bevételeink, amiknek az elosztását a Kancelláriával folyamatosan egyeztetjük, optimalizáljuk. Karunk lelke és legfontosabb része az ember: a szakdolgozó, az asszisztens, a kertész, az oktató, az emeritus professzor – azaz minden munkatárs. Nagy felelősség ezt az emberállományt egyben tartani és bővíteni.

Hihetetlen fejlesztési lehetőségek állnak jelenleg az orvoskar és az egyetem rendelkezésére, ám ezekre is felelősséggel kell tekinteni. Minden egyes ötezer forintot úgy kell elkölteni, mintha összesen csak tízezer lenne. Ha ezt a több tízmilliárdos fejlesztéseknél sikerül megvalósítanunk, akkor azt gondolom, hogy nagyon jó irányt veszünk. Ennek a megvalósítása nem elsősorban azon múlik majd, hogy lehet-e téglát kapni, hanem azon, hogy azok az emberek, akik kulcspozíciókba kerülnek, a munkájukat jó szívvel, elégedetten végezzék, és nem utolsósorban értsenek hozzá. A legfontosabbnak azt tartom, hogy a megfelelő szakembereket sikerüljön megtalálnunk a fejlesztésekhez.

– **Fontos feladatként és célként fogalmazódott meg az oktatói létszámfejlesztés is.**

– Miseta dékán úr mindent megtett a kiváló oktatók és kutatók visszacsábításáért, és számosan vissza is tértek Pécsre. A jelenlegi állomány is nagyon erős, de az újabb feladatok, a bővítési tervek, és azok az álmok, amiket igyekszünk realitássá tenni, megkövetelik, hogy tovább erősödjünk ezen a téren is. Szerencsére rendelkezésünkre áll az

Dr. Nyitrai Miklós dékán

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos.

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea. Szerkesztőségi munkatárs: Gracza Tünde.

Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. Tel.: 72/536-116.

E-mail: himondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031. Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/himondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE Nyomdája

utánpótlásképzésünk is, évente nagyságrendileg ötven fiatal kutató szerez PhD-fokozatot karunkon. A terveim között szerepel, hogy megtartásukra ösztöndíjrendszert is kialakítsunk.

– **A fejlesztések révén a helyhiány sem okoz gondot a jövőben az oktatás korszerű, megfelelő lebonyolításához.**

– Most éppen abban a helyzetben vagyunk, mint amikor felújítják a családi házat, ami tele van malteres vödörrel, és a fürdőszobába sem lehet bemenni. Ez a megszorult állapot természetesen feszültségekkel jár, nehéz megoldani a pakolást és a parkolást is. Könnyebb elszünnünk ezeket a nehézségeket, tudva azt, hogy egy 11 ezer négyzetméteres, gyönyörű, új épületben dolgozhatunk majd, ami a későbbiekben az egész orvostudomány és a klinikumnak is a rendelkezésére áll, úgy az oktatás, mint a kutatás szempontjából.

– **Egyre több nagy pályázatot sikerül elnyerniük a kutatóknak, jó színvonalú újságokban közölnek, javulnak a szcientometriás adatok is. Ezen a területen különösen látványos a siker.**

– Valóban, de azért korai lenne még hátradőlni. A pályázatokat tekintve tényleg elégedettek lehetünk, hisz az orvoskar az elmúlt három évben nagyságrendileg 16-17 milliárd forintnyi eredményt tudott felmutatni, és a megvalósítás tekintetében ez már feszegeti is a lehetőségeink határait. Mindemellett én azért látok a pályázati palettán olyan területeket – főként az egyéni lehetőségekben, a Bolyai, OTKA, Magyar ösztöndíjaknál –, ahol még nem értük el azt a teljesítményt, amit az adottságaink és a munkatársaink tehetősége révén elérhetnénk.

A következő két-három év fejlesztéseit alapoztuk meg azzal, hogy adott célokra megszereztünk forrásokat, ám nekünk fontos hosszabb távon gondolkoznunk, azaz egy elnyert pályázat megvalósítása közben már az újabb célokhoz rendelhető források előteremtésén kell fáradoznunk.

– **A gyógyítás területén kulcskérdés a modern technikai eszközök beszerzése, a legújabb technológiák követése. Hogyan lehet értékelni azt a rohamos fejlődést, ami ezzel kapcsolatosan zajlik?**

– A fejlődés valóban folyamatos. Az a kérdés, hogy elég gyors-e, és abba az irányba halad-e, amit mi szeretnénk. Ez napi odafigyelést és értékelést kíván. A klinikumban a dékán feladata az oktatásnak és a kutatásnak a koordinálása, szervezése, segítése.

Az oktatás esetében is látok olyan területeket, ahol számottevően előreléphetünk, ha a megfelelő feltételeket biztosítjuk a klinikáknak. Ilyen például a jelenleginél kisebb létszámban történő oktatás a gyakorlati képzések során: ha ezeken öt-tíz diák van jelen, az már sokkal egészségesebb, élhetőbb, és pszichésen is sokkal jobban kezelhető állapot. Ebben minden klinika partner, azonban a megvalósítás hosszabb folyamat lesz. Vannak olyan klinikák, ahol az eszközfejlesztés is kardinális kérdés, és akad olyan is, ahol az infrastruktúrára kell odafigyelni, például egy padlócerére.

Ki kell dolgoznunk egy erre vonatkozó, előremutató tervet, aminek a mentén két-három évre előre látjuk a lehetőségeinket, és tervezhetjük a feladatainkat. Biztos vagyok abban, hogy ezt meg tudjuk valósítani, hisz minden oldalról támogatnak minket ebben. Kancellár úrral, rektor úrral is sokat beszéltünk erről, tárgyaltam a témában a Klinikai Központ elnökével, valamint a klinikák nagy részének a vezetőivel is. A szándék tehát közös, ugyanakkor a pénzügyi feltételeket meg kell teremteni, és a terveket is racionalizálni kell.

– **A közös gondolkodásban a dékánhelyettesek is a társai, akik már az előző vezetésnek is részei voltak.**

– Elégedett voltam az előző dékáni vezetés munkájával, ezért

döntöttem mellettük. Dr. Czopf László maradt az oktatási dékánhelyettes, és dr. Tényi Tamás általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettes is vállalta a feladatot, velük jól tudunk eddig is együtt dolgozni. Az általam megüresedett tudományos dékánhelyettesi pozícióra pedig dr. Reglódi Dóra professzor asszonyt kértem fel, az Anatómiai Intézet vezetőjét, aki már bele is vetette magát a munkába nagy lelkesedéssel.

Komolyan gondolkodom azon, hogy dékáni tanácsadókat is felkérjek, akik a dékánhelyettesekhez hasonló hatásköröket kapnak. Az a majdnem nyolcmilliárd forint, ami az idegen nyelvi képzésünkbe bevételként évente származik, indokolja, hogy az angol és a német nyelvű programunk vezetői, ifj. dr. Gallyas Ferenc és dr. Than Péter professzorok is legyenek dékáni tanácsadók. A szakképzés is egy rendkívül fontos terület, amihez speciális tudás és tapasztalat szükséges, ennek irányítására a továbbiakban is dr. Ertl Tibor professzort kérem meg.

Szeretném, ha a környezetünkben lévő gazdasági szereplőkkel sikerülne minél tartalmasabb együttműködések létrehozni, amik valós bevételekben is megnyilvánulnának. Ezzel kapcsolatban felkértem stratégiai dékáni tanácsadónak a Radiológiai Klinika vezetőjét, dr. Bogner Pétert. Komoly terveim vannak a klinikai oktatás fejlesztésére vonatkozóan is – ennek csak egyik része a már említett kiscsoportos oktatás megvalósítása –, ehhez ugyancsak szükségem lesz két vagy több, további tanácsadóra is. Ez irányú felkérésemet dr. Tóth Kálmán professzor úr már elfogadta.

– **A bürokrácia csökkentésére vonatkozóan is van elképzelése?**

– Az csak minimális mértékben a dékán hatásköre, hogy milyen szabályzati, törvénykezési környezetben dolgozunk, ám azt mindannyian tudjuk, hogy az adminisztrációs terheket csökkenteni kellene. Kancellár úrnak, rektor úrnak és a hivatalvezetőknek felajánlom a partnerséget azoknak a lehetőségeknek a feltérképezésében, amikkel a kutatóknak, az oktatóknak és a szakdolgozóknak az életét könnyebbé, egyszerűbbé tehetjük. Mivel ez a terület is szoros kapcsolattartást igényel, ezért azt tervezem, hogy részünkről külön szakértőt kérek fel erre a feladatra.

– **Az egészségügyi felsőoktatásban dolgozók bérrendezésének ügyében történtek már előrelépések, de a teljes megoldás még várat magára.**

– A klinikákon és az elméleti intézetekben a hasonló végzettségű és munkakört ellátó kollégák bére között valóban észlelhetők még különbségek, ami egyrészt egészségtelen – hisz hat a hétköznapi moráljára –, másrészt pedig igazságtalan. Ennek enyhítésére az előző dékáni vezetés komoly lépéseket tett, hisz saját bevételeinkből, 85-90 százalékban ezt a kompenzációt két lépcsőben megvalósította. A folyamatot tovább kell vinnünk, a szakdolgozók esetében is törekszem a száz százalékos kompenzációra.

– **Elgondolkozott már azon – vagy ez még korai kérdés –, hogy milyennek szeretné négy év múlva látni az orvoskard?**

– Igen. Vallom, hogy dolgozni csak ott lehet, ahol a feszültségek nem feszítik szét a rendszert, ahol átláthatóak a hatáskörök és az ezekkel összefüggő felelősség is. A közösség egyben tartása és jó hangulatának megőrzése kötelességem, és kötelessége az itt dolgozóknak is, erre folyamatosan figyelni fogok. Azt szeretném, ha szívesen járnának be dolgozni az emberek, azt csinálnák, amiben örömeiket lelik, és lennének sikerélményeik.

Bízom abban, hogy egy jól funkcionáló, szép épületben dolgozhatunk majd, ami az otthonunkká is tud válni. Fontos, hogy elinduljon és időben befejeződjön az állatház, valamint a fogorvostudományi tömb létrehozása, emellett legyenek emberbarátibb helyek, terek, ahol a közösség összekovácsolódhat. Lényeges, hogy a

szakmai hálózat mellett tovább fejlődhessen egy szociális hálózat is. Örülök továbbá annak is, ha több sportolási lehetőség nyílna, mert jelenleg ez alulreprezentált terület.

Sokkal több diákban nem gondolkodom, a mostani létszám illeszkedik a fejlesztésekhez, és ad elegendő kihívást is. Szeretném, ha a ranglistákon hatékonyan haladnánk előre, mert ez a megítélésünknek fontos eleme, hisz nem pusztán felsőoktatási, de piaci szereplők is vagyunk. Nem mindegy, hogy a külföldi diákok hogyan tekintenek ránk, mellettünk döntenek-e a választásnál.

– **A dékáni pozíció elnyerése hozott-e, hoz-e a szakmai életében, eddig betöltött vezetői tisztségeiben változást?**

– „Munkás” dékán szeretnék lenni, azaz a teljes munkaidőmet ennek a pozíciónak a betöltésére szánom, ehhez mérten kezdtem átgondolni és átalakítani az eddig betöltött funkcióimat. A 3D Nyomatási Központnak a vezetéséről leköszöntem, dr. Maróti Péternek, tehetséges és fiatal kollégámnak adtam át ezt a feladatot, de tanácsaimmal természetesen továbbra is segítem.

Az Orvostudományi Hírmondó június-júliusi számában olvashatták dr. Miseta Attila (akkor még dékán) doktorrá avatáson elmondott beszédét. Az alábbiakban a gyógyszerészavató, a fogorvos és biotechnológus avatókon elhangzott beszédekét közöljük.

Perjesi Pál professzor, a GYTK dékánjának avatóbeszédei 2018. július 7-én

Tisztelt Rektor Úr, Dékánhelyettes Urak, Tisztelt Elnök Urak, Tisztelt Tanári Kar! Kedves Új, és Korábban Végzett Gyógyszerészek, Tisztelt Vendégeink!

Megkülönböztetett nagyrabecsüléssel köszöntöm Önöket a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának 2017/2018. tanévet lezáró gyógyszerészdoktor-avató ünnepségén! A 2017/2018-as tanévet záró gyógyszerészdoktori ünnepség újabb fontos mérföldkő a pécsi gyógyszerészképzés történetében. A 2000-ben, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán belül megindult gyógyszerészképzés szervezeti és szakmai fejlődésének eredményeképpen, 2016 januárjától mint az egyetem önálló, Gyógyszerésztudományi Kara folytathatta működését. Az elmúlt két és fél év eseményekben gazdag, a kar jövőbeli fejlődése szempontjából is jelentős kari és egyetemi szintű döntések időszaka volt. Ezek eredményeképpen többek között a Modern Városok Program keretén belül megtörtént a kar Rókus utcai épületében az új laboratóriumok kialakítása, valamint saját erő felhasználásával az épület külső homlokzatának felújítása, amit a közeljövőben a belső homlokzat felújítása követ. A közeljövő fejlesztéséhez tartozik a Rókus utcai campus középső épületében további intézeti laboratóriumok, valamint a kar Ipari Gyógyszerészeti Oktatási Központjának kialakítása. Az infrastrukturális fejlődéssel párhuzamosan egyre eredményesebbé vált a kar oktatóinak pályázati és publikációs aktivitása is. A kar intézetei többek között részt vesznek több EFOP és GINOP pályázatban, valamint a PTE Felsőoktatási Intézményi Kiválósági Program több kutatási programjában is. Örömteli, hogy az idei évben már második alkalommal a „PTE Tehetség Centruma” elismerésben részesült a Gyógyszerésztudományi Kar fiatal kutatókat tömörítő kutatócsoportja.

Tisztelt ifjú gyógyszerészdoktorok! A gyógyszerészavató ünnepségek ünnepi pillanatok nemcsak az új pályakezdőknek, de a kar oktatóinak, valamint a szülőknek és barátoknak is! Önök, most esküt tett fiatal diplomások életének nemcsak egy a folya-

Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a Biofizikai Intézetben az elmúlt 10-15 évben felnőtt egy olyan generáció, amelyik hamarosan irányítani is tudja. Ehhez még szükségeltetik néhány lépés, de tervezem, hogy formálisan is átadom a stafétát a munkatársaimnak, dr. Lukács Andrásnak vagy dr. Bugyi Beátának. A pályázatok közül egyetlen olyan lesz, amelyben benne maradok, mert úgy gondolom, hogy a munkámmal segítenem kell a megvalósítását. A többiből kilépek.

– **Hogyan változik, változik-e a napirendje?**

– Szeretném az eddigi életritmusomat megtartani, mert ez jól bevált és egészséges. A munka minőségében hiszek, nem a mennyiségében. Általában reggel fél hét-hét óra tájékán indulok el otthonról, és azt gondolom, hogy délután öt-hat óra tájékán befejezem majd a munkát. Ezután következik a sport, majd a családommal való foglalatosság. A kikapcsolódást, a pihenést is lényegesnek tartom, mert nem hiszem, hogy a napi 16 órás munka négy éven át bírható lehet.

Schweier Rita

matos szakmai számonkéréseket megkövetelő szakasza zárul most le, hanem az egyetemi évek tervekkel, lelkesedéssel, mély emberi kapcsolatok kialakításával tarkított egyedülállóan szép emléképeriódusa is. Ezek alatt az évek alatt váltak a tanuló diákból alapos szakmai tudással rendelkező, felelős munkára alkalmas gyógyszerészekké, akiknek hivatása az egészség megőrzésének és a beteg emberek gyógyulásának elősegítésére ad lehetőséget.

A gyógyszerészképzésben kiemelten fontos a multidiszciplináris tudás megszerzése. A képzés a Gyógyszerésztudományi

Kar intézetei mellett az Általános Orvostudományi Kar, a Természettudományi Kar intézeteinek, valamint a Klinikai Központ oktatóinak részvételével folyik. Köszönetemet fejezem ki a karok, valamint a Klinikai Központ valamennyi oktatójának és vezetőjének is. A képzésben természetesen az egyetemen kívüli gyakorlati elemek is voltak, így közforgalmú és kórházi gyógyszer-tárak, a PTE, KK, Egyetemi Gyógyszertára, valamint gyógyszergyárak is részt vettek benne. Őket is kiemelt köszönet illeti!

Ismert, hogy a közforgalmú gyógyszer-tárakban a lakosság 5-6%-a fordul meg naponta, több mint az összes egészségügyi intézményben összesen. A magasan képzett szakszemélyzet – előzetes bejelentés nélkül is – bármikor elérhető, így a gyógyszer-tár ideális intézmény az egészségnevelési tanácsadásra, a rizikó-faktorok ismeretében a betegségek korai felismerésére, a gyógyszerési gondozásra, és így jelentős szerepet tölthet be a lakosság időbeni orvoshoz irányításában.

A gyógyszerészet, a gyógyszerek tudománya mindig sokoldalú elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítását követelte meg. A megszerzett tudásuk több területen is kamatoztatható. Esküszövegükre emlékezve ne feledkezzenek meg azonban arról, hogy a betegek gyógyulása és egészségük védelme érdekében a diplomával együtt jár az állandó önképzés és továbbképzés szükségessége. A tudományok, így a gyógyszerésztudományok hihetetlenül gyors fejlődése következtében a megszerzett tudás rövid idő alatt elavulhat. Ezért az élethossziglan történő további képzés a szakmánk megfelelő gyakorlása szempontjából rendkívül fontos!

A pécsi Gyógyszerésztudományi Kar kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a gyógyszerészek folyamatos szak- és továbbképzésének aktív résztvevője legyen. A kar szeretettel várja azon diplomás gyógyszerész kollégák jelentkezését, akik szakgyógyszerési képesítést kívánnak megszerezni a szakunk által meghirdetett alap-szakképesítésekből.

Az egyetem rangját a tanári kar és a végzett hallgatók eredményei adják. A végzett gyógyszerészek, szakgyógyszerészek tudásának minősége rendkívül fontos a képzés megítélésében. Mindannyian azt akarjuk, hogy a lehető legjobb szakembereket neveljük. Különösen büszkék vagyunk a helyi és az országos tudományos diákköri konferencián, valamint a további országos versenyeken helyezést elért hallgatóinkra. A TDK munka szemléletformáló tevékenység. Bepillantást enged a tudományos igényű kutatás elméletébe és gyakorlatába. Kívánom, hogy az egyetemi éveik során megkezdett TDK munkáikat eredményesen folytassák elkövetkező munkahelyeiken.

Új diplomások avatási ünnepségén az üzenet elsősorban az ünnepelteknek és az ünnepeltekéről kell, hogy szóljon. Meg kell azonban emlékezni az új diplomások szüleiéről is, akik áldozat-

készségükkel, sokuk esetében gyógyszerészként szakmai tanácsokkal egyengették eddigi tanulmányaikat és gondoskodnak pályakezdésük zökkenőmentes indításáról is.

Tisztelt Gyógyszerészdoktorok! Bízom benne, hogy sikeres szakmai pályafutásuk gyakran fog kapcsolódni a Pécsi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Karának oktatóihoz. Munkájuk során bármilyen szakmai problémájuk merül fel, keressék fel volt tanáraikat, forduljanak a jövőben is bizalommal az Alma Materhez!

Én a gratuláció mellé most szeretném jókívánságaimat is kifejezni Önöknek. A magam és a kar minden oktatója nevében kívánom Önöknek, hogy életpályájuk sikeres legyen, hogy hivatásuk és magánéleti boldogságuk sok örömet okozzon életükben! Köszönöm a figyelmet!

Honorable Rector, Vice Deans, Director of Clinical Center, Head of Baranya County Organization of Chamber of Hungarian Pharmacists, Dear Colleagues, Distinguished Guests, Ladies and Gentlemen,

It is my pleasure to welcome all of you to the 3rd graduation ceremony of the Faculty of Pharmacy of University of Pécs. This is the fifth year when the University issues Doctor of Pharmacy (PharmD) Diploma in the framework of the English Program launched in the 2009/2010 academic year. Accordingly, I particularly welcome our graduates who have just received their Diploma of Pharmacy.

Let me congratulate you on behalf of the Faculty for successfully completing your pharmacy training! The years you have spent at the Faculty have proven that you are ready for the challenges that you are facing in your profession. We – your former teachers and now colleagues – are confident that the knowledge you have acquired at our University will serve you through the many years of your professional activities.

Never forget, however, that your knowledge is becoming out of date in a relatively short time. Because of the intensive biomedical and pharmaceutical research, each professional working on this field should not forget about the importance of postgraduate education. You have acquired the most advanced knowledge on each field of Pharmacy and it is your responsibility to keep it up-to-date in the future.

Pharmacy, our profession, provides a wide range of possibilities to fulfill your professional aims. You can find your professional goal in the field of community pharmacy, clinical pharmacy or industrial pharmacy. Whichever field you are going to work you could not forget that any mistake you make could

cause serious health consequences to others.

Pharmacy, our profession, includes punctuality, appearance, courtesy, concern for others, honesty, discretion, judgment and commitment to excel. Nevertheless, the point is that true professionalism as a pharmacist means showing that you really care. The driving force of our professionalism is our care and concern for the patients!

I would also like to give special thanks to the parents, guardians, spouses and friends of our graduates for their patience, understanding, sacrifices and support – both moral and financial – during these challenging, but rewarding, years at the University.

Dr. Nagy Ákos, egyetemi docens fogorvosavatáson elmondott beszédei 2018 július 7-én

Tisztelt Dékán Úr, Tanártársak, Ünneplő Vendégeink, Kedves Fiatal Kollégák!

A tanulmányikat 2018-ban befejező hallgatóink ünnepélyes doktorrá avatására gyűltünk össze ma. Ifjú kollégáink diplomájukban foglaltak szerint tanúbizonyosságát adták felkészültségüknek, és egyetemünk szokásai szerint méltónak találtattak a fogorvosdoktori cím elnyerésére. Egyfajta átváltozás zajlott le az elmúlt hetekben, amikor igen komoly megmérettetés során az elmúlt öt évben elsajátított ismeretekről számot adtak, majd záróvizsgát tettek. A mai napon egyetemünk szép hagyományai szerint doktorokká avattuk és doktortársainknak fogadtuk a fiatal kollégáinkat.

Ünnepünk a család ünnepe. Tiszteletadás a családtagoknak, akik áldozataikkal, támogatásukkal és sok-sok lemondással segítették gyermekeiket, hogy elérkezzenek a mai napig. Ugyanakkor tisztelegés az *Alma Mater* és a Tanári Testület tagjai előtt, akik tudásukat átadták, és egyetemünk szellemiségének megfelelően felkészítették ifjú kollégáikat az élet szakmai és emberi kihívásainak megoldására.

Kedves Fiatal Kollégáim! Gyermekkoromban volt egy dolog, amit sehogy nem tudtam megérteni: hogyan lehetséges az, hogy amikor átlépjük az országhatárt, akkor minden megváltozik. Bár minden ugyanolyan, a táj változatlan, ugyanaz a folyó folyik az út mellett, de egyszer csak áthaladunk egy láthatatlan vonalon és megváltozik a nyelv, a kultúra és más lesz az elfogadott fizetőeszköz? Nem értettem, mi okozhat ekkora változást egyik pillanatról a másikra alig pár méteren belül!

A mai napon doktorokká fogadtunk Benneteket és ezt máától nevetekben is hordozzátok. Ez néhány órán belül hatalmas változást okoz a társadalmi státuszotokban és elismertségben, de nagy változás a felelősségetekben is. Ma ünneplünk, de holnaptól már nem mi, hanem pácienseitek vizsgáztatnak.

Ma már persze felnőttként több oldalról megközelítve is meg tudnám magyarázni, hogyan választhat el egy láthatatlan vonal két nemzetet ilyen markáns módon (megjegyzem, érteni még ma sem értem feltétlenül). Mint ahogyan az is teljesen világosan végigkövethető, hogyan jutottatok el a mai napig. Mennyi tanulás, megmérettetés, lemondás, izgalom – és néha még elkeseredettség is – vezetett el a mai napig. De végül eljött ez a nap! Ugyanakkor, mint ahogyan nem ér véget az utunk akkor, amikor átlépünk egy országhatárt, úgy a Ti utatok is csak most kezdődik. Most már önállóan kell menetek, de soha nem egyedül. Hiszen gyakran fogunk találkozni a szakképzési és a továbbképzési előadások alkalmával, és talán kötetlenebb körülmények között is.

Doktori hivatásokot útját járva sok minden ugyanolyan lesz,

Those who sacrificed their resources to pay for the grandaunts' education must be commended for their foresight in choosing to invest in education, the most important vehicle for success in the globalized knowledge economy of the 21st century.

In the coming years, I would ask that you not forget your University and your former professors. I encourage you keeping us updated on the many achievements you will experience in your careers and personal lives. We will always take great pride in your achievements.

Once again, I congratulate you and I wish you success as you enter the workforce or undertake further study.

mint eddig. A páciensek panaszainak megértése, a diagnosztikai és kezelési folyamat. Az alkalmazott terápiás anyagok és eszközök mind hasonlóak lesznek, mint eddig. Lesz ugyanakkor egy drámai különbség: nem lesz ott a gyakorlatvezető 5 méteres távolságon belül! De nincs is már szükség rá. Felkészültetek az önállóságra, és ennek sokrétű bizonyosságát is adtátok. Induljatok el hát bátran önálló utatokon!

Kedves Fiatal Kollégáim! Sok szeretettel gratulálok doktorrá avatásotokhoz és kívánok további magánéleti és szakmai sikereket! Isten áldjon Mindannyiótokat!

Dear Dean, fellow professors, celebrating guests and young colleagues,

We have gathered today for the graduation ceremony of our students completing their studies in 2018. As set out in their graduation certificate, our young colleagues have demonstrated their competence and were found worthy of earning a dentist's degree according to the traditions of our University. A kind of transformation has occurred in the past few weeks when they gave

account of their knowledge acquired in the past five years in very serious tests and passed a final examination. Today we have conferred the doctor's degree upon our young colleagues and have accepted them as fellow doctors according to the finest traditions of our University.

Our ceremony is a family celebration. It is a tribute to the family, who aided their children in earning their degree today with much sacrifice and support. At the same time, it is also a tribute to the Alma Mater and the Board of Professors, who imparted their knowledge and prepared their young colleagues to cope with the professional and human challenges of life according to the spirit of the University.

Dear young colleagues. When I was a child there was one thing I was unable to understand: How can it be that whenever we cross a border, everything changes? Although everything is the same, the landscape is unchanged, it is the same river that flows alongside the road but once we cross an invisible line, the language and the culture change and the accepted currency will be different. I could not understand what causes such a sudden change within a few meters' distance.

Today we have granted you the doctors' degree and your names will henceforth reflect this. Within a few hours' time it is going to bring about an immense change in your social status and reputation, and also in your responsibilities. Today we are celebrating, however, from tomorrow on it is not us but your patients who will test you.

Now, of course, as an adult, I could explain from several aspects how an invisible line can so markedly separate two nations from each other (but let me note, even now I do not necessarily understand it). In the same way, it can clearly be followed up how you got to this graduation ceremony - how many challenges, how much studying, sacrifice, excitement, and sometimes even despair, accompanied you until this day. Finally, however, this day has come! At the same time, the same way our jour-

ney does not end when we cross a border, your journey is also just about to begin. From now on, you must travel independently, but never on your own, as we will often meet you on vocational trainings, further educational trainings, and perhaps even in less formal circumstances.

As you are advancing on your career path as a doctor, many things will be the same as before: understanding patients' complaints, the diagnostic and therapeutic procedures. The therapeutic materials and instruments you apply will also be similar. There will be, however, a dramatic difference: your instructor will not be available within a 5 meters' distance. Anyhow, you will not even need them anymore. As you have proved in many ways, you are now prepared to act independently. Now set off courageously on your independent journey!

Dear young colleagues. I congratulate you on earning your degree and wish you every success in both your private life and your professional career. God bless all of you!

Sehr geehrter Herr Dekan, sehr geehrte Professorenkollegen, verehrte feiernde Gäste, meine lieben jungen Kolleginnen und Kollegen,

wir sind hier, um den Studentinnen und Studenten, die ihr Studium im Jahr 2018 erfolgreich absolviert haben, ihr Diplom feierlich zu überreichen und sie zum Arzt zu ernennen. Unsere jungen Kolleginnen und Kollegen haben – wie es auch das Diplom bezeugt – einen Beweis über ihre gründliche Vorbereitung auf den Beruf erbracht. Daher erweisen sie sich der Führung des Titels "Arzt für Zahnmedizin" als würdig, wie es an unserer Universität gebräuchlich ist. Eine Art Metamorphose hat sich in den letzten Wochen vollzogen, während die Studentinnen und Studenten im Laufe einer ernsten und recht schwierigen Leistungsnachweisperiode über ihre, in den vergangenen fünf Jahren erworbenen Kenntnisse, Rechenschaft abgelegt und das Staatsexamen bestanden haben. Am heutigen Tag werden wir die jungen Absolventinnen und Absolventen im Sinne der schönen Tradition unserer Universität zum Arzt ernennen und sie in unser Ärztekolleg als junge Kollegen aufnehmen.

Unsere Feier ist in erster Linie eine Feier der Familie. Es ist ein Dank an die Familien, die ihre Kinder mit Opfern, viel Uneigennützigkeit und Verzicht so lange unterstützt haben, bis ihre Kinder bei diesem Tag angekommen sind. Gleichzeitig ist es auch ein Dank an die Alma Mater und die Professorenschaft, die ihr Wissen überliefert hat und dem Geist der Universität entsprechend ihre jungen Kollegen auf die Lösung der fachlichen und menschlichen Herausforderungen des Lebens vorbereitet hat.

Liebe jungen Kolleginnen und Kollegen, in meiner Kindheit gab es etwas, was ich nicht ganz verstehen konnte: Wie ist es möglich, wenn wir die Staatsgrenze passieren, dass sich alles verändert. Obwohl alles gleichbleibt, die Landschaft, der gleiche Fluss fließt an der Straße, aber plötzlich überschreiten wir eine unsichtbare Linie und die Sprache und die Kultur ändern sich und eine andere Währung wird verwendet. Ich konnte nicht erfassen, was so plötzlich nur innerhalb von ein paar Metern zu so einer gravierenden Veränderung führen kann!

Heute haben Sie die Approbation erreicht. Es ist uns eine Freude, gemeinsam mit Ihren Angehörigen, Freunden und dem Universitätsklinikum diesen wichtigen Lebensabschnitt, den Übergang vom Studium ins Berufsleben, festlich zu begehen und

den erfolgreichen Abschluss Ihres Studiums mit Ihnen zu feiern.

Ab heute werden Sie den Dokortitel in Ihrem Namen führen. Innerhalb von wenigen Stunden vollzieht sich eine gravierende Veränderung im gesellschaftlichen Status und Anerkennung dar, aber gleichzeitig ist es in der Verantwortung ein Meilenstein. Heute feiern wir, ab morgen aber werden sie von den Patienten geprüft. Heute, als Erwachsener, könnte ich von mehreren Seiten erklären, wie eine-unsichtbare Linie zwei Nationen so markant trennen kann (allerdings muss ich bemerken, dass ich es immer noch nicht unbedingt vollkommen begreife). Es kann aber auch klar verfolgt werden, wie es zu diesem heutigen Tag gekommen ist. Wie viel Lernen, Herausforderung, Verzicht, Aufregung, Nervenkitzel – und manchmal auch noch Verzweiflung – zu diesem Tag geführt haben. Aber dieser heutige Tag ist doch gekommen!

Genauso, wie der Weg noch nicht zu Ende ist, wenn man die Landesgrenze passiert, fängt auch Ihr Weg erst jetzt richtig an. Sie müssen Ihren Weg nun selbständig gehen, jedoch nie allein.

Balogh Péter professzor avatóbeszède 2018. július 7-én

Dear Biotechnology graduates, friends and relatives,

It is my pleasure to join you, your friends and dear ones in celebrating your graduation, and first please let me be the first to congratulate you as young colleagues on your successful accomplishment of obtaining MSc degree.

Who would have thought....coming from different backgrounds, previous education, you may feel rightfully proud of yourselves. Although your training was considerably shorter than for students of other programs of this Medical School, it placed a considerable challenge in learning both theoretical knowledge and laboratory practical skills in several very diverse and complex subjects. However, the days that were a bit too grey, or were ruined by grilling exams and perhaps also by some obnoxious examiners, or by a dull subject that made your head drop, are now finally over, as this occasion clearly shows. Gaining all the required knowledge has licensed you to contribute to the advance of biomedical research, by connecting experimental and laboratory skills to understanding medical needs. So there is plenty to celebrate – but can we just reflect for a moment on what the future will bring for you?

As you have just vowed, you will devote your service to mankind through pursuing research as biotechnologist with dedication, fairness and diligence. Your freedom of choosing is unlimited – similar to a pluripotent stem cell, lacking commitment, yet offering a spectrum of potential outcomes. But your vow dictates that your choice is ethical and humane. Heavy words – and you should choose wisely. Wisdom is not necessarily translated into quick material gains or a bolstered ego – initially your paycheck may be shorter than the list of assignments in your working days, or your seniors may insist with convincingly harsh words under rather persuasive terms to have a seemingly impossible task completed by yesterday, thus eventually making you accept the wisdom of the great British thinker, Mick Jagger – *You can't always get what you want*. Then, you will have to seek the strength in yourself – and I believe that by recalling your resolve to prevail during your studies, you'll certainly find it. To quote here another philosopher from the other side of the Atlantic, Bruce Springsteen – *No retreat baby, no surrender*.

So what is the wisdom in choosing, then? Maybe to find har-

mony and equilibrium between two balances – the first, that you have placed yourself into the right niche in science, initially under the competent guidance of a senior, for subsequent maturation into an established scientist. Here you need to be open for learning, fair for accepting criticism, and humble in success. Through this relationship will your professional esteem, as being part of a team, be shaped and judged in the academic world.

The other balance, beyond PCR, cell cultures, mice and cloning, or using fancy instruments, is much more personal, and will have a far more important impact on your future– your inner peace in your relationship with friends and relatives, family. Draw strength from one, you will be rewarded in the other – fail to cherish one, the other will suffer. Therefore, in my parting note to you all I wish you all the very best to find this balance, and make us proud of you, as our former students. Thank you.

mony and equilibrium between two balances – the first, that you have placed yourself into the right niche in science, initially under the competent guidance of a senior, for subsequent maturation into an established scientist. Here you need to be open for learning, fair for accepting criticism, and humble in success. Through this relationship will your professional esteem, as being part of a team, be shaped and judged in the academic world.

The other balance, beyond PCR, cell cultures, mice and cloning, or using fancy instruments, is much more personal, and will have a far more important impact on your future– your inner peace in your relationship with friends and relatives, family. Draw strength from one, you will be rewarded in the other – fail to cherish one, the other will suffer. Therefore, in my parting note to you all I wish you all the very best to find this balance, and make us proud of you, as our former students. Thank you.

Fotó: Krizmanics Z.

„Szeretnék hatékonyan dolgozni és felelősen tenni a karért”

Mint ismeretes, a PTE, ÁOK Kari Tanácsa 2018. június 14-i ülésén dékánválasztotta dr. Nyitrai Miklós professzort, aki július elsejétől tölti be ezt a pozíciót. Az új dékán az általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettesi feladatokra a továbbiakban is dr. Tényi Tamást, az oktatási-ra pedig dr. Czopf Lászlót kérte fel, míg az általa megüresedett tudományos területre dr. Reglődi Dórát választotta. Az Anatómiai Intézet igazgatóját meglepte a felkérés, de végül igent mondott rá. Időközben a FENS (Federation of European Neuroscience Societies) titkári pozíciójának betöltésére is őt választották, így bőven lesz teendője a következő években.

– **Miért gondolkodott sokáig azon, hogy elvállalja-e a tudományos dékánhelyettesi pozíciót?**

– Bevallom, váratlanul ért, hogy rám esett dékán úr választása. Nyitrai Miklós professzor szerencsére sok időt szánt arra, hogy átbeszéljük, milyen feladatok várnak rám ebben a pozícióban, és maximálisan támogat abban, hogy fokozatosan vehessem át a teendőket. A gondolkodásra azért volt szükségem, mert a jelenlegi feladataim ellátása mellett át kellett tekintenem, tudok-e valóban hatékonyan dolgozni tudományos dékánhelyettesként is, és felelősen tenni a karért.

– **Pontosan milyen feladatokat jelent ez?**

– Ennek a tevékenységnek vannak úgynevezett kötelező, és vannak szabadon választott elemei. Az előzőhöz tartozik a sokrétű kari pályázatok kezelése, a Szerzők Ünnepének szervezése, vagy a reprezentáció a különböző eseményeken. Emellett szeretném Nyitrai dékán úr újító kezdeményezéseit is folytatni, amik főként a kutatók motivációjára épülnek, a tudományos teljesítmény fokozása érdekében. Céлом, hogy felmérjem, a különféle intézetekben miként alakult az elmúlt öt év teljesítménye. Ennek alapján látom majd, hogy hol kell jobban fejleszteni, vagy miként tudom elősegíteni a kollaborációkat a klinikák és az elméleti intézetek között. Jelenleg az adatokat gyűjtöm ehhez könyvtárunk és a Dékáni Hivatal segítségével.

Vannak olyan külső pályázatok, amelyekre vagy nem is jelentkezőnk, vagy alulmaradunk bennük. Ilyen például az OTKA, a Bolyai ösztöndíj, vagy a nagyobb európai pályázatok. Ezekben a területeken is fontos növelni az aktivitást, illetve segítséget nyújtani a sikerhez.

– **Milyen módon motiválják a kutatókat?**

– Egyrészt – és ez Nyitrai dékán úrnak köszönhetően már most is működik – a publikációk megjelenése utáni anyagi támogatással, másrészt erkölcsi megbecsüléssel, figyelemmel, amire a Szerzők Ünnepje is lehetőséget teremt. Sokszor egy oklevél és egy kézfogás is elég ahhoz, hogy az ember érezze, elismerik, számon tartják a munkáját.

– **Nőként egyedül van a dékáni vezetésben. Hogyan értékeli ezt?**

– Az a sztereotípiája, hogy egy nő feltűnő jelenség a vezetői szerepkörben, az utóbbi években már nem annyira jellemző. Nem a neme, hanem a munkája minősíti az embert. Azt intézetvezetőként is látom, hogy a nők másképp viszonyulnak egy-egy problémához, többet foglalkoznak az emberi, lelki oldallal. Ez sok időt és energiát von el, de bizonyos esetekben fontos és hasznos. Azt gondolom, hogy az alapvetően jól tesz, ha egy csapatban többféle nézőpont találkozhat. Ma már a nagyobb vállalatoknál is szorgalmazzák azt, hogy a vezetők között legyenek nők is.

– **Nemrégiben megválasztották a FENS, azaz az Európai Idegtudományi Társaságok Szövetsége titkárának is. Ez a pozíció azért annyira már nem ismeretlen, hisz a Magyar Idegtudományi Társaságnak is volt a titkára, majd az elnöke.**

– A szövetségnek minden olyan európai ország tagja, ahol létezik idegtudományi társaság, és mellettük még legalább tíz olyan társaság, amely az idegtudomány valamely alterületét érinti. Jelenleg közel ötven tagot számlál, tehát átfogja Európát. A FENS vezetőségében van elnök, titkár és pénztáros, ők két-évente váltják egymást. A rendszerben a megválasztott két új tag mellett benne marad a korábbi elnök és titkár is, akik segítik a leendő vezetőket a betanulásban. Ez nagyon hasznos, hiszen két év múlva pontosan tudjuk majd, mi a dolgunk. Ugyanilyen szisztéma alapján működik egyébként két éve a Magyar Idegtudományi Társaság is.

Meglepett a jelölésem, bár a tavalyi, általunk Pécsen rendezett FENS Regional Meeting nagyon sikeres volt, komoly visszhanggal, és ez jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy rám gondoljanak.

Ennek a pozíciónak a vállalását is fontolóra vettem, de rábólintottam, mivel ez a magyar idegtudomány elismerése is. Eddig egyetlen magyar szerepelt a vezetőségben, Freund Tamás elnöként tevékenykedett benne.

– **Pontosan mi a titkár dolga ebben a nagy szervezetben?**

– Időszakos elfoglaltságot jelent ez, sok utazással. Mivel Brüsszelben van a központja, ott a vezetőségi üléseken, a döntéshozataloknál személyesen is meg kell jelenni, ami három-négy alkalmat jelent egy évben. A FENS-nek több alszervezete is van, ezeknek vannak különböző ösztöndíjai, utazási támogatások, konferenciák, amelyeknek a szervezésében ugyancsak részt kell venni.

– **Ez az elismerés mennyiben jelenthet előnyt Magyarországnak és az idegtudományi szakterületnek?**

– Biztosan lesz előnye, már csak azért is, mert jobban belelátható az európai folyamatokba. A FENS jelenleg is szorgalmazza, hogy az Európai Unió még több forrást adjon agykutatásra, mert az erre szánt összegek sajnos folyamatosan csökkennek. Nálunk most még a Nemzeti Agykutatási Program által a fi-

nanszírozás biztosított, azonban az európai trend egyelőre aggodalomra ad okot.

– **Oktatói és kutatói munkáját mennyiben befolyásolják majd az új pozíciókkal járó elfoglaltságok?**

– Jó példa van előttem, Csernus professzor, aki dékánhelyettesként is oktatott majdnem ugyanannyi óraszámában, mint korábban, és volt saját csoportja is. Emellett sok előadást is tartott, ahogyan tette ezt Nyitrai professzor is. Az oktatást én is folytatni szeretném, egyrészt azért, hogy ne felejtsem el a szakmát, másrészt a német nyelv szinten tartása miatt, és nem utolsósorban azért, hogy a hallgatókkal kapcsolatban maradjak. A kis-csoportos foglalkozások teremtik meg az alkalmat arra, hogy a

diákok feltegyék a kérdéseiket, elmondják a problémáikat, és ez a legközvetlenebb feedback az oktatásunkról. Szeretném kedvenc kurzusomat is vinni tovább, ami az anatómia határterületről szól. Ez nagyon fontos nekem, valójában a hobbim. Ahogy most látom, a vizsgáztatás lesz az egyik terület, amiben nem tudok majd a korábbi intenzitással részt venni. Tartok továbbá attól, hogy a tudományos munkára sem lesz annyi időm – ami a saját kutatásainkra, illetve a kutatócsoportunkra vonatkozik –, de szerencsére van ma már egy olyan, vezető kutatókból álló csapat, amely tudja irányítani a munkacsoportokat.

Schweier Rita

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

2018. május 14.

1. Doktori ügyek

A DHT egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ugor Emese, egyéni felkészülő (Immunológiai és Biotechnológiai Intézet) értekezésének védeése 2018. április 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Payrits Maja Enikő, egyéni felkészülő (Farmakológiai Intézet) értekezésének védeése 2018. április 20-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Farkas József, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2018. május 10-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Ács Kamilla, egyéni felkészülő (Farmakognóziás Intézet) értekezésének védeése 2018. május 11-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

2. Habilitációs ügyek

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezettek részére a cím odaítélését: **dr. Mikó Éva**, egyetemi adjunktus, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet; **dr. Nagy Gyula Richárd**, egyetemi adjunktus, SE, I. sz. Szülészeti és; Nőgyógyászati Klinika; **dr. Sándor Zoltán**, tudományos főmunkatárs, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet; **dr. Szirtesné dr. Tomsits Erika Márta**, egyetemi docens, SE, II. Gyermekklinika; **dr. Szőke Éva**, tudományos főmunkatárs, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet; **dr. Vorobcsuk András**, főorvos, Kaposi Mór Kórház, Kaposvár.

3. Egyebek

A doktori szabályzat módosítása:

19. § A PhD-értekezés és az értekezés védeése

(1) (c) Az értekezésnek és a téziseknek egységes és igényes megjelenési formája érdekében be kell tartani a gyakorlatban már kialakult, illetve a Magyar Akkreditációs Bizottság által ajánlott és elvárt követelményeket. Ennek érdekében az értekezés és a tézisek elkészítése előtt konzultálni szükséges az ÁOK DHT-nak titkárságával. A formai követelmények röviden az alábbiak:

– A jelöltek a védeés előtt készítsék el értekezésük téziseit, melyek a korábbi kandidátusi tézisekhez hasonlóan nagyjából egységesek legyenek.

– A tézisekben szerepeljen szétbontva az értekezés alapjául szolgáló tudományos közlemények és kongresszusi összefoglalók jegyzéke valamint az egyéb közlemények és kongresszusi összefoglalók jegyzéke. **A tézisek, angol nyelven is (28 példányban), ~~védeés előtt 3 héttel~~ az értekezéssel egyidőben** megküldendők az ÁOK, DHT-nak, mert azok a védeési jegyzőkönyv mellékletének részét képezik.

– **A PTE, ÁOK, DHT üléseinek ütemterve a 2018/19-es tanév első szemeszterében:**

2018. szeptember 17.

2018. október 29.

2018. december 10.

2018. július 2.

1. Doktori ügyek

A DHT egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Ruzsics István, egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2018. május 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Somogyvári Krisztina, egyéni felkészülő (Fül-Orr-Gégeklinika) értekezésének védeése 2018. május 25-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Úr Györgyi, egyéni felkészülő (Szerves- és Gyógyszerkémiai Intézet) értekezésének védeése 2018. május 28-án 92%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Péterfi István, egyéni felkészülő (Kaposvár) értekezésének védeése 2018. június 1-jén 100%-os eredménnyel megtörtént.

Kálmán Nikoletta, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védeése 2018. június 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Szatmári Dávid Zoltán, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2018. június 12-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Poór Viktor Soma, egyéni felkészülő (Igazságügyi Orvostani Intézet) értekezésének védeése 2018. június 18-án 95%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Damásdi Miklós, egyéni felkészülő (Urológiai Klinika) értekezésének védeése 2018. június 18-án 100%-os ered-

ménnyel megtörtént.

Dr. Farkas Boglárka Anett, egyéni felkészülő (Anatómiai Intézet) értekezésének védeése 2018. június 19-én 96%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Szélig Livia, egyéni felkészülő (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet) értekezésének védeése 2018. június 19-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Vig Andrea Teréz, egyéni felkészülő (Biofizikai Intézet) értekezésének védeése 2018. június 21-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Rashed Aref, egyéni felkészülő (Zalaegerszeg) értekezésének védeése 2018. június 25-én 95%-os eredménnyel megtörtént.

Füredi Nóra Judit, egyéni felkészülő (Transzlációs Medicina Intézet) értekezésének védeése 2018. június 28-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Faubl Nóra Klára, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) értekezésének védeése 2018. június 28-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

2. Egyebek

– **Dr. Olasz Lajos** egyetemi tanár betöltötte 70. életévét. Az általa vezetett PhD-program vezetését dr. Nagy Ákos egyetemi docens veszi át.

– Doktori szabályzat módosítása:

12. § A felvételi eljárás

(5) Az alapkövetelményeknek eleget tevő és az ösztöndíjas képzésre jelentkezők szakmai tájékozottságát és kreativitását háromtagú Felvételi Bizottság kötetlen interjú alapján pontozással (**bi-zottsági tagonként maximum 5 7 pont**) értékeli. A Felvételi Bizottság pontozza a felvételizők előnyt adó előzetes teljesítményeit is. A felvételi Bizottság elnöke az ÁOK, DHT-nak elnöke, tagjai a DHT elnökhelyettese és titkára. A Felvételi Bizottság ülésére az érintett program-, illetve témavezető meghívást kap.

VI. A PhD-fokozat megszerzése

17. § Általános rendelkezések

(12) A PhD-fokozatszerzéssel kapcsolatos eljárás egyes lépéseinek a lefolytatásáért a doktorandusz díjakat fizet, az ezekben közreműködő egyes személyek pedig tiszteletdíjban részesül-

nek. Az összegekre nézve a 4. sz. Mellékletben foglaltak az irányadóak. **Amennyiben a díj megfizetésére kötelezett személy kérelmezi, a díjak kiegyenlítését a DHT hozzájárulásával a kar átvállalhatja.**

1. Melléklet

Az Idegen nyelvek ismerete

A 12. paragrafus (2) bekezdés (c) pontja a programba felvételhez szükséges minimumot határozza meg. **A 2018-tól felvett hallgatók kötelesek az előírt nyelvvizsga bizonyítványokat a komplex vizsga előtt bemutatni.**

2/A. Melléklet

Minőségi követelmények a PhD-fokozat megszerzésével kapcsolatban

a) A dolgozat alapjául szolgáló közlemények között **(amelyek közé meta-analízis beszámítható, de a levelezés és a review nem)** legyen **legalább** egy olyan, impakt-faktorral (IF) rendelkező lapban megjelent eredeti közlemény (~~levelezés, review nem számítható ide~~), **amely nem meta-analízis** és amelyben a PhD-jelölt az első szerző, **és** témavezetője **pedig** az utolsó vagy levelező szerző. A társ-témavezető legyen szerző legalább egy olyan, a dolgozat alapjául szolgáló IF-es eredeti közleményben, melyben a PhD-jelölt is szerepel. A dolgozat alapjául szolgáló első-szerzős közlemény(ek) összesített IF-~~a~~ értéke érje el a minimálisan előírt **össz-IF-érték** 50 %-át. Megosztott első-szerzőség esetén az eredeti közlemény teljes ~~impakt faktora~~ **IF-értéke** beszámítható, **de az ilyen közlemény vizson**t csak fél első-szerzős közleménynek számít.

– **Felvételi** a PhD állami ösztöndíjas képzésre: A szóbeli elbeszélgetés 2018. június 25-29. között lezajlott. Ezt követően kialakult rangsor alapján 34 fő állami ösztöndíjas iratkozhat be 2018. szeptember 1-től, 2 fő Richter Talentum pályázatot adott be, dékáni kari keretre is pályázhatnak majd a hallgatók.

Dr. Szekeres Júlia
egyetemi tanár

a PTE, ÁOK, Doktori és
Habilitációs Tanácsának elnöke

A PTE, ÁOK 10. Jubileumi Adventi Koncertje

Dr. Romhányi György Aula

2018. november 28., szerda, 20:00

Karunkon hallgatói kezdeményezésre rendeztük meg 2009-ben az első Adventi Hangversenyt. Az Adventi és a társuló Tavasz Koncertek azóta is nagy népszerűségnek örvendenek a hallgatók és az oktatóink körében. Örömmel jelenthetjük be, hogy idén **november 28-án, este 8 órakor** kerül sor a 10. Adventi Hangversenyre, amelyre nagyon sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját.

A koncertre mindenkit szeretettel várunk, a belépés díjtalan. A részletes műsor a koncert előtti naptól kezdve elérhető lesz a kari honlapon az eseményre kattintva.

A fellépők jelentkezését november 14-ig várjuk a kisestizene@gmail.com email címen.

Támogatók: Dékáni Hivatal, HÖK, EGSC.

„Büszke vagyok arra, hogy a pécsi gyermeksebészet rákerült a gyermeksebészet világtérképére”

Amikor elértem telefonon, épp az intenzív osztályon feküdt, túl egy nehéz műtéten. Zavarban voltam, érdeklődjek-e arról, tudunk-e találkozni, ám ő azonnal elhárította a kétségeimet, mert belefogott egy vicbe, majd rögvest hozzátette, hogy két hét múlva hívjam. Otthonában fogadott, szívélyesen, derűsen, mintha meg sem történt volna a kórházasdi. Ugyan szó esett a betegségéről, a megpróbáltatásairól, de humora, optimizmusa gyorsan átlendítette ezen. Ahogyan sportos életmódja is, aminek sokat köszönhet. Büszkén mutatja a ház alagsorában található konditermet, meg a szaunát, amiket ma is használ, bár már óvatosabban. Sokszínű, huncut, érdekes ember dr. Pintér András, a Klinikai Központ Gyermekgyógyászati Klinikájának emeritus professzora, akinek életigénye példa lehet sokunk számára.

– Említette, hogy szereti a formabontást. Mit szólna ahhoz, ha egy viccel kezdenénk a beszélgetést?

– (kissé meglepődik, de azonnal belevág – a szerk.) Mivel kullancsszezon van, ezért egy ezzel kapcsolatos viccet mondom. A katicabogár csapodár, és hárman is csapják neki a szelet: a szentjánosbogár, a cserebogár és a kullancs. A katicabogár teherbe esik és az a nagy kérdés, hogy ki az apa hármuk közül. Eljön a szülés ideje. Az erdei szülőotthon előtt izgatottan várnak a potenciális apák. Végül megjelenik a szülésznő, aki a kullancsot gratulál, és azt mondja: „Csak egy baj van, hogy a kis kullancs feje szülés közben beszakadt.”

– Biztos vagyok abban, hogy Ön a műtőben is jó hangulatot teremtett.

– Sok műtőben szól a zene. Mi is bekapcsoltuk az ügyelet alatt, nappal azonban nem. Ez nem rigid megszorítás, hanem zavarhatta volna a beszélgetésünket. Ennek ellenére jó volt a hangulat. Látva a kollégáim derűjét, és azt, hogy mindig vannak terveik, a budapesti és a vidéki munkatársak gyakran megkérdezték, miként motiválom őket. Furcsa volt számomra ez a kérdés, mert soha nem gondoltam arra, hogy amit teszek, azzal esetleg motiválok is. Ez tudat alatti folyamat volt.

A műtét egyébként olyan, akár az autóvezetés. Ha sima az út és nem történik semmi különös, akkor a rutin dolgokat szinte odafigyelés nélkül meg lehet oldani. Az útkereszteződéseknél azonban fontos a koncentráció. A sebészi beavatkozásokat egyébként sokszor fetiszizálják. A munkánk természetesen nemcsak a műtétből áll, hanem annak fontos része a kivizsgálás, a beavatkozás előtti és utáni betegmegbeszélés, a műtét utáni sebkezelés, valamint az utógondozás is. A műtét indikáció felállítása sokszor nehezebb, mint magának a műtétnek az elvégzése.

– Önnek megadatott az, hogy hosszú időn át, 27 évig vezethesse a gyermeksebészetet.

– Ezért hálás vagyok, mert volt időm és lehetőségem a terveim megvalósítására. Az új módszerek bevezetésére, a munkatársaim külföldi és hazai képzésére nem elegendő négy év, esetleg ennél is kevesebb idő. Az eredményes szakmai „iskola” megteremtésére és felépítésére is hosszabb idő szükséges, amire fiatal életkorban kellene lehetőséget biztosítani az arra alkalmas szakembereknek.

– Abban is szerencsésnek mondhatja magát, hogy több alkalommal is járhatott Indiában és az Egyesült Államokban.

– Megadatott, hogy ötször vagy hatszor elutazhassak mindkét helyre, pontosan már nem is emlékszem, összesen hányszor voltam a két országban. Az én elvem: „adj, hogy kaphass”. Először mindig mi hívtuk meg a külföldieket hozzánk, nem vártam arra, hogy ők ajánlják ezt fel. Ez a gesztus nagyon fontos, és hosszú távon meg is térült.

– Ez volt az Ön munkásságának az egyik legnagyobb érdeme is, mert a magyar gyermeksebészetet sikerült megismertetnie Nyugat-Európában és a világban.

– Ha ma Ön elmegy Liverpoolba vagy Fokvárosba, találkozik az ottani kollégáimmal, és hozzát teszi, hogy Pécsről jött, biztosan megkérdezik: Andrew mit csinál, hogy van? Valóban sikerült Pécsset rátenni a gyermeksebészet világtérképére. A Pilaszanovich Imre emlékelőadásokra – amiket immár 28 éve minden évben megrendezünk – mindig meghívjuk a világ egy-egy vezető gyermeksebészét. Eddig csak a nyugati országokból érkezett hozzánk vendég, idén azonban már keletről, Gdanskból jön egy neves szakember, ami örömteli.

Többször kérdezték azt is tőlem, hogy mi a kapcsolatteremtés nyitja. Erre azt szoktam mondani, hogy a kongresszusok legfontosabb részei az ebédek, a vacsorák és a kávészünetek. Általában hosszú a sor a kiszolgálásig, bőven van tehát mód és idő az ismerkedésre a külföldi kollégákkal. Ha megszólítom egyiket-másikat és belefogunk a beszélgetésbe, biztosan az asztalához invitál. Ekkor azonban még csak elültettük a magot. Mestyán professzor, a korábbi főnököm kérdezte tőlem, mit akarok még, hisz már mindenki ismer a világon. Azt feleltem neki, hogy a virágot, miután elültettük, öntözni és gondozni kell. Amikor nyugdíjba ment, azt mondta, hogy a jövő engem igazolt. A nemzetközi elfogadottsághoz emellett szükség van arra, hogy jók legyünk a szakmánkban, kellően boldoguljunk az angol nyelvvél, és ami talán a legfontosabb, rendelkezünk a fent említett kapcsolatteremtő képességgel. Még egy fontos gondolat: igazi, tartós és gyümölcsöző szakmai és emberi kapcsolatok fiatal orvosként kötődnek. Professzorok között általában már nem alakul ki szorosabb barátság, hanem csak közös érdekeken alapuló alkalmi érdekszövetségek jönnek létre.

– A gyógyítás, a kutatás és az oktatás mellett azért ez sok energiát igényelhetett.

– Valóban. Erről egy érdekes sztori jut eszembe. Egyszer,

amikor az egyik német vendégemmel beszélgettem este a klinikán, jött Csaba fiam – akkor még kicsiként –, mondván, hogy rossz volt, és az édesanyja azt üzeni, verjem meg. *(nevet – a szerk.)* Ez is jelzi, hogy az életem jelentős részét a klinikán töltöttem.

Nagy nehézségek árán el tudtam intézni azt, hogy kilenc magyar gyermeksebész 3-3 hónapra elutazhasson az Egyesült Államokba úgy, hogy a repülőjegyüket, a szállásukat, és a tartózkodási költségeiket is fizessék. Az USA-ba utazó kollégák megvásárolhatták a helyet is, ahova menni akartak. Később nyolc amerikai gyereksebész érkezett hozzánk egy-egy hónapra. Sokat tanultunk tőlük. Bár az utat én szerveztem, magamat nem tettem bele az „utazókeretbe”.

Kollégáim – értékelve a tevékenységemet – a Magyar Gyermeksebész Társaság örökös tiszteletbeli elnökévé választottak. Számos elismerést kaptam már korábban, Batthyány-Strattmandíjat 1999-ben, Szent-Györgyi Albert díjat 2007-ben, a Magyar Köztársaság Tiszti Keresztjét 2008-ban, de az örökös tiszteletbeli elnökségre vagyok a legbüszkébb. Megható volt számomra, amikor a közgyűlés résztvevői fölálltak és tapsal köszönték meg az igyekezetemet.

– Megválasztották az Európai Gyermeksebész Társaság elnökének is, ami ugyancsak hatalmas rangot jelentett.

– Két évig voltam elnök, és a keleti blokkból csak én mondhatom ezt el. Kezdetből fogva vezetőségi tag voltam, és csak nemrég köszöntem le a betegségem miatt.

Jellemző volt rám, hogy az ülésekre, a rendezvényekre esetenként korábban, vagy később mentem el. A „csúcs” az volt, amikor egy németországi szimpóziumra pontosan egy hónappal korábban érkeztem a szálloda recepciójának legnagyobb megrökönyödésére. *(nevet – a szerk.)*

– A kapcsolatépítés és az elnöki teendők mellett gondja volt a klinika épületének felújítására is.

– Harminc éve már annak, hogy sikerült jelentős külső támogatást szerezni a József Attila és a Bajnok utcai emeleti front beépítésére, tornaterem, valamint betegszállításra is alkalmas lift létrehozására. Az egyetem ebben az évben nem tudott segíteni, de a következő évre biztosította volna a kért összeget. Ekkor elmentem három pécsi potens polgárhoz, akiktől hét és félmillió forintot kértem, és kaptunk is kölcsön tőlük másfél évre kamatmentesen. Nagy harcok árán ugyan, de fel tudtunk venni egy megfelelő gyógytornászt is. Jelenleg egyébként már három gyógytornász dolgozik a klinikán.

– A gyógyítás-kutatás-oktatás hármasa hogyan volt jelen az életében?

– A gyermeksebészlet nem külön tantárgy, hanem a határterületek (traumatológia, gyermekgyógyászat, urológia) keretén belül a fontosabb gyermeksebészeti témákról tarthatunk előadásokat. Emellett minden évben meghirdetünk kreditpontos kurzusokat, ami azt jelenti, hogy a fontosabb gyermeksebészeti kórképeket 14×2 órában tanítjuk, és ezeken maximum 15 hallgatót tudunk fogadni. A gyermekgyógyászati gyakorlatok keretében gyermeksebészeti kórképeket mutatunk be. Ezek az ún. „ágy melletti oktatásokon” nagyon sok a hallgató.

Van egy csúnyának hangzó mondat, amit mi módosítottunk: a bosszú nem mindig rossz tanácsadó. Erre szeretnék egy példát is mondani. 1967-ben, öt évvel a végzésem után lehetőséget kaptam, és elmehettem az NDK-ba hat hétre. Akkor ez nagyon nagy szó volt. Ott láttam, hogy minden harmadik-negyedik gyermeket a húgy-és nemiszervek betegségeivel, azok fejlődési rendellenességeivel kezelnek, nálunk ugyanakkor ezek a csecsemők és gyermekek gyakran elkallódtak. Fontosnak tartottam tehát fog-

lalkozni ezzel a betegcsoporttal. Szükség volt ehhez egy olyan műszerre – amilyen az EKG a szívnek, az EEG az agynak –, ami a hólyag működését méri (uromanométer). Az akkori kormány államtitkárától kértem ebben az ügyben segítséget. Miután behozták a műszert az országba, kipróbálásra odaadták egy budapesti intézetnek, és soha nem került Pécsre. Akkor – és itt a bosszú, ami stimulált minket – létrehoztuk a ma már harminc éve sikeresen működő Visszatérés Alapítványunkat. Azóta is ebből az alapítványból biztosítunk sok olyan dolgot (műszervásárlás, utazás), amit más forrásból nem tudnánk megoldani.

– Kutatási témája is a vizelettartási nehézségekkel volt kapcsolatos.

– A gyermekurologiai tevékenységünkben nőtt ki a témakör talán legfontosabb és legnehezebben kezelhető területe, a vizelettárolási, -tartási és -ürítési elégtelenségek komplex (nem sebészi és sebészi) kezelése. Ma már e kórkép kezelésének országos centruma vagyunk. A nagy beteglétszám, valamint a probléma részbeni megoldatlansága adta a kézenfekvő gondolatot, hogy a tudományos munkánk is ennek a beteganyagának a komplex kezelésével foglalkozzon. Arra mindig ügyeltünk, hogy a klinikai munka és a tudományos tevékenység a betegágytól induljon el, és oda is térjen vissza.

A Gyermekmanuális Tanszéken (korábban Gyermeksebészeti Osztály) az elmúlt 10-15 évben 8 PhD és 3 habilitáció is készült, valamint egy akadémiai nagydoktori értekezés is rövidesen benyújtásra kerül.

– Miért épp gyermeksebész lett?

– Felőtt sebésznek indultam, a Műtéttani Intézetben voltam TDK-s. Az igen tehetséges Szöllösi László adjunktus a Műtéttani Intézetből lekerült a gyermeksebészetre, és mivel én nagyon kedveltem őt, úgy döntöttem, megyek utána. Őt választottam valójában és nem a gyermeksebészetet, pedig akkor már megvolt az állásom a felnőtt sebészeten, ami akkor nagy dolognak számított.

Két főnököm, mentorom volt. Az egyik Pilaszanovich Imre egyetemi docens, akinek azt mondta útravalóként az édesapja: „Soha ne lásd, fiam, a hozzád forduló betegben a feléd guruló dinárt!” Micsoda mély gondolat! Tőle megtanulhattam a beteg tiszteletét és szeretetét is. Több kórházban is feküdtem betegként, és szomorúan tapasztaltam, hogy esetenként hiányzik a munkatársainkból az empátia.

A másik főnököm Mestyán Gyula professzor volt, akinek a londoni tanulmányutamat köszönhettem 1972-ben, amikor még szinte lehetetlen volt nyugatra utazni. Külföldi kapcsolatai révén elintézte, hogy egy évig Londonban kutathattam. Tőle is sokat tanultam, például a „soha nem elég” egészséges nyugtalanságát. Emlékszem, egyszer, amikor a laborban tevékenykedtem, oda mentem hozzá azzal, hogy szeretnék elmenni a feleségemmel az esti nyolc órai mozielőadásra. Fel volt háborodva, mondván, hogyan merek ilyet kérni akkor, amikor jól mennek a kísérletek. Nem engedett el. Ma már hálás vagyok neki ezért is.

– Azt honnan gondolta, hogy tud bánni a gyerekekkel?

– Ez kialakult, belenőttem. Ma már nem is tudnám elképzelni az életemet a gyermekek társasága nélkül. Kevés orvost ismerek, aki átnyergelt volna a gyermekgyógyászatról a felnőttre, viszont az ellenkezőjével több esetben találkoztam. Hiszem és valom, hogy aki a beteg gyerekekkel foglalkozik, az nem leereszkedik, hanem ellenkezőleg, felemelkedik az ő szintjükre. Nem hazudnak, nem imitálnak, őszinték. Az orvosok azért, hogy meggyorsítsák a vizsgálat menetét, nem egyszer felkapják a gyermeket, felteszik a vizsgálóasztalra, és azonnal belefognak hasának nyomogatásába. Pedig először beszélgetni kellene a kis beteggel, megnyerni a bizalmát. Megkérdezni, hány éves, hova jár oviba,

mi a kedvenc játéka, van-e testvére. A nagyobb gyermeket fontos megkérni, hogy maga másszon fel a vizsgálóasztalra, mondja és mutassa meg, hol, mije fáj. Látszólag ezzel elveszítünk néhány percet, ám megnyerjük a gyermek bizalmát, és a vizsgálat is sokkal könnyebbé válik. Azt szoktam mondani, hogy akkor sikeres a munkánk, ha nemcsak fizikálisan gyógyul meg a gyermek, de az emléke is kellemes marad a klinikán történekről. Azaz ha később mosolyogva meséli – sétálva az intézményünk mellett –, hogy „látod, anyu, itt vették ki a mandulámat”.

– Pécssett született, milyenek voltak a szülei?

– Anyám háztartásbeli volt, apám pedig mezőgazdász, középszerűen éltünk. Mire iskolás lettem, apám elment otthonról. Édesanyám egyedül maradt velem, és a nálam két évvel idősebb nővéremmel, ezért munkát kellett vállalnia. Ötvenéves fejjel, képesítés nélküli nővérként kezdett dolgozni. A kétéves, munka melletti tanfolyamot kiváló eredménnyel végezte. Ő akarta, hogy orvos legyek, holott engem a pingpongozás vonzott, annak voltam a megszállottja.

Akkoriban még csak két kar működött a pécsi egyetemen, a jogi és az orvosi. Igazán egyik sem volt szimpatikus számomra, de végül – anyai ráhatásra – az utóbbi mellett döntöttem. A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban Sávai László tanár úr oktatta a biológiát, igen magas szinten. Nekem főként négyeseim voltak, és csak az érettségire tornáztam fel magam ötösrre. Ekkor 1956-ot írtunk. Sikeres volt a felvételi vizsgám, ám mégsem nyerhettem felvételt, mivel a nagyszüleimnek korábban a Postavölgyben öt hold gyümölcsöse volt. Néhány hónapra el kellett mennem műtősfíúnak. Mivel a forradalom során sokan hagyták el az országot, 1957 februárjában pótfelvételt tartottak, és azért, hogy kipótolják a létszámot, én is felvételt nyertem. Kitűnő rendű először az egyetemen lettem. Emlékszem, hogy a második év végén anatómiából Szentágothai professzor szigorlatoztatott. Mivel nem tudtam ötösrre az anyagot, ezért ő elkezdte nekem magyarázni az agy működését. Közben azonban egy fontos megkeresés miatt elhívták. Utána Flerkó professzor jött be, akinek elmondtam azt, amit Szentágothai professzor pár perccel korábban elmagyarázott nekem. Flerkó ezután meghívott diákkörösnek, „modern szemléletű” ismereteimért. *(nevet – a szerk.)* A diákköri munkát azonban nem kezdtetem el, mivel – szó szerint idézem – „politikai és társadalmi munkában való passzivitása miatt nem nyert felvételt a TDK-ba”. A harmadik évben aztán a Kísérletes Sebészeti Intézetben vettek fel TDK-snak.

Akkoriban a pingpongozás mellett nagyon szerettem volna egy motorkerékpárt vásárolni. Eladtam az ebédjegyemet, edzősködtem egy pingpongcsapatnál, egy másiknál kis pénzért pingpongoztam is, és mindezt azért, hogy vehessek egy motort. Mivel ez a szenvedély teljesen lefoglalt, ki is rúgtak bőrgyógyászatból, pedig az első két évfolyamon kitűnő voltam. Azután azonban már könnyebben mentek a dolgaim, mivel társadalmi munkában pingpongedzéseket tartottam azoknak az egyetemista lányoknak, akik nem akartak a testnevelés órákon részt venni. Ezáltal eltekintettek a nagyszüleim gyümölcsösétől is. „Piros” ugyan ettől még nem lettem, de „rózsaszín” már igen. *(mosolyog – a szerk.)*

A végzés után viszonylag hamar megírhattam a kandidatúrámat, ezt követte a habilitáció, majd a nagydoktori. Meghirdettem egy PhD-programot is, Vajda Péter volt az első PhD-sem, aki műtősfíúként kezdett dolgozni, ma pedig már ő a Gyermekgyógyászati Klinika Manuális Tanszékének a vezetője.

– Hogyan lett a pingpong a kedvelt sportja?

– Egy rövid ideig teniszeztem, de az annyira nem tetszett, és váltottam. A pingpong a szenvedélyemmé vált, az NB I-ben évekig játszottam. Negyedik gimnazista voltam, amikor mi lettünk a vidék legjobb csapata. Hatalmas volt a szurkológárdánk. Volt olyan meccsem, amikor egy labdamenet 20 percig tartott. Aztán amikor jöttek az

ügyeletek, akkor befejeztem az asztaliteniszt. Utána már hobbiból sem játszottam, mert nem tudtam elfogadni, hogy már nem megy úgy, ahogyan a fénykoromban. Amikor az első feleségem meghalt, akkor ismét elővettem a pingpongütőt, keresve a vigasztalást benne. Elmentem a fiammal egy megyei csapatba is játszani, remélve, hogy az segít a gyászomban.

– Az tehát egyértelmű, hogy jó a kézügyessége, a reflexei, és precíz is. Mindez a sebészethez is elengedhetetlen.

– Erről jut eszembe Bauer Miklós professzor, aki állítólag a marokkózással, azaz a pálcikajátékkal is tesztelte a fiatal orvosok manuálisát. Ha ebben a finom kézügyességet igénylő játékban ügyes volt a jelentkező, akkor felvételt nyert, ha nem, úgy ennek az esélye csökkent.

– Kocogni azután kezdett, hogy abbahagyta a pingpongot?

– 1980-ban voltam először Houstonban. Ekkor jött divatba a jogging, azaz a kocogás. Az utcákon, a parkokban nagymamákat lehetett látni az unokájukkal, anyákat a babakocsijaikkal, komplex családokat, együtt kocogni. Én is elkezdtem. Azóta is rendszeresen művelem ezt a sportot, és remélem, hogy még nem kell feladnom.

– Ha visszagondol, vezetői periódusának melyik volt a leg-szebb időszaka?

– Az egész, szerencsére nem volt benne törés. A nyugdíjazásom óta is rendszeresen bejárok a klinikára, részt veszek a reggeli és a délutáni megbeszéléseken, valamint a kreditpontos oktatásokon. Már nem operálok, kis műtéseket sem végzek. A szobámat megtarthatam, ahol olvasással, írással, a kollégáim előadásaival, dolgozataival, a külföldi kapcsolataim ápolásával foglalkozom. Ha alkalom van rá, pénzadományokat is szerzek. Dóczi Tamás professzor mesélte, hogy amikor Szegedről Pécsre jött, több vállalattól is próbált adományt kérni. Több helyen azt mondták neki, hogy sajnos nem tudnak segíteni, mert korábban már járt itt a gyermeksebész Pintér András. *(mosolyog – a szerk.)*

– Szigorú vezető volt?

– Nem, de következetes. Mindig a fiatal munkatársat kértem meg először, hogy fejtse ki a véleményét, nehogy az idősebb kolléga gondolatmenete megzavarja a mondandójában. Van a porosz iskola, és van az angol rendszer. Az előbbi egy szigorú hierarchián alapul, az utóbbi lényege pedig abban áll, hogy ha valaki konzultáns, akkor már önálló lehet, kevésbé kell beszámolnia a főnökének. A mi rendszerünk az angol és a porosz iskola keveréke, angol túlsúllyal. Mindenki tudja, hogy a tevékenységében meddig mehet el, és mikor kell tanácsot, segítséget kérni a senior kollégától.

Osztályunkhoz köthető a modern szemléletű újszülött-, csecsemő- és gyermekurogenitális sebészet hazai meghonosítása, továbbá nemzetközi szintre emelése. Ez is a közös munka eredménye. Mindannyiunk tudományos tevékenysége döntően azonos témakörből származik, így az elvégzett munka alapján egymás társszerzői vagyunk.

Erősségeink közé tartozik még az ajak- és szápadhasadékos gyerekek komplex kezelése is, rendszeresen járunk külföldre is operálni ilyen betegeket.

– Az Ön nevéhez köthető a Pécs-Budapest közötti jótékonyági futás, no meg a Nyitott Gyermekklinika mozgalom is.

– Alapvető kérdés, hogy kit tartunk jó vezetőnek. Szerintem az a jó vezető, aki amellett, hogy jó orvos, igényesen és hatékonyan szervez, és kiváló szakembereket gyűjt maga köré. Alapítványunknak olyan tagjai vannak, mint a Paksi Atomerőmű, vagy a Brendon Gyermekáruház. Utóbbitól évente két és félmillió forint támogatást kapunk, és ezért igen hálásak vagyunk.

Az alapítvánnyal kapcsolatos egy humoros történet. A jótékonyági futás a Lánchídtól indult. Még Budán, a Duna-parton egy házaspár megkérdezte, hogy hova futunk. Amikor azt válaszoltuk, hogy Pécsre, a feleség csak legyintett és félhangosan mondta a férjének: „hagyd,

ezek nem normálisak”. Egy másik emlék is eszembe jut ennek kapcsán. Amikor megérkeztünk Pécsre, a Széchenyi térre, a nagy számú kíváncsiskodó, várakozó és barát között volt három hajléktalan is. Az egyik hajléktalan megkérdezte, mi készül itt. Amikor megtudta, hogy a beteg gyerekek gyógyítására gyűjtünk, elment két társához, majd rövid idő múlva visszajött, és száz forintot ő is adott. Nagyon megható volt.

A Nyitott Gyermekklinika kezdeményezés is nóvum volt, és nem várt sikerrel zajlott. Egyik alkalommal a Brendon Áruházról futottunk a Gyermekklinikaig, ezer gyerek csatlakozott hozzánk. Elhívtuk a világbajnok asztaliteniszesezőnőt, Bátorfi Csillát, valamint a PVSK kosarasait. A kisgyermekesek együtt játszhattak ezekkel a neves sportolókkal.

A legismertebb, egyben a „leghíresebb” betegek a pécsi szíami ikrek voltak. Egyetemünkön ekkor még hiányoztak a technikai és egyéb feltételek ehhez az extrémén súlyos és bonyolult sebészeti műtéthez, ezért a beavatkozásra a csecsemők hét hónapos korában a müncheni gyermeksebészeti klinikán került sor. A 180 ezer német márka összköltséget a németek vállalták. A nehézkes adminisztratív engedélyeztetések sorából egy mosolygató történetet emelek ki. Amikor az udvarias és segítőkész magyar rendőrtiszt meglátta a medencéjükönél tükröképszerűen összenőtt csecsemőket, ijedten kérdezte, hogy hány útlevele lesz szükségünk, egyre vagy kettőre. Szerencsére két útlevel készült, mert különböző időpontokban hozhattam haza a gyerekeket Münchenből. A jelenleg harminc éves fiatalembere-

rek Németországban élnek és dolgoznak.

Fontos elmondanom, hogy nem vagyok újjító vagy feltaláló típus. Ha van valami érték bennem, akkor az az, hogy meg tudom különböztetni a fontosat a kevésbé fontostól, a szükségeset a kevésbé szükségesétől, és a megvalósíthatót a nem, vagy csak a nagy nehézségek árán megvalósíthatótól. Ezután a választott probléma megoldására összpontosítjuk az energiánkat, és az anyagi forrásaink részarányos hányadát.

– **Egy fia és egy lánya van.**

– Igen, ők az első feleségemtől születtek. Jelenleg mindketten Budapesten élnek. A fiam ötvenegy éves, a Brendon üzletlánc második embere, a lányom pedig egy angol banknál dolgozik. Őt unokám van, három fiú és két lány, a legkisebbek 12 évesek. A második feleségem urológus, ő is az egyetemen dolgozik, húsz évvel fiatalabb nálam, debreceni származású. A jelentős korkülönbség ellenére – az urológiai kérdések kivételével – jól megértjük egymás. Most, súlyos betegségeim során, erejét nem kímélve figyel rám, páratlan odaadással gondoskodik rólam, segítséget nyújt a felépülesemhez.

Befejezőként engedjen meg egy rövid történetet, ami azt gondolom, ide illik. Egy ismert író bírálatra kapott egy anyagot fiatal írórtársától. Miután elolvasta, véleményét röviden és tömören így fogalmazta meg: „Kedves fiatal barátom! Itt ülök lakásom legkisebb helyiségében. Az Ön írása előttem van, de mindjárt mögöttem lesz”. *(ismét nevetünk – a szerk.)*

Schweier Rita

Bolyai ösztöndíjasaink

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat kiemelkedő kutatási-fejlesztési teljesítmény ösztönzésére és elismerésére az MTA elnöke által felkért, és az MTA köztestületi keretei között működő Kuratórium nyilvános pályázati rendszerben ítéli oda. Az ösztöndíjra 45. életévüket még be nem töltött, tudományos fokozattal rendelkező, de az MTA doktora címet még nem szerzett személyek pályázhatnak.

Az ideai nyerteseink:

Garami András (Transzlációs Medicina Intézet)

Kemény Ágnes (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet, Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

Párniczky Andrea (Transzlációs Medicina Intézet)

Radnai Balázs (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet)

Tóth Arnold (Radiológiai Klinika)

Újabb műszerrel gazdagodott a pécsi szülészeti klinika

Új műszert adtak át a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ (PTE, KK) Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján, amely a hasfalon keresztül lehetővé teszi a magzati szívhangok és a fájástevékenység mérését és regisztrálását. Érdekesség, hogy a modern eszközre a forrás egy részét egy jótékonyági koncert fedezte Várad Marianna és Boros Misi közreműködésével.

A műszer rendhagyó módon kerülhetett a pécsi klinikára. A Pécsi Első Lions Club Várad Marianna és Boros Misi fellépésével jótékonyági hangversenyt szervezett, melynek bevételét kiegészítette a Czeizel Intézet – így tudták megvásárolni a klinika részére az ún. CTG-monitort. Várad Marianna a Pécsi Nemzeti Színház magánénekesse, a Pécsi Tudományegyetem adjunktusa, míg Boros Misi zongorista a Virtuózok fel-fedezettje, de mindketten személyesen is kötődnek a pécsi szülészeti klinikához – így örömmel csatlakoztak a jótékony kezdeményezéshez.

Dr. Veszprémi Béla, a PTE, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika egyetemi docense az új műszerről elmondta: “Ezzel a modern eszközzel, az úgynevezett kardiotokográffal ellenőrizni tudjuk a magzat méhen belüli állapotát. Így biztosítani tudjuk a szüléssel járó rizikó csökkentését, javítva ezáltal az egészséges gyermekek születésének arányát.” – mondta el Veszprémi doktor.

A Dél-dunántúli Régió (Baranya, Somogy és Tolna megye) összes szülésének közel 40%-át a Pécsi Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján vezetik le, évente közel háromezer baba látja meg itt a napvilágot. Az új eszközzel évente több mint négyezer vizsgálatot végezhetnek majd el.

Kórházi-klinikai gyógyszerészek pécsi szakmai hétvégéje

Idén immáron hetedik alkalommal rendezték a PTE-GYTK Gyógyszerészeti Intézete és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Kórházi Gyógyszerészeti Szervezete (MGYT-KGYSZ) Ifjúsági Állandó Bizottságának szervezésében a már hagyományosnak mondható kórházi-klinikai gyógyszerészek pécsi szakmai hétvégéjét. A kollégák részvételi kedve, az előző évekhez hasonlóan egyre növekvő, a kezdetekkor „klubdelutánnak” indult szakmai rendezvényre az ország különböző pontjairól közel 110-en érkeztek, akik 13 színvonalas előadást hallgathattak meg és teheték fel kérdéseiket. A szakmai diskurzus idei témái a betegre szabott gyógyszerosztás és az antibiotikum-stewardship voltak.

A szervezők újítottak, ugyanis idén először online felület is a résztvevők rendelkezésére állt, ahol hasznos információkat érthettek el, kérdéseket tehettek fel az előadóknak és képeket is megoszthattak. A felülethez a regisztrációkor kapott névtáblán szereplő QR-kód beolvasásával férhettek hozzá az előadók és a hallgatóság a szakmai rendezvény alatt. Nagy örömeinkre számtalan hasznos és gondolatébresztő kérdés került így elő, mellyel a szakmai hétvége programja még interaktívabbá vált. Az előadók között volt osztályvezető főorvos, számos főgyógyszerész és szakgyógyszerész, valamint szakgyógyszerész-jelöltek is lehetőséget kaptak az általuk végezett munka bemutatására. A hallgatóságban a már végzett gyógyszerészek mellett a hazai gyógyszerészképző egyetemekről is érkezett 15 fő hallgató, akik remélhetőleg a diploma megszerzése után szívesen választanák a kórház-klinikai gyógyszerészi szakterületet.

Az első nap a helyes antibiotikum-terápia gyakorlatát járta körül. A rendezvény elején dr. Fittler András a szervezők nevében köszöntötte a résztvevőket, aki külön kiemelte a rekordot döntő érdeklődést a konferencia iránt. A szakmai hétvégét dr. Princz Gyula, Dél-pesti Centrumkórház, Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet, osztályvezető főorvosa „Egy klinikus üzenetei kórházi gyógyszerészeknek” című előadása nyitotta meg. Röviden vázolta napjaink nehézségeit a területen és megoldásként kiemelte az infektókontroll-bizottságok illetve az antibiotikum-stewardship működtetését a kórházakban, természetesen a kórházi-klinikai gyógyszerészek aktív szerepvállalásával. Főorvos úr előadását dr. Órás Zsuzsanna szakgyógyszerész és dr. Takács Anna, szakgyógyszerész-jelölt közös előadása követte „Antibiotikum-terápiák optimalizálása – a gyógyszerészi intervenció eszközei a betegre szóló gyógyszerelés során címmel”. Bemutatták, hogy munkájuk során az antibiotikum-felhasználás regisztrálására törekednek és aktívan részt vesznek a betegágy melletti osztályos munkában. Előadásukat érdekes esettanulmányokkal zárták, rámutatva, hogy orvos-gyógyszerész együttműködéssel megvalósítható az egyedi gyógyszerelés és a napi munka során felmerülő különböző problémák megoldása az antibiotikus terápia során is. A két előadást dr. Gyimesi Nóra, szakgyógyszerész által koordinált interaktív megbeszélés zárta, mely során a résztvevők 4 csoportot alkottak: menedzsment, orvosi, gyógyszerész és infektológus team. A csoportoknak az volt a feladata, hogy olyan javaslatokat fogalmazzanak meg, melyek a döntéshozókat meggyőzik az antibiotikum-stewardship teljes körű bevezetéséről.

A délután a „Gyógyszerészek szerepe az intézmény antibiotikum terápiájának kialakításában” témakörrel folytatódott, melyet dr. Gyuricza Anett, szakgyógyszerész-jelölt „Infekciókontroll és antibiotikum-stewardship az osztályos gyógyszerészi gyakorlatban” című előadása nyitott. Az antibiotikum-felhasználás optimalizálására és a nozokomiális fertőzések visszaszorítására az infektókontroll-bizottságokon túl antibiotikum-stewardship munkacsoportok működését javasolta. Az előadássorozatot közös előadásukkal dr. Holub Lili, szakgyógyszerész és dr. Takács Gábor, főgyógyszerész „Mi az antibiotikum-stewardship? Hazai implementálásának lehetőségei” címmel zárták. Előadásukban külföldi irányelvek ajánlásait és azok bizonyítékszintjeit, továbbá hazai megvalósítási lehetőségeit ismertették. A péntek esti vacsora során játékos, ugyanakkor gyógyszerész-szakmai vonatkozású feladatok során mérhették össze tudásukat és találékonyágukat a résztvevők. Mint minden évben a vetélkedő ismét osztatlan sikert aratott.

Szombaton a programsorozat a „Betegre szabott gyógyszerosztás kórházi bevezetése és a kapcsolódó klinikai feladatok” című blokkal folytatódott. Első előadóként a Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet intézeti és a Borostyán Gyógyszertár főgyógyszerésze, dr. Higyisán Ilona az „Automatizált rendszer alkalmazásának tapasztalatai” címmel összegezte és értékelte a kórházukban lévő egyedi gyógyszerosztó automata HD MEDI működését, előnyeit, hátrányait. Majd azon kórházi kollégáknak is adott hasznos tanácsokat, akiknél a közeljövőben vezetik be a rendszert a szükséges tárgyi és jogszabályi feltételek teljesítésével. Következő előadó dr. Tiszai Zita, a Péterfy Sándor utcai Kórház-Rendelőintézet és Baleseti Központ Intézeti Gyógyszertárának szakgyógyszerész-jelöltje „A betegre szabott gyógyszerosztás az osztályos gyógyszerész szemszögéből” előadással egy érdekes és – gyógyszerészi szemszögből – nagy kihívást jelentő esetismertetéssel kezdte előadását, majd a személyes tapasztalatai alapján mutatta be az osztályos munkáját és a betegre szóló gyógyszerosztással kapcsolatos kihívásokat. Harmadik előadóként dr. Richter Katalin, a tatabányai Szent Borbála kórház főgyógyszerésze a „Betegre szabott gyógyszerosztás kórházi bevezetésének korai tapasztalatai” címmel mutatta be milyen út vezetett az egyedi betegre szabott gyógyszerelő automata pályázati kiírásától egészen a kórházi gyógyszerertárba történő beüzemeléséig. Az előadásokat dr. Gyimesi Nóra és dr. Vida Róbert által koordinált interaktív megbeszélés zárta, mely során a betegre szóló gyógyszerosztás és a gyógyszerészeti informatikával kapcsolatos rövid kérdőíves felmérés vitaindító eredményei és az interaktív felületen feltett, az előadókat megszólító kérdéseket beszéljük meg.

A konferencia a „Robotika és informatika a betegbiztonság érdekében” című blokkal folytatódott, melyben dr. Botz Lajos, a PTE Gyógyszertár főgyógyszerésze, „Adatvagyon értelmezése az egészségügyben, a kórházi gyógyszeréssel összefüggő adatelemzések lehetőségei” címmel tartott előadást, kiemelve a magyarországi kórházak informatikai rendszerének heterogén, zajos és strukturálatlan rendszerét. Felhívta a figyelmet a kórházakban lévő informatikai szolgáltatások orvosi és gyógyszerészi felülete mihamarabbi összehangolásának szükségességére. Dr. Polics Éva, a komlói kórház főgyógyszerésze „Robotikai támo-

gatással vagy anélkül?” című előadásában bemutatta az általa vezetett intézeti gyógyszerértárbán a UnitDose automata beüzemelésének előnyeit, valamint az azt megelőző munkálatokat. Ezt követően dr. Langer András, a PTE Gyógyszerárának, szakgyógyszerész-jelöltje “A betegre szabott gyógyszeresztás egészség-gazdaságtani értékelésének metodikai kihívásai és módszertana” című előadásában a betegre szabott gyógyszeresztás gazdasági elemzésének szempontjaira mutatott rá. A konferencia utolsó előadását dr. Süle András, a budapesti Péterfy Sándor utcai Kórház főgyógyszerésze “Legyen világosság! – A gyógyszeres terápia betegszintű követhetőségének gazdasági és informatikai vonatkozásai” címmel tartotta, mely az egészségügyi költségek mérhetőségét és betegszintű követhetőségét szemlétette.

A konferencia végén dr. Higysán Ilona, az MGYT-KGYSZ alelnöke megköszönte a szervezők színvonalas munkáját és a magas részvételi arányt. Buzdította a résztvevőket a KGYSZ további rendezvényein való részvételre is. Majd elkészült a hagyományos cso-

portkép is. A pécsi rendezvény meghatározó célja a hazai intézeti gyógyszerellátásban aktívan működő szakmai műhelyek jó gyakorlatainak bemutatása és a tapasztalatok megosztása. Az idei előadások is bizonyították, hogy napjaink kórházi-klinikai gyógyszerészetének két meghatározó területén (antibiotikus terápia és betegre szóló gyógyszerelés) a gyógyszerész szakmának kulcsszerepe van a biztonságos és költséghatékony gyógyszeres terápia megvalósításban. Olyan gyógyszerész feladatkörök, kompetenciák interaktív megbeszélésének lehettek részesei a résztvevők, melyek számos nyugati országban elterjedtek és elfogadottak egészségügyi társszakmák és a finanszírozó által is. Bízunk benne, hogy hamarosan hazánkban is széles körben elterjednek e gyógyszerész tevékenységek, egyre több tapasztalatot szerzünk és eredményeinket bemutatva mindezek létjogosultsága megkérdőjelezhetetlenné válik. A szervezők köszönettel tartoznak az MGYT-KGYSZ-nek a rendezvény támogatásáért.

A Gyógyszerészeti Intézet és a KK Gyógyszerár munkatársai

Barcelona Global Health Summer School: Mental Health in the Age of Uncertainty

A Barcelona Institute for Global Health szervezésében 2018. július 15. és 20. között rendezték a képzést, melynek főtémája a globálisan értelmezett mentális egészség volt. A résztvevők maguk is igen különböző területekről érkeztek (összesen hatvanan voltunk), s bár jómagam arra számítottam, hogy a medicina területéről érkezünk legtöbben, voltak köztünk jogászok, orvosok, pszichológusok és hallgatók számos területről: nemzetközi kapcsolatok, társadalomtudományok, globális egészség, népegészségtan és orvostudomány berkeiből. A jelenlévők sokszínűsége nemcsak a tudományterületük okán volt sokszínű, hanem Ausztrálián kívül az összes kontinens számos országa képviseltette magát.

A képzés maga főként előadásokból állt, illetve délutánonként csoportokra osztva projekt munkát készítettünk, melyet végül nem a hagyományos, frontális módon kellett megjelenítenünk, hanem valamilyen kreatív köntösből: volt, aki végül színdarabbal készült, de született videó és interaktív módszerekkel dolgozó csoport is megnyilvánult. A képzés témáit illetően kiemelem, hogy igen nagy hangsúlyt fektettek az előadók a háborús övezetekben élők mentális egészségére illetve problémáira, ezek kezelési és megelőzési lehetőségeire. Előadóink is igen sok aspektusból vizsgálták e területeket, hiszen pszichológus, pszichiáter, népegészségtani és szociális területen dolgozó szakember is volt köztük, többek közt Anglia, Németország, Törökország, Spanyolország egyeteméről. Leginkább a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok mentális egészségének javításával kapcsolatos hatásos és működő intervenciókat kerestünk és találtunk az öt nap alatt. Kicsit meglepő volt számomra a spanyol szervezők szigorúsága: a július közepén rendezett képzésen tényleg minden áldott nap reggel 9-től este 6 óráig bent ültünk a gyönyörű barcelonai egyetem falai között egy neonnal megvilágított előadóteremben...

A kurzus hozzáadott értéke számomra kettős (a témérdek információ mellett):

1. Megbizonyosodtam róla, hogy a karunkon folyó oktatás minősége nemzetközi viszonylatban is megállja a helyét, ugyanakkor megerősítést kaptam, hogy a frontális módszereken túl innovatív megoldásokban érdemes gondolkodnunk a képzésünket illetően.

2. Az inspiráló multinacionális környezetben csodálatos volt újra megtapasztalnom a vélemények, attitűdök és megoldási alternatívák sokszínűségét, és azt, hogy mindez mennyire fontos és hasznos akkor, ha valóban újszerű és előremutató megoldásokat keresünk egy problémára.

Dr. Horváth-Sarródi Andrea

Szeptemberben indul a népegészségügyi felmérés

Szeptember közepén kezdetét veszi a 2018-as népegészségügyi felmérés. Az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézet (OGYÉI) táplálkozási és tápláltsági állapotvizsgálatot végez a lakosság körében. Augusztus végén jelent meg a hivatalos sajtóközlemény, melyben tájékoztatták a lakosságot a felmérés részleteiről, a vizsgálat fontosságáról valamint felkérték az illetékeseket, hogy segítsék a lakosság körében a tájékoztatást a vizsgálat sikerességének érdekében. A 2018. évi országos reprezentatív vizsgálat az elhízás gyakoriságáról, táplálkozási szokásokról, tápanyagbevitelről, az egészségi állapotot meghatározó tényezőkről szolgáltat majd valós adatokat.

Magyarországon 2009-ben illetve 2014-ben volt már hasonló felmérés, azonban a mostani kutatás kiegészült egy bővített modullal, méghozzá egyrészt a gyógyszerellékhatásokkal kapcsolatos ismeretekre, az étrend-kiegészítők fogyasztására és a dohányzással kapcsolatos szokásokra is rákérdez. Ezek ismerete még inkább hozzájárul bizonyos népegészségügyi programok, egészségpolitikai intézkedések, prevenciós irányelvek későbbi kidolgozásához. Az adatregisztráció 2018 szeptember végével indul, és előreláthatólag december végéig tart. Országsszerte 149 településen, több ezer felnőtt bevonásával történik a vizsgálat. Az OGYÉI által megbízott cég (Kutatópont Piac- és Véleménykutató Kft.) kérdőbiztosai a felkeresett résztvevőket tájékoztatják, átadják a kérdőívet és egy 3 napos táplálkozási naplót. Ezt követően, antropometriai vizsgálatok céljából valamint az étkezési naplók validálása végett a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége (MDOSZ) dietetikusai személyesen előre egyeztetett időpontban keresik fel a vizsgálatba bevont személyeket. A részvétel önkéntes.

Az OGYÉI levélben értesítette a felmérés céljáról a kijelölt települések jegyzőit, polgármestereit és a hatóságokat. A begyűjtött adatokat az OGYÉI a hatályos adatvédelmi jogszabályok előírásainak szigorú betartásával, név és cím nélkül, az egyéni azonosítást kizáró módon kezeli, és csak tudományos kutatási célra használja fel, amelyet a későbbiekben (összesített adatok alapján) publikál majd, várhatóan 2019 tavaszán. A kutatás az OGYÉI által elnyert, EFOP 1.8.10-VEKOP-17-2017-00001 számú, "Komplex egészségvédelem és szemléletfejlesztés a táplálkozás és gyógyszerfogyasztás területén" című projekt keretében zajlik. Bővebb információ: Kommunikációs és Koordinációs Főosztály; e-mail: kommunikacio@ogyei.gov.hu

Wolher Veronika
Orvosi Népegészségtani Intézet

Tájékoztató a 2019. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről

A Magyar Közlöny 129. számában megjelent, 2019. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló 6/2018. (VIII. 23.) PM rendelet. A rendelet alapján 2019-ben az alábbi munkaszüneti napok körüli átcsoportosítások lesznek:

a)	augusztus 10., szombat	munkanap	c)	december 14., szombat	munkanap
	augusztus 19., hétfő	pihenőnap		december 27., péntek	pihenőnap
b)	december 7. szombat	munkanap			
	december 24., kedd	pihenőnap			

Munkaszüneti napok:

2019. január 1., kedd	Újév	4 napos hosszú hétvége
2019. március 15., péntek	az 1848-as Forradalom ünnepe	3 napos hosszú hétvége
2019. április 19., péntek	Nagypéntek	
2019. április 22., hétfő	Húsvét hétfő	4 napos hosszú hétvége
2019. május 1., szerda	a munka ünnepe	
2019. június 10., hétfő	Pünkösöd hétfő	3 napos hosszú hétvége
2019. augusztus 20., kedd	az Államalapítás ünnepe	4 napos hosszú hétvége
2019. október 23., szerda	az 1956-os Forradalom ünnepe	
2019. november 1., péntek	Mindenszentek napja	3 napos hosszú hétvége
2019. december 24., kedd	Szenteste	(ledolgozott pihenőnap)
2019. december 25., 26., szerda és csütörtök, Karácsony és Karácsony másnapja		
2020. január 1., szerda	Újév	

Lissák Kálmán-díj

A hagyományokhoz híven idén októberben is átadásra kerül a Lissák-díj, melyet a 2017/2018-as tanév során az élettan tantárgyból kiemelkedő teljesítményt nyújtott diákok kapnak.

A Lissák Kálmán professzorról, intézetünk volt igazgatójáról elnevezett díjat a második évfolyam azon általános orvos, fogorvos és gyógyszerész hallgatója kapja, akinek a félévi kollokviumon, az év végi szigorlaton és a félévközi teszteken szerzett összesített pontszáma a legmagasabb, valamint a kollokviumi és szigorlati átlaga legalább 4,5 volt. Azon diákokat, akik az adott nyelven, adott képzésformában a második, illetve a harmadik legjobb eredményt érték el, elismerő oklevéllel jutalmazzuk.

Az ünnepélyes átadón intézetünk igazgatója, *Karádi Zoltán* professzor köszönti majd az egybegyűlteket, és eleveníti fel a díj névadójának, Lissák Kálmán akadémikusnak az emlékét. Ezután kerül sor a Lissák-díjak és az oklevelek átadására. A díjazottak az elismerő oklevél mellett értékes könyvjutalomban részesülnek.

Az átadásra október 5-én (pénteken), 14 órakor kerül sor az Élettani Intézet könyvtárában. A díjazottaknak az intézet összes dolgozója nevében gratulálunk, és további sikereket kívánunk!

A díjazott, illetve oklevélben részesülő hallgatók:

- Általános orvos:**
1. Faragó Eszter
 2. Szélig Bence
 3. Stankovics Levente
- General medicine:**
1. Mochimaru Riho
 2. Lee Jihyun
 3. Musharbash Laith Raed Faisal
- Allgemeinmediziner:**
1. Lucas Daniel
 2. Gruber Matthias Dominik Knut
 3. Heidersberger Lukas Viktor
- Fogorvos:**
1. Radnai Fanni
 2. Sörnyei Flóra
 3. Prajczar Zsanett
- Dentist:**
1. Tarkhan Mahdi
 2. Naffa Laith Manhal Adeeb
 3. Kim Hemi
- Gyógyszerész:**
1. Horváth Virág

Dr. Dusa Daniella

Urológiai Klinika – Középpontban a férfi meddőség

2018. május 4-én a pécsi Urológiai Klinikán a férfi meddőség korszerű diagnosztizálására és kezelésére andrológiai labort, vizsgálóhelyiséget és intimszobát adtunk át, valamint a legkorszerűbb műtéti kezeléshez elengedhetetlen operációs mikroszkópot is beszereztünk. A megnyitó ünnepségen részt vett dr. Sebestyén Andor, a PTE, KK elnöke és dr. Kopa Zsolt, a Magyar Andrológiai Társaság elnöke is. A fejlesztés költségeit főként egyetemi keretből, alapítványi pénzekből és adományokból gyűjtötték össze. Ennek kapcsán beszélgettünk dr. Szántó Árpád docenssel, a klinika igazgatójával és dr. Balló András egyetemi tanársegéddel a klinika andrológus szakorvosával.

– Mivel is foglalkozik az andrológia?

– Az andrológia a férfi meddőséggel, merevedési zavarral, nemi hormon-hiányos állapotokkal és a férfi fogamzásgátlással foglalkozó tudomány, melyből 2004-óta érhető el önálló szakvizsga Magyarországon. A képzés a Semmelweis Egyetem Urológiai Klinikájának dr. Kopa Zsolt docens által vezetett Andrológiai Centruma köré csoportosul és 2 éves gyakorlat során építhető az urológiai szakvizsgára.

– Miért fontos a férfi meddőség?

– A meddőség gyakorisága folyamatosan nő. Európában a párok 15%-ánál rendszeres, védekezés nélküli szexuális együttlét ellenére sem következik be egy éven belül a kívánt gyermekáldás. Magyarországon ez az arány kissé magasabb, minden 5. párkapcsolatot érinti. Emiatt nem egyedülként a nők okolhatóak, hiszen az esetek felében a férfiaknál is található probléma. A férfi faktor feltárása és esetleges orvoslása az andrológus szakorvosok feladata.

– Miből áll a kivizsgálás folyamata?

– Az andrológiai kivizsgálás nem egyenlő a spermavizsgálattal, a részletes kórtörténeti elemzés mellett el kell végezni a férfi nemi szervek fizikális vizsgálatát, képalkotó vizsgálatokat, hormon- és szűkség esetén genetikai vizsgálatokat. A csökkent nemzőképességű férfiak hosszú távú követése is szükséges az időskorban nagyobb arányban kialakuló férfi nem hormon (tesztoszteron) hiányos állapotok miatt.

– Mit jelent a férfi meddőség korszerű diagnosztikája?

Alapvizsgálatnak a spermaanalízis tekinthető, mely során a klaszikus spermaparamétereket (koncentráció, motilitás, morfológia) alapítanak meg. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szigorú kritériumrendszerrel állított fel a spermavizsgálat elvégzésével kapcsolatban, meghatározva annak protokollját. Csak ezek alapján hozható terápiás javaslat. Emellett léteznek ún. spermium-funkcionális vizsgálatok is, melyekkel a megtermékenyítés folyamatának lépései (zona pellucida kötődés, akroszóma-reakció), a spermiumokat károsító szabadgyökök mennyisége (ROS), a spermiumok örökítő anyagának töredezettsége (DFI) valamint a meddőség immunológiai okai is diagnosztizálhatóak. Laboratóriumunkban HD-kamerás videomikroszkóppal végezhető a spermaanalízis. Számítógép-vezérelt spermaanalizátor (CASA) beszerzése is szerepel rövid távú terveink között, bár annak jelentősége csak az önellenőrzés és tudományos kutatások során fontos.

– Mi a férfi meddőség korszerű műtéti kezelése?

– Az andrológiai sebészi tevékenység napjainkra a kezdeti herebiopsziáktól eljutott a mikrosebészeti eljárásokig, melynek elengedhetetlen kelléke a nagy nagyítású operációs mikroszkóp. Ez elsőként választandó eljárás a férfi meddőség leggyakoribb műtéti úton kezelhető elváltozásában a herevisszér-tágulat (varicocele) megoldásában is. Ha nem elzáródás következtében nincs valakinek hímvarsejt az ondójában, növeli a sebészi spermiumnyerés folyamán a találati esélyt. Elzáródásos eredetű hímvarsejthiány esetén pedig nélkülözhetetlen az ondóúti rekonstrukciós műtétekhez (vaso-vasostomia).

– Mik a további célok?

– A Pécsi Tudományegyetemnek sajátos helyzete, hogy rendelkezik saját, államilag finanszírozott meddőségi centrummal. Célunk a szoros együttműködés módszerével a férfiak oldaláról is hozzátegyük a lehető legmagasabb szintű ellátást, hogy a hozzánk bizalommal forduló pároknak megadhatjuk a gyermekáldás örömét!

Balló András dr.

„Nagyon fontosnak tartom, hogy méltóképpen őrizzük meg elődeink munkáit, értékeit”

Rendszeresen bejár, pontosan lehet tudni, mikor elérhető, ő az egyik „biztos pontja” az egyetemnek. Megbízhatóságát tartja ő is az egyik legnagyobb erényének. Az arra érdemes ügyekért kitartóan küzd és dolgozik, legutóbbi példa erre az anatómiai gyűjteményből létrehozott múzeum az Anatómiai Intézet folyosóin, valamint az általa fogalmazott „A pécsi anatómiai gyűjtemény” című könyv megjelentetése. Szenvélyesen beszél a munkájáról, a kutatásairól, az oktatás szépségeiről, no meg a hobbjáról is, ami alkotásvágyáról tanúskodik. Fotói, könyvei tudományos igényű kordokumentumok, szép példák a múlt örökségének felelősségteljes megörökítéséről. Élvezet hallgatni dr. Lázár Gyula Leventét, az Anatómiai Intézet emeritus professzorát, mert csillogó szemmel, könnyedén, színesen, kifogyhatatlanul mesél.

– Említette, hogy ha valamit elvállal, akkor azt egészen biztosan végigcsinálja. A családjából fakad ez az eltökéltség?

– Biztosan, hisz mindkét szülőm ilyen volt. Apámnak volt egy ikertestvére, és Nyárádon, egy Pápa melletti kis faluban éltek. Ők voltak a legjobb tanulók az iskolában. A nagybátyám hangosan tanult, apám pedig hallgatta. Nagyon szegények voltak, az édesapjuk mezőgazdasági napszámosként dolgozott, és édesapám is ezt tette 23 éves koráig. A nagybátyámnak szerencséje volt, mert a falu jegyzője elintézte, hogy a pápai tanítóképzőbe bevegyék. A Lázár családnak ebben az ágában ő volt az első, aki értelmiségi lett, később kémia tanári diplomát szerzett, és még engem is tanított a pápai gimnáziumban. Apámat 23 éves korában kinevezték a Hangyabolt vezetőjének Nyárádon, ami nagy dolognak számított. Remek kontaktusteremtési képességgel rendelkezett, szerette a lakosság és a főnökei is, mert mindenkivel szót értett. Az első világháborús hadifoglyok rendszeresen összegyűltek nála, és meséltek az élményeikről. Apámnak nagyon jó humora volt, nem egyszer megviccelte őket.

– Milyen típusú bolt volt a Hangya?

– Egy kiváló organizációjú szövetkezeti bolt volt, központilag irányították, a falvakban aleggységei voltak. A háború után megszüntették, és földműves szövetkezetként vitték tovább. Mindent kapni lehetett, amire szükség volt, vegyesen. Romlandó terméket azonban nem lehetett venni, csak a biztonságosan dobozolható, kimért árut. Saját gyártóik és beszállítóik voltak, és komoly minőségi ellenőrzés folyt, amire a Hangya emblémát rá tették, az minőségi terméknek számított. Apámat 1936-ban áthelyezték Komárom megyébe, Szend nevű községbe. Én ott születtem. Mivel ő erősen kötődött a szülőfalujához, ezért 1940-ben kilépett a Hangyától, és önálló vegyeskereskedést nyitott Nyárádon. Két szobás házuk volt – két szoba, egy előszoba, meg egy konyha –, és abból az egyik szoba lett a bolt. Ott dolgozott egészen az államosításokig, mert 1948-ban bezáratták az üzletet. Voltak anyai ágról bányászrokaink Ajka környékén, így 48 évesen a bányához ment dolgozni. Ezt két évig bírta, majd a nyárádi malomban kapott állást. Eleinte három műszakban dolgozott, előfordult, hogy este én vittem neki a vacsorát. Emlékszem, milyen élvezettel figyeltem a szaladgáló egereket, meg a patkányokat. (*mosolyog – a szerk.*) Nagyon becsületesen dolgozott, ezért rábízták a lisztkiadást, ami nappali műszakban bizalmi állásnak számított. 1954-ben költöztünk Páparra. Ezt édes-

anyám szorgalmazta azért, hogy ne kelljen bejárnom, mivel gimnazista lettem. Pápa apám egy külvárosi vegyeskereskedésben kapott állást, végül onnan is ment nyugdíjba.

– Édesanyja is ilyen hangyaszorgalmú volt?

– Igen, és ő még apámat is noszogatta. Lánykorában megtanult varni, és egész nap hajtotta a varrógépet. Ez kényszer is volt számára, mivel az anyai nagyapám az első világháborúban meghalt. Neki volt egy jól menő bognárműhelye Ajkán. Négy generáció művelte ugyanis ezt a hivatást, és hintót, kocsit is gyártottak. Nagyanyám ezután egyedül maradt a két gyerekkel, anyámmal, meg a kétoldali csípőficamos húgával. El kellett adniuk a házukat, visszaköltöztek a szülőfalujukba, Somlóvecsébe. A megélhetés érdekében tanult meg édesanyám varni, ő készítette a szomszédos faluban, Somlószőlősben élő báró család kisasszonyainak a ruháit. Később is sokat varrt, mivel csak a boltból nem tudtunk megélni.

– Hogyan emlékszik vissza a gyerekkorára?

– Nagyon jó időszak volt, mert ha elkészítettem a leckét, utána mehettem játszani. Szerencsére könnyen tanultam. Nyárád nagyon szép falu volt, középen volt egy domb, annak a tetején a katolikus templom. A dombtól délre és nyugatra eső rész katolikus volt, a régi falu pedig református, mi az utóbbiban laktunk. Nyárád fésűs beépítésű település hosszú házakkal, a mi udvarunkban is három család lakott, mi voltunk az utcafronton. Az udvar a kiskerteknél végződött, a kiskertek melletti út kiment a szűrűkre, azaz a szérús kertekhez. A szűrűnek az egyik oldala pajtákkal volt lezárva, három-négy pajta volt összeépítve. Ezekben szénát, szekereket tartottak. Utána következtek a belső kertek, majd egy kocsitút után a külső kertek. Ott volt még hatszáz négyszögöl földünk, ami biztosította az önellátást számunkra. Minden évben hízlaltunk egy disznót, voltak kacskáink, tyúkjakink, és egy kecskénk is, Mili, aki maga volt a csoda. Fénykorában hét liter tejet adott, ezen nőttem fel. Minden lett belőle: túró, tejföl, és még ajándékba is tudtunk belőle adni. Vasámaponként mindig én vittem ki legelni, mert aznap nem hajtott ki a csorda. Az említett hatalmas területen mindenfélét játszottunk: kergetőztünk, apacsoztunk, bújócskáztunk, rongylabdával fociztunk. A természetben nőttem föl, nem csoda tehát, hogy vonzódtam a biológiához. Versenyeztettük a csigákat, lestük a gyíkokat, madárfészket szedtünk. Kiválóan ismertük a növényeket is. A játék mellett a ház körüli napi munkákban is részt vettem. 1951-ben apám részes aratást vállalt, hogy legyen kenyérré való gabonánk. Én voltam a marokszedő. Ez volt életem legkeményebb nyara.

1952-ben vettek fel a Református Kollégiumba Pápán, majd azon a nyáron államosították, akkor lett belőle Petőfi Sándor Gimnázium. Mindenkit visszavettek, aki a Református Kollégiumba jelentkezett, két ember kivételével, az egyik voltam én, a másik egy falusi jegyző fia. Az volt aztán a szerencsém, hogy az akkor ki-nevezett igazgató annak a tanítóképzőnek volt a vezetője korábban, ahol a nagybátyám kémiát tanított. Mivel a Petőfi Sándor Gimnáziumban nem volt kémiatanár, ezért hozta magával a nagybátyámat, akinek a segítségével az évnytön sikerült beiratkoznom. Az ő támogatása és jelenléte által a felelősségérzet még inkább erősödött bennem, mert nem akartam szégyent hozni rá. A biológia iránti elkötelezettségemet a gimnáziumi tanárom, Bognár József tovább erősítette bennem, ő szakkört is szervezett, aminek három barátommal a tagjai is lettünk. Mindannyiunknak kítűnő volt a bizonyítványa. Alekszay Zoltánból neves biológianár lett később Győrben, ő a Szigetköz kutatója, és fotóművész is, hárman pedig az orvosi egyetemre kerültünk. Második koromban sikerült megnyernem az iskola biológia tanulmányi versenyét. Bognár tanár úr aztán elment Budapestre, és a helyére érkezett egy ugyancsak fiatal tanárnő, tőle hallottam először komolyabb dolgokat az idegrendszeréről. Ő az agyidegek nevét is megtanította nekünk magyarul, kivéve a hatodikát, azt valamiért nem tudta. (*mosolyog – a szerk.*)

– Miért nem biológus lett Önből?

– Biológus-kutató vagy geológus szerettem volna lenni. Földrajzból kétszer is elindultam az országos tanulmányi versenyen, és mind a két alkalommal bejutottam a döntőbe. Jutalomként kétszer is megkaptam Bulla Béla „Általános természeti földrajz” című két-kötetes egyetemi tankönyvét, és ami érdekes, hogy a szerző az igazgatónk, Bulla Andor bátyja volt. Az egyik példányt később odaadtam Alekszay Zoltán barátomnak.

Amikor a továbbtanuláson gondolkoztam, a nagybátyám azt mondta – saját tapasztalatai nyomán –, hogy ne legyek tanár. Édesanyám pedig azt szerette volna, ha az orvosi pályát választom. Ez nekem annyira nem tetszett, mert a biológia nekem mást jelentett, a gyógyítás nem vonzott, ám egy hatodéves orvostanhallgató végül meggyőződött, aki agitációs körútra eljött Pécsről a gimnáziumunkba, amikor negyedik voltam. Úgy döntöttem tehát, hogy ide jövök, Barabás Gyuri barátommal együtt. A jelentkezésünk igen kalandosra sikeredett. A felvételi előtt két nappal elutaztam Balatonfőkajára, ott volt körzeti orvos Gyuri édesapja. Mivel késő estig beszélgettünk, reggel elaludtunk. Rohannunk kellett a sebesvonathoz – Gyuri jobb futó volt, mint én –, ezért kértem, hogy amíg odaérek, tartsa föl a baktert. Mivel a bakter ismerte az édesapját, ezért hajlandó volt megvárni minket, így aztán szerencsésen megérkeztünk Pécsre. Pécs nem volt ismeretlen számomra, egyszer már jártam itt gimnazistaként, a kosárlabda-bajnokság területi döntőjén. Akkor meg is néztem kívülről az egyetemet, meg a 48-as téren a kollégiumot, tehát ismerős volt a terep. Beköltöztünk a kollégium alagsori szobájába, ahol nyolc ágy volt. Négyen laktunk benne, két budapesti felvételizővel együtt, akik német nyelvű fizika könyvekből tettek föl egymásnak kérdéseket. Hallva őket, Gyurival nagyon megrémültünk, de aztán minket vettek fel, nem őket.

Szentágothai professzorról már akkor mesélték, milyen legendás előadó. Ő tényleg varázsló, bevonult a terembe – valóban tudott vonulni –, és óriási hangerővel, erős gesztikulációval és mimikával beszélt. A tudnivalókat nemcsak elmagyarázta és felrajzolta a táblára, hanem egy csomó érdekességgel is fűszerezte a mondanóját, művészettörténeti, technikatörténeti adatokkal, sőt, az intézetben zajló kutatásokról is mesélt. Az egyik alkalommal a génekről volt szó, azok meghatározó, szabályozó szerepéről. Emlékszem arra is, hogy a legyet hozta példaként, mondván, hogy annak a bal

hátsó lábán a szőrkinövést is egy gén szabályozza. Felkaptam a fejem, hisz a negyedik gimnáziumi tankönyben reakciónak minősítették a génelméletet. Nagyon inspiráló volt mindaz, amit mondt, Barabás Gyuri barátom el is döntötte, hogy az anatómiára megy diákkörösnek, én azonban inkább az élettanhoz vonzódtam. Végül aztán mégsem akartam elszakadni tőle, és maradtam az anatómiánál, ám csak engem vettek fel oda, Gyurit nem, ő a Sebészeti Anatómiai és Műtéttani Intézetben lett diákkörös, és kiváló radiológus vált belőle. Egy jó radiológusnak nagyon kell tudnia az anatómiát.

Az anatómián a kutatás és az oktatás szerves egységet képezett, Szentágothainak ez alapelve volt. Mellette kezdődött a TDK-s korszakom is, amiért nagyon hálás vagyok, mert mindenre megtanított. Lépésről lépésre elmagyarázta, hogyan kell megoperálni a macskát, hogyan kell kivenni az agyát, miként kell feldolgozni. Utána megnézte a készítményeket is, és ahogyan az intézetben mondták róla: „rajta tartotta a kezét” a tanítványain. Ha pedig valaki nem vált be, akkor „levette róla a kezét”.

– Ám az utóbbi az Ön esetében nem fordult elő.

– (*mosolyog – a szerk.*) Valóban nem. Sajnos ő 1963-ban elment Budapestre. Én 1962-ben végeztem, és akkor épp katona voltam. Ezek után Székely György mellé kerültem, aki a neuroembriológiai vonalat vitte Szentágothai mellett, később ő Debrecenben lett anatómus professzor és akadémikus. Nagy szabadságot adott nekem a kutatásban, a látórendszert vizsgáltuk békákon és gőtéken. Székelyé voltak a gőté, enyém a békák. Ő egyébként egy évet töltött Amerikában, az MIT-ben, ahol akkoriban működött egy remek elektrofiziológiai munkacsoport, amelynek a tagjai a békák fő látóközpontján, a tectum opticumon végeztek ilyen jellegű kutatásokat. A legtöbb békafaj életben maradásához a látórendszerbe jutó információkra adott helyes válasz nélkülözhetetlen.

Az elektrofiziológusoknak az volt az igényük, hogy legyen jó sejtmorfológia, ami segít a kapcsolatok áttekintésében. Az ún. Golgi-módszert alkalmazták, és azt gondolták, hogy ez kimutatja az idegsejt minden nyúlványát. Camillo Golgi Nobel-díjas tudós volt, aki kidolgozott egy olyan módszert, amivel az idegsejteket nyúlványaikkal együtt látni lehetett a szöveti metszetekben. Aztán amikor elkezdtek a mikroelektrodákat bedugdosni az idegsejtekbe, és jelölőfolyadékkal azokat feltölteni, kiderült, hogy sokkal gazdagabb egy idegsejt, mint amit ez a módszer mutat. Kiindulásként, adatszerzésre ugyanakkor nagyon jónak bizonyult. A tectum opticum szerkezetéről 1967-ben megjelent első közleményünk három évnél munkám eredményét foglalta össze, Székely írta meg angolul az én első szerzőségemmel. A cikkre több mint száz különlenyomat-kérőt kaptunk, és még 2014-ben is idézték. Az volt a századik független hivatkozás. A továbbiakban részletesen megvizsgáltam, ezen a rendszeren belül melyik pálya, milyen terület irányításáért felel – melyik felel az elfordulásért, a táplálék elkapásáért, vagy a menekülésért –, és amikor a későbbiekben a magatartáskutatók átvágták ezeket a pályákat, az általam javasoltak be is igazolódtak. Az elektrofiziológusok ugyancsak a mi munkáink alapján tudták bizonyítani, hogy egy NPY nevű peptid gátolja a prédaelkapási rendszert a tectumban.

1975-ben Székely elment Debrecenbe, akkor önállósultam. Egy kis munkacsoporttal tovább tudtunk lépni, mert megkaptuk a kobalt(II)-kloridos idegsejtjelölési módszert, amit amerikaiak alkalmaztak először rovarok idegsejtjeinek a kimutatására, de id. Gallyas Ferenc professzor tette alkalmassá arra, hogy gerincesekben is működjön. Ő Lénárd Lászlóval közösen kezdett el patkányidegeken kobalttal dolgozni. Az erről írt cikküket nem fogadták el, kritizálva az ún. fizikai előhíváslépést. Csak akkor került ismét elő ez a téma, amikor Lénárd professzor kikerült Amerikába, W.J.H.

Nauta intézetébe. Nautának volt olyan módszere, amivel az elpusztult idegrostokat lehetett kimutatni. A munkám elején a módszert én is használtam. A Neuroscience Letters nevű, gyorsan közlő folyóiratnak a főszerkesztője akkor Ann Graybiel kutató volt. Lénárd megemlítette, hogy a kobaltos jelölési módszert gerincesekben is használni lehet. Graybiel kérte, hogy küldjék be a közleményt a Neuroscience Lettersnek. Végül egy háromszerzős elvi közlemény született ebből, id. Gallyas és Lénárd mellett én voltam a harmadik szerzője. Erre, valamint a részlépéseknek az eredeti közléseire hivatkozva ezután közölhettem azt a cikkemet, amire aztán úgy hivatkoztak, hogy „Lázár's kobalt technic”. Ezt azonban elhárítottam, mondván, hogy nem az én módszerem, majd pedig egy amerikai és egy orosz kutató néhány oldat értékét módosítva ezt a saját módszereként közölte. (*nevet – a szerk.*) Rájuk senki sem figyelt oda, ám a mi hivatkozásunk jól sikerült. A kobaltmódszer alkalmazásában eredményesen együttműködtünk dr. Tóth Pál munkatársammal, és kisebb részfeladatokat több TDK-s hallgató is kapott.

– **Mindeközben Ön beleszeretett a békákba, és figuráikkal telerakta az intézeti szobáját is. Legutóbb, amikor itt jártam, egy egész sereg díszelgett itt, mostanra hova tűntek?**

– Már csak egy maradt, mivel hamarosan elköltözöm innen, a szekrényeket már ki is ürítettem. Oka ennek, hogy a kutatást abba hagytam, és az anatómiai gyűjtemény létrehozásával tavaly az oktatást is. Úgy gondolom, hogy nincs létalapom arra, hogy elfoglaljak egy szobát. Ez azonban nem jelenti azt, hogy teljességgel lemondtam az aktivitásról. Ha ide benéz (*mutat az asztal alá – a szerk.*), akkor itt lát két ládát, ősrégi mikroszkópokat, és egy Erika írógépet. Ha pedig eljön velem a szekrényhez, akkor sok érdekességet találhat, amikből intézettörténeti múzeumot szeretnék majd létrehozni, ha az új épület elkészülte után kapunk helyiségeket. A másik szobában is sorban állnak a mikroszkópok, egyes számmal az, amit Szentágothai 1962-ben az MTA-tól kapott 240 ezer forintért. Nekem akkor a fizetésem 1900 forint volt. Ebből a Reichert Zetopán mikroszkópból mindössze néhány található az országban. Itt van továbbá Flerkó Béla professzor mikroszkópja, egy fadóbozban a Szentágothai által használt kéziműszerek, és egy olyan elektronikai műszer is, amelyet Kolta Péter elektromérnök készített nekem a reflexes szemmozgásos kísérleteimhez. Ennek az volt a kiindulópontja, hogy Székely és Szentágothai nagyon elegáns közleményt írtak a góték reflexes szemmozgásáról, amit a tectum működésének tartottak. Én eltávolítottam a béka tectumát, ám ezek után is gyönyörűen mozgatta a fejét. Dr. Sétáló György és Székely András TDK-hallgatóm segítségével elkészítettem azt a berendezést, amivel ki lehetett váltani a nystagmust. Ez egy körben forgó, függőlegesen fekete-fehér csíkokkal ellátott henger, aminek a közepére beültettük a békát. Az állat a fejével lassan követte a mozgó csíkokat, majd visszakarta a fejét. Ez a nystagmus. Ha az egyik szemét kivettem, akkor abba az irányba kiesett, illetve tovább csökkent a nystagmus. Sikerült megtalálni, hogy melyik agyterület felelős a nystagmusért, és ez az ún. járulékos optikus rendszer két magja. A fejmozgások dokumentálásához szükség volt egy mozgásérzékelő berendezésre, és ebben volt a segítségemre kiváló mérnöként Kolta Péter. A béka fejére tettünk egy alufólia gömböt, ami elektromágneses hullámokat sugárzott két kondenzátorfelületre. Egy bizonyos szakaszon lineáris volt a mozgás, és ezt lehetett rögzíteni.

Nagyon fontosnak tartom, hogy méltóképpen őrizzük meg az elődeink munkáit, értékeit. Camillo Golgi nagy szaktekintélynek számított. Amikor ő meghalt, akkor a készítményeit néhány szekrénybe bezárták, ezeket ma is látni lehet, és ezt szeretném ezzel a múzeummal én is elérni. Fiókokban található itt még könyvek, közlemények, metszetek, diák, különböző oktatási és kutatási gyűjtemények, amiket igyekszem majd jól szemléltethetővé tenni. Fel-

dolgozásukat, leírásukat otthon is tudom végezni a számítógépeimen.

– **Meddig számított újnak az Önök által képviselt módszertan?**

– Tíz évig voltunk a csúcson, aztán bejöttek a fluoreszcens jelölések, amik óriási ugrást jelentettek.

A kémiai gyárak különféle molekulaszármazékú fluoreszcens anyagokat állítottak elő különféle színekben, amikből oda-vissza lehetett jelölni a pályákat. Mi is elkezdtük ezt Losonczy Attila TDK-hallgatómmal, aki ma már egy neuroscience labornak a vezetője New Yorkban. Megtanítottam neki az általunk használt metodikát, és elmondtam, mit érdemes még hozzá tanulni. Két hónap múlva bejelentette, hogy nem sikerült neki a kettős jelölés, ahogyan egyébként nekem sem. Ezután adtam neki egy biztos módszerre alapuló témát, amiből a későbbi TDK-konferencián előadást tartott.

Mivel a békaagyról már elég sokat tudtam morfológiailag, ezért az volt az elképzelésem, hogy ezeket az ismereteimet kiegészítem elektrofiziológiával is, ez azonban már nem sikerült. Közben nyílt egy pályázati lehetőség a Gyógyszertani Intézet előtt, amiben Szolcsányi János akadémikusként ugyan nagyobb eséllyel indult, de társpályázóként engem is bevettek. 16 millió forintért egy nagyon jó elektrofiziológiai berendezést sikerült ott üzembe helyezniük. Az utolsó kobalt módszerrel kapcsolatos cikkem 1989-ben látott napvilágot, utána már megjelentek a kettős fluoreszcens jelölések, meg a konfokális mikroszkópia, és óriási technikai fejlődés következett, amivel már nem tudtam lépést tartani. Akkor váltottam a glia kutatásra. Az idegrendszerben tízszer annyi gliasejt van, mint amennyi idegsejt. A dolguk az, hogy etessék és izolálják az idegsejteket, és takarítsanak, ha ott valami elpusztul. A témán Ábrahám Hajnalkával dolgoztunk együtt, aki ebből írta a PhD-értekezését, ma pedig már a Biológiai Intézet igazgatója. Losonczy Attilával is volt még egy közös a munkánk a Farmakológiai Intézet említett szupermasinája által. Ők Czéh Gáborral a hipokampus agyselejteken vizsgálták a gliareakciót, ami bizonyos ionok és túlingerlés hatására következik be. Ebből szép eredmények születtek. A microglia iránt óriási volt az érdeklődés Amerikában is, neuroscience meetingeken többször is kint jártam ezzel kapcsolatosan, mert akkoriban még nem sokan foglalkoztak ezzel. Az első cikkünket a legjobb glialapban elfogadták, ám a későbbiek már nem. Végül négy cikket sikerült megjelentetni ezekből a munkákból is. Hajnalka meg tudta védeni belőle a PhD-ját, Attila pedig megtanulta az elektrofiziológiát. Számunkra az eredménye ennek az lett, hogy Attilával együtt vehettük át a kitüntetésünket Budapesten, én a Fáy András díjat és a mestertanári címet, ő pedig a Pro Scientia érmet.

– **Az hamar kiderült, hogy való Önnek az anatómusság?**

– Nem bántam meg, hogy így alakult, de ennek érdekes a története. Amikor idekerültem diákkörösnek, negyedévesen már kaptam egy másodéves csoportot, amiben benne volt többek között Kellermayer Miklós is, aki mindössze egy évvel fiatalabb nálam. Nagyon szerettem oktatni, sok pozitív visszajelzést kaptam a hallgatóktól. Tizenöt éven át jó eredményeket értem el a csoportjaimmal, azonban utána már nem tegeztek vissza, még kérésre sem. A bonctermi oktatásnak megvolt az az előnye, hogy szemben ültem a diákkal, mindketten boncoltunk, és közben mindenféléről beszélgettünk. Jól megismertük egymást, és ez mindkettőnknek hasznos volt.

Sajnos azonban egyre romlott a látásom, és amikor Sétáló György lett a tanszékvezető, arra kértem őt, hogy ne kelljen anatómiát oktatnom, csak szövettant. Hozzájárult ehhez az is, hogy a formalin miatt a gégem is be-berobbant, ami azt jelentette, hogy egy-két hétig nem tudtam beszélni.

Sétáló vezette egyébként be azt, hogy a tanszékvezető egyetemi tanár tartson bonctermi gyakorlatot, ami hatalmas vállalás volt. Az előadásokat elosztotta a docensek és a társprofesszorok között, akkoriban a nagy előadásokat négyen tartottuk magyarul és angolul is. Én nyolc órában oktattam szövettant, mellette volt kurzusom és tantermi előadásaim is, tehát a kötelező óraszámot teljesíteni tudtam, ám onnantól fogva eltávolodtam a hallgatóktól, mivel a szövettan gyakorlatokon nem volt mód a fecsegésre. Aztán amikor professzor lettem, már szigorlatoztatnom is kellett, ami kevésbé kedvezett a hallgatókkal való baráti kapcsolat kiépítésének. Igyekeztem a lehető legigazságosabb jegyet adni nekik, és a lehető legszigorúbban megakadályozni azt, hogy az anatómia mellett a több tantárgyból is gyengén teljesítők továbbléphessenek. Hadd meséljek el három történetet ezzel kapcsolatosan. Egyszer betegként vártam a belklinikán, amikor az egyik fiatal doktor felajánlotta, hogy leveszi a véretem. Mint kiderült, nálam szigorlatozott, és középezt kapott tőlem a piros UV-n. A másik eset Bogi lányomhoz kapcsolódik, aki ingatlanügynökösökkel foglalkozik. Épp egy házat közvetített, amikor a tulajdonos arra kérte, adja át az üzenetét nekem, amiben a hálóját fejezte ki azért, hogy a lányának megadtam a lehetőséget az orvossá válásra.

A piros UV-n mindig megnéztem az illető indexét, azt, hogy milyen jegyet kapott biokémiából és élettanból, mert nem akartam megbuktatni, ha csak az anatómia miatt ismételné az évet. Ha a közepesnél jobb jegyeket találtam ezeknél a tantárgyaknál, és nem volt másból bukás, akkor átengedtem. Igyekeztem olyan jellegű kérdéseket föltenni neki, amit mindenkinek tudnia kell. A csúcsa ennek a piros UV-s sorozatnak az volt, amikor rektori UV-re került hozzám Lőrincz Bendegúz. Neve ma már nem titok, hisz jelenleg címzetes egyetemi tanára egyetemünknek. Emlékszem, nagyon kellemes hangulatú vizsga volt, aminek a végén hármast adtam neki. Telt-múlt az idő, majd érkezett egy meghívó Bendegúztól az esküvőjére, amire el is mentem. Ismét eltelt jó pár év, és ismét érkezett egy meghívó a budapesti egyetemre, a PhD-védésére. Ezen sajnos nem tudtam jelen lenni, de aztán megint jött egy meghívó azal kapcsolatosan, hogy őt a Pécsi Tudományegyetem felruházta a címzetes egyetemi tanári címmel. Ezen a meghívón az állt, hogy ő a hamburgi egyetem sebészeti klinikájának vezető sebésze. Meghívott az ünnepi ebédre is, ahol jelen volt a biológia tanára mellett Gerlinger Imre professzor is, akinél TDK-zott. A szülei mellett nekünk köszönte meg, hogy orvos lett belőle. Nagyon fontos volt tehát az, hogy nehegy elkaszáljak olyan fiatalokat, akikben benne rejlett a tehetség.

– Ön volt rektorhelyettes is.

– Ez abban az időszakban történt, amikor dr. Tóth József töltötte be a rektori szerepet. Köztudomású, hogy az orvoskar és az akkori Janus Pannonius Tudományegyetem között feszült volt a hangulat. Mivel a tudományban az orvoskar állt az első helyen, ezért innen kértek rektorhelyettest. Dr. Fischer Emil, akkori dékánunk felhívott engem, és azt kérdezte, elvállalnám-e a tisztséget. Végiggondoltam, és mivel annyira aktívan akkor nem kutattam, az oktatást pedig a pozíció mellett is végezhettem, úgy döntöttem, igent mondom. Az első rektori értekezleten elég hűvösen fogadtak, de később enyhült a helyzet. Az volt a célom, hogy a kar és az egyetem között a híd szerepét töltssem be, és ez azt gondolom, jól sikerült.

Vállaltam, hogy az orvosi tudományos szakosztály tevékenységét ismerve megnézem, hogy a többi karon milyen a tudományos élet: milyen az elő- és az alapképzés, a tudományos teljesítmény mérése, hány kongresszust szerveznek, hol közölnek. Összeállítottam egy nyolc pontos kérdőívet, amit betérjesztettem a rektori értekezletnek, elfogadták. Amikor elkezdtem járni a karokat, bevallom,

rosszul esett, hogy a legnagyobb bizalmatlanság épp a saját karomon fogadott. Végül készítettem ebből egy összeállítást, levontam a következtetéseket, és javaslatokat tettem minden egyes kar esetében a jövőbeni teendőkről. Ezt az összegző jelentést aztán az orvoskaron is megvitatták egy klinikai ülésen, ahol jó visszhangra talált. Úgy gondolom, hogy sikerült közelíteni a karokat egymáshoz. Dr. Kellermayer Miklós, karunk tudományos szakosztályának akkori és jelenlegi elnöke több professzort is meghívott a TTK-ról és a Művészeti Karról, akik előadást tartottak a szakosztályban. A második év végén a rektori vezetőség már teljes értékű tagnak tekintett, sőt, az a kolléga, aki a legnagyobb bizalmatlansággal fogadott, később a legnagyobb támogatómmá vált. Konfliktusba senkivel sem keveredtem, érveléssel igyekeztem alátámasztani az általam helyesnek vélt megoldást, és konszenzussal sok mindent elértem. Később tíz évig a kar Habilitációs Tanácsának, négy évig az OTKA Idegtudományi Zsűrijének elnökeként is mindig ezt a módszert alkalmaztam.

Itt, az intézetben mindeközben – ha nem is olyan intenzitással, mint előtte – folytatni tudtam az oktatói munkámat. A kutatás pedig oly módon változott, hogy abbahagytam a gliakutatást, mert elmentek az embereim, de a már korábban kialakított nemzetközi kollaborációt folytatni tudtam a békaagy peptidjeinek a vizsgálatában. Ezek a különböző aminosavakból álló vegyületek nagyon fontosak. Merchentháler István kollégánk Amerikában nagy karriert futott be. Ő küldte el nekünk azokat az immunhisztológiai módszerekhez szükséges antiszérumokat, amik nálunk csak méregdrágán voltak hozzáférhetőek. Elkezdtük a peptidterképezést Kozicz Tamás munkatársammal, aki jelenleg Hollandiában, egy nijmegeni egyetem anatómiai intézetének igazgató professzora. Valójában ezzel zárult le a kutatói tevékenységem, az utolsó cikkem 2008-ban jelent meg. Nem lehettek volna eredményesek a kutatásaink, ha nem lett volna olyan kitűnő szövettani asszisztensünk, mint Dittrich Erzsébet, aki a pályám elejétől velem dolgozott. A terméket el is kellett adni, aminek a dokumentálását a digitális korszak előtt Soltesz Márta fotósunk biztosította, hihetetlen precizitással.

– **Négy éven át hétvégenként végigfotózta Baranyát, a megye összes református templomát, a vaskapukat, a parasztházakat, a tájat. Hogyan ébredt fel Önben a fotózás vágya?**

– Negyedéves medikus korom óta fotózom, több mint hatezer színes diám van. Angliában és Franciaországban előszeretettel fényképeztem a román és a gótikus katedrálisokat, és a kisebb templomokat. A baranyai fotótúrákat anyai nagyapám emlékére kezdtem el 2006-ban. Ő meghalt az első világháborúban, és ennek kapcsán kerekedtem fel, amikor nyugdíjas lettem, hogy lefotózzam az első világháborús emlékműveket. Közben észrevettem, hogy mennyi csodás kovácsoltvas kapu és kerítés van a megyében, és mennyi rozoga, ámde eredeti formáját megőrzött parasztház, de feltűntek a rossz állapotú templomok is. Nekiálltam ezeket is fényképezni. Mivel a kezembe került Romváry Ferencnek az első világháborús emlékművekről szóló könyve, ezért elvettem az ötletemet egy ezzel kapcsolatos kötet kiadásáról. Közben kiderült, hogy a Dél-Dunántúl református templomairól még nem jelent meg átfogó, valamennyi templomot színes fotókon bemutató kiadvány. A véletlen úgy hozta, hogy Hoppál Péter – aki akkor a Pécsi Református Kollégium igazgatója volt – megkért, állítsak össze a református templomok képeiből egy kiállítási anyagot, és mutassam be a kollégiumban. Az ott kiállított harminc képet aztán az iskolának ajándékoztam. Hoppál Péter később összehozott Peterdi Dániel esperes úrral, aki a magánkiadásban megjelent könyvem költségének az egyhatodát fedezte. Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy Zentai Tünde néprajzkutató, történész – aki 2007-től tíz gyönyörű

könyvet publikált a Dél-Dunántúl „hímes” templomairól – az utolsó három könyvében hivatkozik az én munkámra is, átvett belőle adatokat és fotókat.

– **Népes a családja, három lánya van és hét unokája.**

– Boglárka lányom már szóba került, ő Pécsen lakik, ingatlanügynök. Amerikában szerzett szállodás diplomát, majd a budapesti Marriott szállóban dolgozott néhány évig középvezetőként. Közben férjhez ment, megszületett az első, aztán a második gyermeke, és mivel lakásuk a fővárosban nem volt, ezért visszaköltöztek Pécsre. Itt három hónapra állást kapott az egyik szállodában, de a munkaviszonyát nem hosszabbították meg, így jött az ingatlan szakma. Zsófi és Orsi lányaim ikrek, ők Szegeden végezték az egyetemet, Zsófi gyógyszerész lett, Orsi pedig biológus. Amikor Orsit egy Amerikában élő és dolgozó kutató meghívta, bátorítottam, hogy mondjon igent, azonban nem kellett volna, mert aztán ebből a kutatásból nem lett eredmény, Orsi szorgos munkája ellenére sem. Úgy volt, hogy hazaköltözik, amikor találkozott kint egy ír származású fiatalemberrel. A találkozásból házasság lett, szüle-

tett két lányuk, akik a legutóbbi négy nyáron öt-hat hetet nálunk töltöttek. Orsi szerzett azóta egy kertépítési diplomát is, kisebb rekonstrukciós és építészeti munkákat végez Amerikában. Zsófi a pécsi Gyógyszertani Intézetben volt PhD-hallgató. Férjhez ment, megszerezte a tudományos fokozatot, és három gyermeke született. Jelenleg egy pécsi patikában dolgozik, emellett aerobic- és zumbaedzőként lelkesen sportol. A feleségem belgyógyász szakorvosként lett körzeti orvos, és családorvosként ment nyugdíjba.

– **Remélem, hogy a gyermekeinek és az unokáinak is a béka a kedvenc állata.**

(*mosolyog – a szerk.*) Van, akinek inkább a nyúl, de ajándékba mindig békát hoznak nekem. Az a fontos, hogy sem a gyermekeim, sem az unokáim nem undorodnak tőle. Tudják, hogy veszélyeztetett faj, erőteljesen kipusztulóban van, és amikor Postavölgyben, a kertünkben látnak belőlük egyet-egyét, velem örülnek, bár sajnos most már ott is egyre kevesebb található.

Schweier Rita

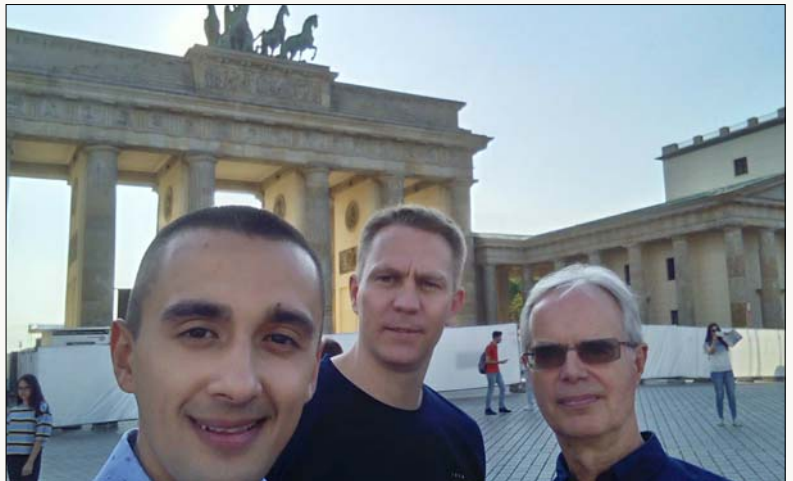
Első Nemzetközi Endoszkópos Fülebsészeti Szimpózium Berlinben

2018. június 21-22. között szervezték Németországban, Berlinben az első nemzetközi, endoszkópos, fülebsészeti szimpóziumot. A világ összes tájáról érkeztek résztvevők, közel ötvenen regisztráltak a rendezvényre, melynek a berlini Charité egyetemi klinika adott otthont.

Magyarországról a pécsi Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika képviseletében én vettem részt a kétnapos előadássorozaton. A rendezvény felkért előadói a világ csaknem minden tájáról érkeztek, ahol már meghonosodott az endoszkópos fülebsészeti technika: Kína, USA, Egyesült Arab Emírségek, Ausztrália, Németország és még sorolhatnám. Az előadók közül kiemelném az endoszkópos fülebsézet atyjainak tartott Jean Marc Thomassin francia professzort és Muaz Tarabichi professzort Dubaiból, akik előadásaikban az endoszkópos fülebsézet történelméről, folyamatos fejlődéséről beszéltek nekünk, belefoglalva az elmúlt 25-30 év alatt összegyűjtött tapasztalataikat.

Az első napon elhangzott előadások az endoszkópos stapes-sebéset előnyeiről, buktatóiról és a műtétni lépések bemutatásáról, valamint az endoszkóppal végzett cholesteatoma-sebésetről szóltak. Utolsó napon további színvonalas előadásokat hallgathattunk meg tapasztalt endoszkópos fülebsézekről, mint Livio Presutti professzor, akit korábban szerencsénk volt vendégül látni a klinikánkon, és aki a teljesen külső hallójáraton keresztül végzett vestibularis schwannoma-műtétei kapcsán szerzett tapasztalatairól számolt be, részletesen ismertetve a régióknak az endoszkópos feltáráshoz szükséges anatómiáját.

A szimpózium interaktív jellege miatt kérdésekkel praktikus tanácsokat lehetett gyűjteni a gyakorlott endoszkópos fülebsézekről, így kifejezetten hasznos volt a tapasztalt endoszkópos fülebsézeknek és jelenleg a technikával még ismerkedő, kezdő operátoroknak egyaránt.

Dr. Pap István szakorvosjelölt
Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika

Az Európai Kardiológus Társaság Kongresszusa Münchenben

Az Európai Kardiológus Társaság (European Society of Cardiology, ESC) 2018-ban Münchenben tartotta éves kongresszusát. Az Európa egyik legnagyobb orvoskongresszusának számító eseményen több mint 32 ezren vettek részt a világ 156 országából. A több mint 500 tudományos szekcióban a kardiológia minden területét felölelő, színvonalas előadásokat és diszkussziókat hallgathattak meg a résztvevők. Öt új szakmai irányelvet mutattak be: az ESC és az Európai Hypertonia Társaság közös ajánlását a hipertonia kezeléséről, az Európai Mellkas- és Szívsebészeti Társasággal közösen a myocardialis revascularizációról, a syncope diagnosztikájáról és kezeléséről, a cardiovascularis betegségek terhesség alatti menedzseléséről jelentek meg friss iránymutatások, valamint kiadták a myocardialis infarctus univerzális definíciójának legfrissebb verzióját. Számos új klinikai vizsgálat eredményeit is bemutatták. A kongresszus alkalmat adott a kardiológiai kutatás műhelyeinek, hogy tudományos eredményeiket előadás, moderált poszter vagy poszter formájában mutassák be Európa és a világ kardiológusai előtt. 4 500 előadást hallhattunk 500 tudományos szekcióban a kardiológia tárgyköréből több mint 400 témát felölelve. A PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika kutatói 2 tudományos közleménnyel szerepeltek a kongresszuson: Cziráki Attila professzor posztere a centrális artériás stiffness és centrális vérnyomás noninvasív vizsgálatáról számolt be több cardiovascularis betegségben, mint a coronaria-betegség, hipertonia és obstruktív alvási apnoe. Komócsi András professzor posztere a Best Posters szekcióba került: Mortalitás és stroke-prevenció pitvarfibrillációban: A való világból származó adatok network metaanalízise címmel.

Az ESC kongresszusa idén is magas szintű, lendületet adó szakmai információkkal gazdagította a résztvevőket, reméljük, a legközelebbi kongresszuson, 2019-ben Párizsban is nagyszámú résztvevő részesülhet ebben az élményben.

Dr. Nógrádi Ágnes

Beszámoló a 49. Nemzetközi Illóolaj Szimpóziumról

2018. szeptember 13-16. között rendezték meg a 49. Nemzetközi Illóolaj Szimpóziumot (International Symposium on Essential Oils, ISEO) Nišben, Szerbiában, melyen a PTE, GYTK, Farmakognóziás Intézet és Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet munkatársai vettek részt. „*Applicability of cinnamon bark essential oil in respiratory tract diseases – from in vitro to in vivo experiments*” címmel dr. Horváth Györgyi, „*Cytotoxicity and the effect on the inflammation response of thyme oil and thymol: evaluation in human macrophage cells*” címmel, a konferencia Young Scientist Fellowship támogatással pedig TDK-hallgatónk, Leidy J. A. Ferro adhatta elő munkáját. Ács Kamilla „*Essential-oil component combinations: possibilities against respiratory tract pathogens*”, Csikós Eszter „*The effects of Scots pine (Pinus sylvestris L.) essential oil in an endotoxin-induced acute airway inflammation mouse model*”, Horváth Barbara „*Preparation and in vitro diffusion study of essential oil Pickering emulsions stabilized by silica nanoparticles for Streptococcus mutans biofilm inhibition*” címmel tartott poszterprezentációt. Balázs Viktória Lilla „*The nanotechnological formulation and anti-biofilm activity of thyme essential oil against Streptococcus pneumoniae*” című poszterét dr. Ács Kamilla mutatta be, utóbbi Best Poster Award díjazásban részesült.

ISEO résztvevők (balról jobbra): dr. Csikós Eszter, dr. Bencsik Tímea, Leidy J. A. Ferro, dr. Horváth Györgyi, Horváth Barbara, dr. Ács Kamilla

dr. Csikós Eszter
dr. Horváth Györgyi

Interjú Than Péter professzossal

A 2018-as országos ortopédiai-traumatológiai vándorgyűlésen, a Magyar Ortopéd Társaság (MOT) a pécsi Ortopédiai Klinika igazgatójának ítélte a Dollinger Emlékérmet. Ennek az ünnepi pillanatnak kapcsán beszélgettünk Than Péterrel a jelenről, a múlttól és a jövőről.

– Beszélgetésünk apropója, hogy 2018-ban a MOT a Dollinger Emlékérmet neked ítélte, amely a társaságon belüli legmagasabb, adható elismerés. Hogyan élted ezt meg?

– Ez nagyon megtisztelő dolog, mert a Dollinger Emlékérmet, olyan nagynevű elődök kapták meg előttem, akik közé jó tartozni, a klinikánk korábbi professzorait és igazgatóit is beleértve. Azt feltétlenül hangsúlyoznám, hogy ez az elismerés nem csak a saját kizárólagos érdemem, annak ellenére, hogy ezt egy személynek ítélik oda, de a személy körül mindig áll egy hangsúlyos szakmai közeg, amely jelentős erőt képvisel az országban. Személy szerint úgy érzem, hogy a klinika múltja és jelenlegi teljesítménye is erre érdemes és ezt ismerte el a magyar ortopéd szakma.

– Aktívan részt veszel a MOT munkájában, korábban főtitkárként, 2019 nyaratól pedig elnökként fogod vezetni a társaságot. Mindezek ellenére meglepett az elismerés?

– Kicsit meglepett. Talán kijelenthetem, hogy még a fiatalabb generációhoz tartozom, így talán egy kicsit fiatalon lettem díjazott, persze ez azt is jelenti, hogy talán még jobban örülök, hogy erre alkalmasnak találtak!

– Köztudott a klinikai közegünkben, hogy szenvedélyes gyűjtő vagy. Ebben a gyűjteményben hol talál magának helyet az érem?

– Gyönyörű bronzplakettől van szó, igaz, hogy személy szerint inkább a porcelán illetve Zsolnay plaketteket gyűjtöm, de a Dollinger érem annyira szép és értékes számomra, hogy bizonyosan a gyűjtemény részét fogja képezni. Főtitkárként több alkalommal kerültem már kapcsolatba az éremmel, amikor adminisztratív feladatokat végeztem, de ez a jelenlegi egy egészen más kapcsolat, így fontos helyre kerül az egyéb emléktárgyak között.

– Egy-egy ilyen pillanat a visszatekintésre is alkalmas. Egyértelmű volt számodra a pályakezdés időszakában a mozgásszervi sebészet?

– Azt nem mondanám, hogy már az óvodában is erre gondoltam, de tulajdonképpen medikus koromtól egyértelmű volt. Egy elszenvedett sportsérülés kapcsán kerültem kapcsolatban az ortopédiával és annyira megtetszett, amit láttam, hogy biztos voltam benne, hogy ezzel szeretnék foglalkozni. Ráadásul szerencsém is volt, mert akkoriban nem volt egyszerű az állásokat megszerezni.

– Néhány rövidebb külföldi tanulmányutat leszámítva a pályád Magyarországhoz köt. Ha ismét elindulhatnál, akkor is így tennél?

– Ez nehéz kérdés. Úgy vélem, hogy nagyon sok küzdelemmel jár az itthoni lét. Ha megfélhetem ezt a klinikavezető pozíciójából, akkor lehet, hogy nem annyira lesz népszerű a véleményem: manapság sajnos nem mindig felemelő érzés vezető pozíciót betölteni, annak ellenére, hogy van számos pozitív és szívdertítő része is a munkának. Ennek ellenére azt gondolom, hogy ezt az utat járnám be újra. Azért azt is láthatjuk mostanra, hogy a külföldi élet, az ottani működés nem mindig felhőtlen. Területünkön a trend mintha megfordult volna: több a visszaáramló kolléga, mint az elmenő. Mindezeket látva úgy érzem, hogy jó utat jártam illetve járok be, ami a karriert vagy a pályát jelenti.

– Közel három évtizede dolgozol mozgásszervi sebészként, hogy látod a lezajlott változásokat?

– Lehet, hogy az egyéni felfogás beszél belőlem, de fontosnak tartom, hogy a személy nagyon korán elkezdjen kötődni az anyaintézményhez. Ha valaki már hallgatóként vagy fiatal orvosként kötődik a munkahelyéhez, az mindkét fél számára előnyt jelenthet. Személy szerint igyekszem, hogy ez a gondolkodás megmaradjon illetve másokra is átszálljon. Ez a lojalitás köt bennünket az anyaintézethez, a karhoz, az egyetemhez és a városhoz. Ez manapság átalakulóban van, sajnos a munkahelyek kicsit átjáróházakká váltak. Szerencsére megadatott számomra, hogy stabil környezetben élhetek, de azt is elfogadom, hogy a világ változóban van.

– Az ortopéd-traumatológus viszony kissé hangossá vált az utóbbi évtizedben.

Több dolgot kipróbálhattunk: láttuk a hazai és külföldi mintákat egyaránt, közel tizenöt évre lehet visszatekinteni. A közös szakvizsga EU-s nyomásra jött létre, így lettünk eurokonformok. A szakképzés illetve a közös intézményi működés két külön dolgot jelent. A szakképzés helyes, hiszen így az orvosaink egy EU-kompatibilis végzettséghez jutnak. A közös működésben viszont úgy gondolom, a békés egymás mellett élés és az együttműködés jelenti a jövőt. Pécs ezt gyakoroljuk, amelyben kiváló partnereink a Traumatológiai Klinika teljes szakmai gárdája. De a két terület tradicionálisan és jellegét tekintve is különbözik, és ezt nem

szabad elfelejteni, éppen ezért talán az összevonásuk nem szerencsés. Számos közös halmazunk van, de mindkét szakmának meg kell tartania az önállóságát.

– A közelmúltban a Pécsre került EOS berendezés különlegesnek számít hazai és európai viszonylatban egyaránt, milyen távlatok nyílnak általa a klinikumban?

– Be kell látnunk, hogy az alkalmazott klinikai kutatások terén hazai lehetőségeink a nagy európai és amerikai centrumokhoz képest korlátozottak. Ez nem azt jelenti, hogy nem tudunk mi is mindent megcsinálni, hanem hogy ők sokkal korábban elkezdheték az adott tevékenységeket. A klinikumnak két lehetősége van: vagy szoros együttműködik egy elméleti intézettel, vagy próbálunk olyan módszerek után nézni, amelyek nemzetközileg verifikáltak, éppen ezért versenyképesek. Az EOS-ban rejlő lehetőségek felismerése nem az én érdemem, hanem Illés Tamás professzoré, aki tíz évvel ezelőtt meglátta, hogy ez kiváló módszertan. Most viszont a GINOP pályázatnak köszönhetően megnyílt a lehetőség előttünk, hogy a módszert ismét hatékonyan hadrendbe állíthassuk. Ennek megfelelően a kutatásainkat nemzetközi szinten végezhetjük, ez lehetőséget ad a nemzetközi vérkeringésbe történő bekapcsolódásra.

– Szenvedélyes oktatónak ismerhet a környezeted, miként látod a háromnyelvűség jelenét az amúgy is túlfeszített klinikai közegben?

– Valóban, a kezdetektől fogva örömmel oktatok, az utóbbi idő-

szakban a német nyelvű oktatásban a szerepvállalásom feladatommá is vált, szervezés szintjén is. Az idegen nyelvű oktatás, jól láthatóan igen fajsúlyossá vált a kar és az egyetem életében. De az is látható, hogy a klinikum ezzel a hallgatói számmal a teljesítőképességének a felső határán van. A megfelelő minőség biztosítása érdekében cél lenne a kisebb csoportokban történő oktatás, de ehhez több oktatóra volna szükség. Ez a klinikumban, roppant nehezen megvalósítható. A jövőben több kiművelt emberfőre lesz szükség, akik szaktudás és nyelvismert tekintetében egyaránt megfelelőek.

– Második ciklusodat töltöd klinikavezetői minőségben, iránítást adod a klinika kutatói és PhD-iskolai pozíciója egyaránt erősödött. Ha a jövőben egyszer továbbadod a marsallbotot, milyen körülményeket szeretnél örökölni hagyni?

– Szeretném, ha a klinika stabilan uralná azokat a profilokat, amelyek az ortopédiában adódtak, és szeretném, ha úgy uralná ezeket, hogy ne egyemberes profilok legyenek azok! Ha minden területen minimum két kolléga elmélyülhet, az biztosítaná a folytonosságot. Nem biztos, hogy mindenkinek PhD-t kell szerezni, ez irányban ugyanis kell, hogy legyen egy meggyőződéses belső motiváció is a személyben, hogy ne csak a statisztikákat erősítsük. Ugyanakkor, ahogy mondani szoktam, egy klinikán mindenkinek tolni kell a szerket, azzal, hogy valami plusz dolgot ad annak működéséhez.

Váncsodi József

A vadászat biológiai, társadalmi és gazdasági vonatkozásai

Egész napos szimpózium a Pécsi Akadémiai Bizottságon 2018. március 9-én

A szimpózium két egymástól távol esőnek látszó terület művelőit, a tudományos kutatókat és a vadászokat ültette egy asztalhoz a közös problémák megbeszélésére. Az ünnepélyes megnyitó, stílszerűen, a vadászhimnusz meghallgatásával kezdődött, melyet Hock Norbert, a Martonfai Vadászklub Egyesület tagja szólaltatott meg vadászklubon. Ezután Lénárd László professzor, a PAB elnöke, mint házigazda nyitotta meg a szimpóziumot, közvetlen hangú, rövid üdvözlőbeszédrel, majd az ÁOK nevében Nyitrai Miklós professzor, dékánhelyettes üdvözölte a szimpózium résztvevőit. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a Magyar Vadászati Védegylet elnöke – aki országos elfoglaltsága miatt a szimpóziumon megjeleni nem tudott – üdvözlő levelet küldött, amit Mess Béla professzor, üléselnök olvasott fel.

„Tisztelt Szimpózium! Megbecsüléssel köszöntöm a Vadászat biológiai, társadalmi és gazdasági vonatkozásai címmel rendezett pécsi szimpózium szervezőit, előadóit és résztvevőit. Magyarország neves szakemberei bizonyosságát adják – a tudomány, a tapasztalat és az évezredes hagyomány egységében elkötelezett – jó gazdái páratlan bőségű és kiváló minőségű vadállományunknak. Felbecsülhetetlen nemzeti kincsünk értő és lelkiismeretes kezekben van. Magyarország miniszterelnök-helyetteseként, és mint az Országos Magyar Vadászati Védegylet elnöke köszönettel tartozom vadgazdálkodási és erdészeti szakembereink közösségének. Az Önök tudományos és gyakorlati munkájának fontos szerepe van abban, hogy a vadászat társadalmi elfogadottsága végre az őt megillető helyre került hazánkban. Erdészeink, az erdőgazdaságok 2010-óta közjóléti beruházásainak sorával is jelentős részt vállalnak ebben a küldetésben.

Kormányunk 2010-től kezdve a korábbi évtizedek lemaradásait hozta be ezen a területen is. Visszaállítottuk a vadászat becsületét és felesleges adminisztrációs terhet vettünk le vadászaink válláról. Fontos lépéseket tettünk előre avval, hogy kitárhassuk a világ

előtt a 2021-es budapesti Vadászati Világkiállítás kapuit. Nagy lehetőség ez Magyarország számára, hogy 50 évvel az 1971-es nagyszerű kiállítás után újra megmutathatjuk, hogy a Kárpát-medence szíve büszke tradícióira és szíves vendéglátója a világ neves tájai vadászati kultúráinak. Ez úton is kérem a szaktudomány művelőit, a magyar vadászati kultúra elkötelezett tisztelőit, támogassák ezt a nagyszerű missziót, hogy Magyarország méltó névjegyét adhassuk át 2021-ben hozzánk látogató vendégeinknek. Tanácskozásukhoz sikereket kívánok.”

A nyitóülés végén Mess professzor, a szimpózium ötletgazdája, felolvasta a rendezvény célkitűzéseit. *A szimpózium – elképzelésem és szándékom szerint – hármas. Szeretném bemutatni a nem-vadász kutatóknak, tudósoknak, hogy a vadászatnak mennyi biológiai, természetvédelmi, társadalmi-gazdasági, sport, művészeti, jogi stb. vonatkozása van, melyek mind nyitott kutatási területek lehetnek. Bármilyen furcsán is hangzik, a vadászat méltó társa és területe lehet a tudományos kutatásnak. Szeretném a társadalom legszélesebb rétegei felé bemutatni, hogy a vadászat – minden, a különböző médi-*

umokban egyre hangosabbá váló, úgynevezett „természetvédők” hangulatkeltő propagandájával ellentétben – nem egyes aberrált emberek „gyilkos hobbija”, hanem egy szakértelmet igénylő, társadalmi-gazdasági, sőt tudományos háttérrel is rendelkező, emberformáló tevékenység. Ne felejtsük el a vadászok körében már-már szlogenné váló igazságot: „A vadász a legjobb természetvédő.” Szeretnénk végül a vadásztársadalom figyelmét felhívni arra, hogy ezt az ellenségeskedést és gyűlölködést a tudományos ismeretterjesztés fegyverével, a vadászat igazi arcának bemutatásával, türelemmel és a társadalom felé nyitással lehet csak megszüntetni. Ha e hármas cél elérését ez a szimpózium csak egy lépéssel is előbbre tudja vinni, akkor mai munkánk nem lesz hiábavaló elfecérelt idő.

A délelőtti két ülészak a vadászat biológiai vonatkozásaival, a délutáni 2 ülés a vadászat társadalmi és gazdasági összefüggéseivel foglalkozott. Mindegyik ülészakon 3-3 előadás hangzott el, az előadók kevés kivétellel, a Baranya-Somogy-Tolna régióban működő kiváló szakemberek voltak. A vadbiológiai előadások fő témája a régióink domináns nagyvad fajainak (gím és dámszarvas, vaddisznó) problémakörre volt. A társadalmi-gazdasági témájú, délutáni előadások felölelték a természetvédelemtől a vadászati jogon keresztül a sportig, vagy a különböző vadfajok urbanizálódásának témaköréig sok határterületet.

A vitáulésen a hozzászólók, csaknem kivétel nélkül, a spontán visszatelepült aranysakálnak és a természetvédelem által betelepített, szigorúan védett csúcsragadozóknak (farkas) a csülkös vadfajokat súlyosan veszélyeztető hatásával foglalkoztak. Az üléseknél egyetértésben minden hozzászóló a nem kellően átgondolt természetvédelmi szabály, vagy törvény rekonziderációját javasolta. Ebben e sorok írója is részt vett néhány szomorú tapasztalata alapján. Ezután egy kiváló szakember, Faragó Sándor, a Soproni Erdészeti Egyetem vadászati és vadgazdálkodási intézetének emeritus professzora, foglalta össze a szimpóziumi előadásokon elhangzottakat szakmai és tudományos szempontból. Ez a szakértői értékelés minden szempontból messze menően pozitív volt.

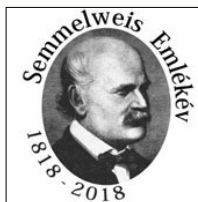
Érdekes színfoltja volt a szimpóziumnak az egy órányi ebédszünet, mely „ismerkedés a vadászgasztronómiával” címen szerepelt a

műsorban. A Gyulaji és Kaszói Vadgazdaság kedvessége folytán gím- és dámszarvas húsból készült kitűnő, speciális vadételekkel ismerkedhetett meg a szimpózium közönsége. Egy kitűnő siklósi borász, Gaszt Kornélia, a Hosszúcsér Vadászegyletbe nemrég belépett „Diána”, aranyérmes borainak kóstolgatása még kellemesebbé tette ezt a szokatlan szimpóziumi ebédet. A vadászebéd megnyitásként Reglődi Dóra professzorasszony, a szimpózium társelnöke mondott rövid, szellemes pohárköszöntőt.

A vitáulés után sor került végül a záróülésre, melyen a szimpózium társelnöke, Reglődi Dóra professzorasszony kedves szavakkal köszönt el úgy, mint nem vadászó kutató a nem kutató vadászoktól és a szimpózium minden résztvevőjétől. Jó példája volt ez a szimpózium annak, hogy a tudományos kutatásnak még számtalan, arra érdemes, kiaknázatlan területe van, így pl. a vadászat különböző aspektusai. Ugyanakkor felhívta a figyelmet arra is, hogy a tudományok művelőinek fontos szerepe lehet a társadalom különböző, csoportjai, rétegei közt fennálló érdekellentétek, vitás kérdések megoldásában és így a társadalmi béke előmozdításában.

*Mess Béla
emeritus professzor*

SEMMEWEIS EMLÉKNAP

Pécsi Akadémiai Bizottság
2018. november 23-24.

Semmelweis felismerésének határokat áttörő üzenete

Semmelweis Ignác, aki a kézfertőtlenítés fontosságát a világon elsőként ismerte fel, 200 éve, 1818-ban született. A híres magyar szülész-nőgyógyász évfordulóját számos rendezvénnyel ünnepeljük világszerte. A Magyar Tudományos Akadémia a zárókonferenciát 2018. november 23-24-én rendezi Pécsen. Az eseményen szeretnénk megjeleníteni Semmelweis 21. századi jelentőségét a kórházhigiéne, infektológia, mikrobiológia és a műtéti szakmák területén. A konferenciára szeretettel várjuk a hazai és az országhatárhoz közeli kollégák jelentkezését.

Részletes program: <http://tensipecs.hu/konferencia-szervezes>

A részvételhez regisztráció szükséges a honlapon 2018. november 15-ig

A konferencia várható kreditpontértéke: 12.

A hallássegítő implantátummal élő gyermekek harmadik tábora

Önkéntes segítőként részt vettem a 2018. augusztus 5. és 10. között a Kis-Balaton közvetlen közelében, Zalasabaron megrendezett élménytáborban. Ez a harmadik olyan alkalom volt, melyen cochleáris és csontvezetési implantátummal élő gyermekek élvezhették a sok közös programot és egymás társaságát. Ismét hatalmas öröm volt megfigyelni önfeledt szórakozásukat a csúszdaházban, a műfüves, kivilágított futballpályán vagy éppen a 4D mozi-
ban, de a legfelejthetlenebb élményt az nyújtotta, hogy láthattam, mennyire élvezik az implantált gyermekek a táncos, zenés programokat. További különlegessége volt a tábornak, hogy a beszédprocesszorok helyszínén történő programozásával, finomhangolásával, és a beállítások normál életkörülmények közötti tesztelésével járulhattam hozzá a fiatalok minél jobb hallásélményének, beszédértésének eléréséhez. A gyermekek orvosi felügyeletet is kaptak dr. Bárány Edina, a budapesti Heim Pál Klinika munkatársának személyében.

*Tóth Tamás, fizikus
Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika*

Beszámoló a „Hang Világnapja” alkalmából rendezett lakossági szűrővizsgálatról

Hangunk mind a társas kommunikáció, mind a testi-lelki egészségünk szerves részét képezi. Hangunkra nem csupán úgy kell tekintenünk, mint mondandónk, érzelmeink kifejezésére szolgáló eszközre, hanem mint személyiségünk egy szeletére is. Életünkben betöltött nélkülözhetetlen szerepénél fogva a hangunkkal való törődés legalább annyira fontos, mint egészségünk bármely összetevőjének ápolása. Ezen gondolat mentén haladva 2018. április 18-án első alkalommal szerveztem közösségi foniátriai megmozdulást a „Hang Világnapjának” tiszteletére a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikán.

Az egész napot felölelő lakossági szűrővizsgálat célja a rekedtség miatt érkező betegek részletes kivizsgálása és az ehhez kapcsolódó tanácsadás volt. Az esemény koordinálásán felül az eszközös vizsgálatokat, az ún. stroboszkópiát is magam végeztem. A foniátriai műszeres vizsgálat zászlóshajójának számító stroboszkópia olyan endoszkópos módszer, mely a kibocsájtott fényt a beteg hangjához szinkronizálja, így a hangszalagok nyálkahártyájának mozgása lassított felvételhez hasonlóan vizsgálható. A módszer legfőbb előnye a hagyományos

endoszkópia számára láthatatlan eltérések (pl. hangszalagciszták, kislökő hangrészarárdási elégtelenségek) detektálása, illetve in situ és invazív karcinómák közötti állapotok elkülönítése. A vizsgálat során az életminőséget jelentősen befolyásoló benignus hangszalageltéréseken felül malignitásra gyanús állapotokra is fény derült, így a vizsgálatok egyúttal fej-nyaki daganatszűrésül is szolgáltak. Az idősebb korosztályt érintő, korral járó rekedtségen, az intenzív hanghasználatot követő fáradásos jeleken felül a népbetegségnek számító refluxra utaló eltérésekkel is találkoztam a vizsgálatok során.

A tapasztalt magas részvételi arány nem csupán az esemény napilapban történő előzetes hirdetését tükrözte, hanem a lakosság hangminőség iránt támasztott egészségtudatos gondolkodását is. Az esemény iránt mutatott széleskörű érdeklődéssel a következő évekre tervezett rendezvény indult útjára.

*Dr. Burián András
egyetemi tanársegéd*

MEDEL Surgical Hearing Implant Academy

2018. június 21-22. között rendezték a MED-EL cég által szervezett „Surgical Hearing Implant Academy” nevű előadássorozat Innsbruckban. A cég az iparág egyik vezetője az implantálható hallókészülékek terén, és évente szerveznek gyakorlati tanfolyamokat központjukban. Abban a szerencsés helyzetben lehettem, hogy Magyarországról klinikánk képviselőjében én vettem részt a kétnapos tanfolyamon.

A rendezvény délelőttjein a különböző középfül- és csontvezetési implantátumok (*Vibrant Soundbridge* és *Bonebridge*) indikációjáról és műtéti lépéseiről, valamint a cochleáris implantátumokról hallhattunk érdekes előadásokat. Később lehetőségünk volt kipróbálni az *Adhear* rendszert, mellyel a fülmögötti területre ragasztott illesztéken keresztül imitálhattuk a csontvezetési implantátummal elérhető hallást.

A délutáni programokon lehetőségünk volt a fenti implantátumok műtéti lépéseit sziklacsontmodelleken gyakorolni. Látogatásom során betekintést nyerhettem a MED-EL gyárba, ahol nyomon követhettem a fenti készülékek összeszerelési folyamatát. Itt ismerkedhettem meg a cég új képkalkoló szoftverével is, mely a cochleáris implantátum behelyezése előtti megfelelő elektróda kiválasztásában nyújt segítséget a sebész számára.

Az esti kulturális programok a nemzetközi kapcsolatteremtésen felül a helyi gasztronómiába való betekintést is elősegítették, mindemellett bővültek az implantálható hallókészülékekkel kapcsolatos ismereteim, emiatt a tanfolyamot minden, cochleáris implantátummal foglalkozó fülsebész figyelmébe ajánlom.

Dr. Alexandros Koukoulis

DENIS DIDEROT FRANCIA FILÓZOFUSZ IDÉZZÜK: ELŐRÉS	JAPÁN VÁROS	SZATY- TYÁNBOŰR	OROSZ IRÁSMÓD ÜRES TÖMLŐCI	OROSZ FILLÉR SEGÉLY- KÉRŐ JEL	VÁLASZ KATEGO- RIZÁL	EDÉNYT TISZÍT	ELTULAJ- DONÍT RÓMAI ÖTÖS	KEMÉNY- KÖTÉSŰ NORVÉG SPORTJEL	APRÓ ELŐS- KÓDÓ	SZOM- SZEDOS ORSZÁG
VELENCB UTAZÓ V. CSERE- MISZ							ARKKÉP SZINTE- TIKUS MÚSZAL			K
			ZENÉSZ V. (R. EZSŐ)				HELYEZ- TET ROLLING ...			
LABDA- JÁTEK			RÉGVÁR- MEGYE ROVAR RÉSZE				BARANYAI KÖZSÉG ... PACE; BÉKÉBEN			
				TÖRVÉ- NYES LÓDING					FÉL NÉGYI BELE- BELE- HARAP	
SZÁLLÍTÓ- ESZKÖZ CSEND- BEN VANI		ANGOL TAGADÁS	VISSZAHÍ!		KÁRTYA- LETÉT TEJ- MÁRKA			VUK APJA ALTATÓ SZÓCSKA		
					TENGERI HAL ÉSZAKI SZARVAS		ÁLLÓVÍZ KARL ...; NÉMET ÍRÓ VOLT			FÉLBEI TARTÓS ÉLEL- MISZER
ISKOLA- BA JÁRAT KELVIN JELE	RÉMTÖR- TENET FORMA- TERVEZÉS		DISZNÓ KAPJA HAZAI NÉPCSONP.			BARANYAI KÖZSÉG JEGY- KEZELŐ				
						SZENT, OLASZUL SPANYOL FÉRFNÉV				BALATONI HAL
COR- NEILLE DRAMÁJA	CSEPPNYI DARAB! IDÉZET 3. RÉSZÉ		ÉJFÉL UTÁN ÉSZAKI FÉRFNÉV			FALA ZÖ- ELEM MÁRKÁJA CSATANÓ				
				LÓERŐ, RÖVIDEN TAJTÉK		ÚJSÁG BÉCSI RAKPARTI		NŐI NÉV STALLONE BECENEVE		
RUHÁT SIMÍT ÍRÓ VOLT (LAJOS)					SZÍNÉSZ V. (GYULA) AZ ÓLOM VEGYJELE			NÉMET SPORTJEL KURÍR HANGZÓI		
					FRANCIA KÖTŐV. KÉRDŐ- SZÓCSKA					
HOSSZÚ SZÜRÜ MACSKA										

Pálai László

„Az Anatómia határterületei” – kiállítás a Tudásközpontban

A Tudásközpontban 2018. április 25. és május 18. között „Az Anatómia határterületei” címmel az orvostanhallgatók Reglődi Dóra az „Anatómia határterületei” című kurzusára készített prezentációiból nyílt kiállítás Vicena Viktória orvostanhallgató és dr. Fülöp Balázs Dániel egyetemi tanársegéd összeállításában. A különleges tárlatot az Anatómiai Intézet munkatársainak szervezésében Pinczehelyi Sándor grafikus, egyetemi tanár nyitotta meg.

Az Anatómia határterületei dr. Reglődi Dóra fakultatív kurzusa az orvoskaron. Célja, hogy a kötelező anatómia tananyag elsajátításán kívül a hallgatók megismerkedjenek az anatómia művészeti aspektusaival, történelmi háttérével, érdekes vonatkozásokkal, a normál anatómiától eltérő felépítéssel, mint pl. a testtorzítások anatómiai alapjaival, valamint egyéb, nem humán orvosi szakmákhoz (gyógytornász, edzők, állatorvosok) szükséges anatómiai alapokkal. A kurzus betekintést nyújt más anatómiai oktatási rendszerekbe is. Az előadók részben az Anatómiai Intézet oktatói, akik előadást tartanak a masszázs, jóga anatómiai alapjairól, anatómiai gyűjteményekről, múzeumokról, hullarablókról, csontokkal kapcsolatos szokásokról, hagyományokról, régi oktatási módszerekről, a szerzői nevek mögötti történelmi háttérrel, a *heavy metal* zenészek anatómiai vonatkozásairól, vagy külföldi oktatási tapasztalataikról. Nagyon sok vendégelőadó tartott már előadást olyan témákról, mint például a rendészeti anatómia, a közelharc anatómiája, a szag idegi feldolgozása és annak pszichológiai vonatkozásai, sebészeti mütétan és az anatómia közös kultúrtörténete, a mellkas művészeti anatómiája, a csontok igazságügyi vizsgálata. Egy őslénytani kutató dinoszauruszok csontjait elemezte, antropológus a csontváz antropológiai főbb jellemzőit tárta fel a hallgatóság számára, régész és temetőigazgató az ősi és jelenlegi temetkezési szokásokról beszélt vagy éppen a gyógytorna anatómia vonatkozásaihoz kaphatott a hallgató betekintést. Művészeti anatómia előadás is volt több alkalommal, amelyeken a festőket, szobrászokat érintő anatómiai vonatkozásokról esett szó, illetve Rembrandt anatómiai tárgyú festményei kerültek bemutatásra. Esztétikai előadások keretében, a szépség anatómiájáról illetve plasztikai sebészeti anatómiáról hallhattak az érdeklődők. Az Állatorvostudományi Egyetem rektorától, aki egyben az Anatómiai Tanszék vezetője is, kaphattunk értékes és érdekes információkat az állatorvosi anatómia oktatásról.

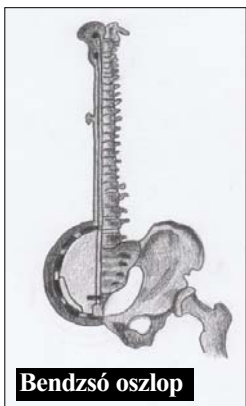
A kurzus végén a hallgatók saját prezentációt adnak be, amelyekben egy anatómiai vonatkozású téma kerül feldolgozásra. Nagyon sok érdekes és színvonalas prezentáció érkezett már az évek során. Innen jött az ötlet, hogy ezt érdemes lenne másokkal is megismertetni. A kiállítási anyag már több helyen bemutatásra került, többek között TDK, OTDK, hazai és nemzetközi szakmai konferenciák keretében. A most megrendezésre került kiállításon több, mint 300 prezentációból készült anyag került bemutatásra. Az érdeklődők nagyon sok érdekes és kevésbé ismert témával ismerkedhettek: találkozhattak bizzar gasztronómiával, aminek a nevében is benne van, hogy nem a hétköznapi konyhaművészetre gondoltak. Szóba került a kannibalizmus, vagy más néven antropofágia, a brazil Wari törzs szokásai, akiknél a tisztelet jelének számít a halott elfogyasztása. Bepillantást nyerhettünk a Pápua Új-Guinea lakóinak évszázados hagyományába, akiknél a mai napig a győzelem jele, ha elfogyasztják áldozataik agyát. A kiállítást megtekintők megismerkedhettek különleges neurológiai betegségekkel, mint például „Alice csodaországban” szindrómával, hollywoodi anatómiai ba-

kikkal és a legújabb trendekkel, mint például a hegtetoválassal, amely afrikai népek kultúrájához nyúlik vissza, és a felnőtté válás szertartásához tartozik, vagy a kígyónyelvvel, amely Indiai törzstől eredeztethető szépségszimbólum.

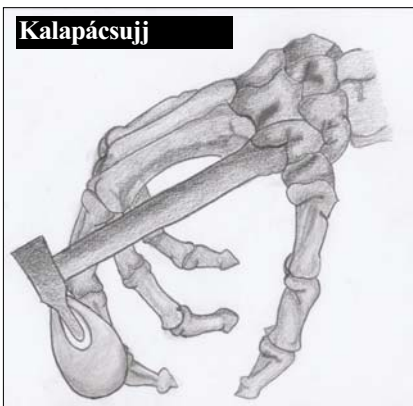

Néhány egyéb témakör:

- A művészet anatómiája
- Anatómia az építészetben
- Fejlődési rendellenességek anatómiája
- Kínzások anatómiája
- Mérnöki anatómia
- Klinikai anatómia
- Ósök és vallási szokások anatómiai vonatkozásai
- Sport anatómia
- Anatómia mások szemével
- Anatómiai preparátumok
- Anatómiai múzeumok
- Régi idők divatja és az anatómia
- Koponyakultusz
- Állati anatómia
- Hollywoodi anatómia
- Tánc anatómiája
- Hangulatjavító anatómia
- Anatómia a kriminológiában
- Anatómia az irodalomban
- Anatómia és a pszichiátria
- Kezdetek anatómiája
- Csempészet anatómiája

Bendző oszlop

Kalapácsujj

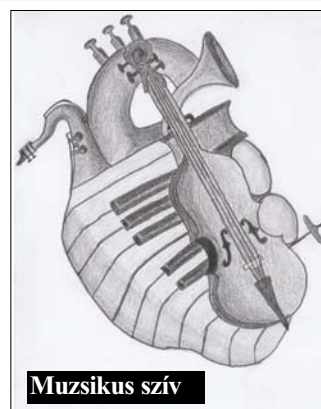
A kiállításon ezenkívül megtekinthető volt Uzelmann Emese hallgató – Mimikri az anatómiában avagy egy zenész anatómiája című munkája. Rajzaiban a hangszerek és az anatómia közötti kinézetbeli hasonlóságokat mutatta be.

A kiállítás célja az volt, hogy kiköccsentse a hallgatóságot a mindennapok egyhangúságából, növelje az érdeklődést az anatómia iránt. A célok között szerepelt olyan orvosok képzése, akik a saját szakterületükön kívül is tájékozottak. Emellett alkalmat adott arra, hogy a laikusok közötti félreértés és tévhit, hogy az anatómia csak a boncolásról és a tetemekről szól, elillanjon és ők is betekintést nyerjenek ennek a tantárgynak a sokszínűségébe, varázsába.

A megnyitó műsora a következő volt:

A Művészeti kar hallgatói zenei előadása után (Páris Alexandra – fuvola, Pusztai Gábor – gitár) Rózsáné Szarka Veronika, a Tudásközpont osztályvezetője köszöntötte a vendégeket, majd Reglődi Dóra és Pinczehelyi Sándor megnyitóját következett. A két vers, ami a keretprogramban szerepelt, a kiállítás témájával összhangban összekötötte az emberi testet és a művészetet. Bárdosi Attila „Íme, ez az én testem” c. verseskötetéből szavalt két verset Vicena Viktória és Légrádi Szandra (A szívem – Csak magamért dobogok és A szemek – Te bottal, én velük verek). A megnyitót Lucas Liliána éneke (Rihanna: Stay) zárta.

A szervezők köszönik a HÖK segítségével a poszternyomtatás költségeinek fedezésében.

Muzsikusszív

Reglődi Dóra, Vicena Viktória

(MEVÍZS A) – CSAK MAGAMÉRT DOBOGOK

Rabszolgának jobb a sora,
Hisz tarthat néha szünetet,
Én meg mint egy zsoke lova,
Csak körbe-körbeügetek.

Vassarkantyúd, ha belém szúr,
Fájdalmamban fölnerítek,
De majd rájössz, hogy ki az úr,
Ha nyeregből kirepítlek.

Néha-néha elfáradok,
Majd leülök egy sámlira,
Vagy mímelek egy zárlatot
És kijelzem, hogy fájl-hiba.

Megszámolnád ütememet,
Úgy közel hárommilliárd,
Én csak addig üzemek,
Míg az idő megálljt kiált.

Gyengül erőm, rostom nyúlik,
Kék rúzs kenek az ajkadra,
Fölkiáltasz – Jaj! de szúr itt!
Arcod torzul fájdalmadba’.

Ha szerelem bújik beléd,
De viszonzásra nem talál,
Én iszom meg annak levét;
Ennél rosszabb csak a halál.

De ha újra reád tekint,
Aki szóra sem méltatott,
Nincs nyugalmam se bent, se kint,
Hormon bennem nyomot hagy ott.

Ha mindebből elegendem van,
Rád dobogok egy rémálmot,
Hogy otthon vár egy telegram;
Bosszúm könyörtelen, álnok.

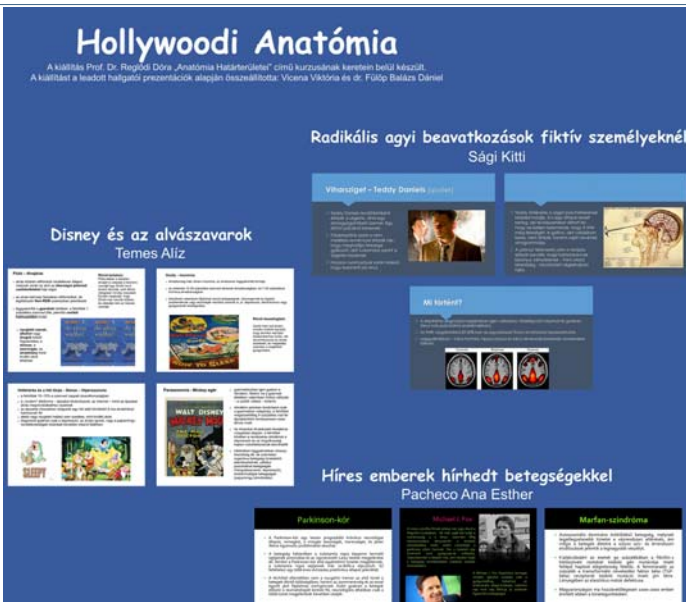
Néha-néha megijesztlek
– Rövidebbet kéne lépned! –
Ez szerzett joga szívednek,
Mert én dobogok csak érted.

És ha egyszer lecseréllek,
Mert szavamra fittyet hánytál,
Új szívedben ketten élnek,
S kettőtöknek jut egy ágytál.

Ritmustalan éjszakákon,
Verejtékben megfűrösztelek,
Reggeled függ egy hajszálon,
Adj kosarat a büröknek.

Ébredéskor fűt-fát ígérsz,
Hogy ez többé ne történjen;
Nélkülem te semmit sem érsz,
Eltévedsz az örök éjben.

Ha megszeged adott szavad,
S türelmemet túlstrapálod,
Válaszolnom, csak egy marad:
Megtértődöm és megálllok.

(KEMEZS A) – TE BOTTAL, ÉN VELÜK VEREK

Néha bizony jobban fáj
annál, amit mond a száj,
ha megver egy tekintet,
mely zokogásra ilhet.

Néha bizony többet mond
– és eggyel több lesz a gond –,
mint egy hamis vádirat,
hiszen párnát átitat.

Mondják: *a lélek tükre!*
De rászorul egy trükkre,
hogy csalfán elhitesse,
az nem egy esti mese,

mit pillájával rebeg.
Bár tiltakozik eszed,
hazugságát követed,
s megemeled főveged.

Ki belenéz, elveszik,
lemerülhet a *nem*-ig,
és ha benne fuldokol,
a kudarcért mást okol.

Lehet kék, zöld vagy barna,
– és nem mintha zavarna –
jelentéktelen szürke,
óriási vagy műtyúrke.

A barna melegsívű,
a kék az sohasem hű,
a zöld rejtély vagy mérgek;
A baj csak az, hogy szépek.

Sose higgy a színeknek,
csak a saját szívednek!
Ez mind-mind csak egy klisé,
a lényeg az, hogy kié.

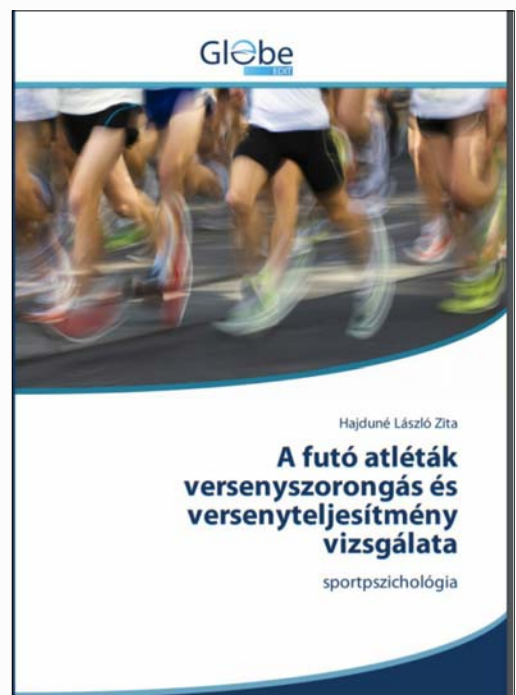
A dráma vége felé
függöny gördülhet elé,
s ha a tapsnak is vége,
a harcból lehet béke.

Megjelent Hajduné dr. László Zita második, önálló könyve

Megjelent Hajduné dr. László Zitának, a Testnevelés és Mozgásközpont egyetemi adjunktusának új könyve a Globe kiadásában, *“A futó atléták versenyszorongás és versenyteljesítmény kapcsolatának vizsgálata címmel”*. A szerző tudományos munkásságával sokat tesz az utánpótlás nevelésért. A tehetséggondozás, a kutatás, és a nevelés területére összpontosít, valamint a versenyszorongás pszichológiai és pedagógiai megközelítésére.

Hajduné dr. László Zita összefoglalójában így fogalmaz:

A sportpszichológia témájú könyvben a sporttal foglalkozó szakemberek elsőrendű feladatuknak a sikerességhez szükséges versenyteljesítményt tekintik. A szorongás értelmezése és kezelése elsősorban élettani mechanizmusokra épül, de emellett a pszichológiai és pedagógiai folyamatok ismeretét sem nélkülözheti, erre szeretnék rávilágítani a jelen könyvben a jelen atléták körében. Az így kialakult tulajdonságok pozitívan elősegíthetik a verseny előtti szorongás befolyásolását, s ezáltal a versenyteljesítmény növelését. A vizsgálatunk a témát három fő irányból közelíti meg: elsősorban célunk volt feltárni a versenyszorongás jellemző jegeit; alaposan megismerni a rövid-, közép-, és hosszútávú futó atléták versenyszorongás jellemzőit. Másodsorban a futó atlétáknál a versenyszorongás fajták kapcsolatának megállapítása: a kognitív, a szomatikus szorongás, valamint a versenyteljesítményrel kapcsolatos önbizalom mértékének a mérése. Továbbá célunk volt még, hogy a sport területén összegyűjtsük a meglévő pedagógiai és pszichológiai nevelési eszközöket és módszereket, amelyek pozitív irányú személyiségfejlődést eredményezhetnek.

*A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk Gynaekologia (1902-1913)**

1902-ben az *Orvosi Hetilap* szerkesztői felkérésére, a Budapesti Kir. Orvosegyesület Gynaekologikus Szakosztálya erkölcsi és anyagi támogatásával, Tóth István (1865-1935) és Temesváry Rezső (1864-1944) útjára indította a *Gynaekologia* folyóiratot. Majdnem négy évtizedet kellett várni, hogy a Semmelweis Ignác (1818-1865) által is szerkesztett, mindössze egy évfolyamot megért *Nő- és Gyermekgyógyászat* témájú melléklet folytatódhasson. Az 1902-ben indított *Gynaekologia* 1909. évi 1. számát még ketten szerkesztették, majd Temesváry Rezső helyett Tóth mellé Scipiadés Elemér (1875-1944) – még mint adjunktus – került a szerkesztőségbe.

A Szatmárnémetiben született Tóth István tanulmányai befejeztével 1889. január 1-én lépett be a Tauffer Vilmos (1851-1934) vezette nőgyógyászati klinikára, ahol rövidesen tanársegéd, majd adjunktus lett. Tóth – akiben kortársai a hazai modern ginekológia megteremtőjét tisztelték – lelkes tanítványa, később kitartó munkatársa, sőt barátja és végül méltó utóda lett Tauffernek. Tóth Istvánt 1899-ben magántanárrá, 1908-ban rendkívüli tanárrá, 1910-ben pedig a székesfővárosi Szt. Rókus-kórház Szülészeti Osztályának élére nevezték ki. 1917-től vette át Tauffer örökét. A II. sz. Női Klinika az ő vezetése alatt olyan mértékben fejlődött, hogy szakmai körökben mint „Tóth-klinikát” emlegették. Tóth István ötvenezer gyermeket segített a világra! Egyik előadásában szerényen így vallott magáról: *„orvosi életem nem elméletek fejtegetésében telt el; nem is születtem olyan csillagzatban, honnét felfedezések szikrái, lángkévei pattantak ki”*. Nagy büszkeséggel töltötte el, hogy élete során az Orvosegyesület, az Orvosegyesület Nőgyógyászati Szakosztálya, a Magyar Nőorvosok Társasága, az Orvosok Kamarazene Egyesülete is elnökké választotta. Egy cikluson keresztül a Német Nőorvostársaság vezetőségének, 1934-ben pedig az Olasz Nőgyógyászati Társaság tiszteletbeli tagja is volt. Az Országos Széchenyi Könyvtár (OSZK) katalógusának tizennégy rekordja őrzi a nevét. A méh, petefészek és méhkürt daganataival, a chorionepitheliomával, a méhen kívüli terhességgel foglalkozott és a mesterséges vetélésekről is publikált. Két nőgyógyászati tankönyv megírásában is közreműködött.

Temesváry Rezsővel aki akkor ünnepelte orvosá avatásának negyven éves évfordulóját, a Pesti Napló 1927-ben készített interjút. Az interjú alapján szeretnénk bemutatni Temesváry életét és munkásságát. Már medikus korában megmutatkozott a szegény sorsú kollegái iránti érzékenysége, ez volt az oka, hogy elvállalta az Orvostanhallgatók Segélyező és Önképző Egyesületének alelnöki feladatait. A Bäcker Józseffel (1863-1924) közösen megírt egyetemi pályamunka kapcsán figyelt fel rá a kor neves nőgyógyásza Kézmárszky Tivadar (1842-1902) és vette magához munkatársul az általa vezetett klinikára. Majd külföldi tanulmányok következtek. A 80-as években nagy hatással volt rá a Szegény Gyermekágyasokat Segítő Egyesületet – a későbbi Fehér Kereszt Egylet – tevékenysége. Az ott tapasztaltak ösztökélték arra, hogy életét az anyavédelemnek szentelje. Stefánia kir. hercegnő „egyenes felszólítására”, alapította meg az Országos Anya- és Csecsemővédő Egyletet. Több évtizeden keresztül a Weisz Manfréd alapította Weisz Alice Gyermekágyas Otthon igazgató főorvosa volt, ahol több ezer anya teljesen ingyen szült és kapott megfelelő orvosi ellátást. Ő vezette az Országos Munkásbiztosító Pénztár Anya és Csecsemővédelmi Hivatalát is. Tizenkét éven át volt az Orvosegyesület Nőgyógyászati Szakosztályának titkára. A nagy tudós emléket állító „Semmelweis-szobor végrehajtó bizottságának” is tagja volt. Sok örömet szerzett a számára, hogy több mint harminc éven keresztül viselhette az Orvosegyesület főkönyvtárosi tisztségét. Ez idő alatt készítette el az egyesület könyvtárának katalógusát. 28 művének bibliográfiai adatait találhatjuk meg az OSZK katalógusában. Írt az abortuszról, a terhesség alatti diéta fontosságáról. Több könyve is megjelent, közülük nem egy foglalkozik a nőgyógyászat történetével. 1899-ben adta közre az *Előítételek, népszokások és babonák a szülészet körében Magyarországon* című művét. A könyv alapjául az általa kiküldött kérdőívek szolgáltak, melyeket hazánk valamennyi területén élő orvosokhoz és a bábákhoz juttatott el. Az ő válaszaikból állította össze a „népgynecologia” teljes egészét felölelő művét. Az Orvosi Hetilap 1977-ben kétoldalas cikket közölt Temesváryról. Számos publikációja közül e könyvét taglalta a leghosszabban. Ebből idézünk most: Temesváry a „*legtalálóbbr kifejezéseket a coitus interruptusról jegyzett fel. Például Baranyában: szánt, de nem vet; Háromszékben: bent csépel, kívül szór; Biharban: ne járj a szobában, hanem maradj a pitvarban stb.*”. Politikával a saját bevallása alapján sosem foglalkozott, de egy olasz barátja révén 1915-ben ő közvetített egy üzenetváltást gróf Tisza István és Sidney Sonnino, olasz miniszterelnök között. Ő maga így vallott erről az esetről: *„Kockázatos, de érdekes két utat tettem akkor, az egyiket Rómába, a másikat már csak Luganóba. »Érdekes epizód«-nak nevezte azokat Tisza István is, akivel ismételt négyszemközt tárgyalásaim, illetőleg jelentéseim, amelyek helyességét, sajnos, a későbbi események igazolták, örökké felejthetetlen emlékeim közé tartoznak. Talán másként fordult volna a sorsunk, ha az akkor Olaszországból hozott tanácsokat követték, illetőleg követhették volna!”*

Scpiadés Elemér neve talán a legismertebb az Orvostudományi Hírdőző olvasói előtt, hiszen a pécsi egyetem orvostudományi karának 1931-32. évi dékánja és 1932-33. tanévi prodekanja, az Erzsébet Tudományegyetem 1937-38. tanévi rektora, 1938-39. évi prorektora volt. Számos, róla közölt egyetemi kiadványból ismerhettük meg életrajzát: 1875. augusztus 21-én Jászárokszálláson látta meg a napvilágot. Az elemi iskoláit szülőfalujában végezte, majd a gimnáziumi évek következtek Gyöngyösön a ferenceseknél, később Egerben a ciszterciáknál. A budapesti Pázmány Péter egyetem orvosi fakultására 1893. szeptember 1-én iratkozott be. Harmadéves orvostudományosként Salzburgban töltött fél évet. 1898 októberében kapta meg orvosi diplomáját. Végigjárta az akkor szokásos ranglétrát, volt díjtalan, majd díjas gyakornok a budapesti egyetem Klug Nándor professzor vezette élettani intézeténél majd a Kétyl Károly professzor vezette II. sz. Belgyógyászati Klinikán. Később tanársegéd, majd 1919. április 1-től adjunktus a Tauffer professzor vezette II. számú Szülő- és Nőbeteg Klinikán. Közben öt hónapot amerikai tanulmányúton is töltött. 1910. június hó 21-én a Pázmány Péter Tudományegyetemen egyetemi magántanárrá habilitált: „A terhességi és szülési pathológia” című tárgykörből. Az I. világháborúban a Vöröskereszt tábori kórházában teljesített szolgálatot. 1919 november végéig helyettes főorvos volt a budapesti Szt. Rókus Kórházban, majd 1922. január 4-ig a Zita Kórházban. Itt kapott megbízást 1920. októbertől az Erzsébet Tudományegyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Tanszékének vezetésére. Megbízásait a korabeli sajtó alapján szeretnénk bemutatni: *„a budapesti kir. magyar orvosegyesület alapí-*

tó tagja, a budapesti nőorvosok szakosztályának, a magyar nőorvosok társaságának és igazgató tanácsának tagja és volt elnöke. Az Erzsébet Tudományegyetem Tudományos Egyesületének ügyvezető elnöke és orvosi szakosztályának alapító elnöke, az országos szakorvosképző vizsgálobizottság tagja, a katolikus orvosok Szt. Lukács egyesületének választmányi és tiszteleti tagja. Baranya, Fejér, Somogy és Tolna vármegyék kerületi szülészfőorvosa, Bácsbodrog és Tolna vármegyék tb. tisztifőorvosa. A Deutsche Gynäkologische Gesellschaft rendes tagja, a Wiener Gynäkologische Gesellschaft tiszteletbeli tagja. Elnöke Pécs város lovas leventéinek, díszelnöke a Pécsi Szeráfi Kórusnak, választmányi tagja a ciszterci diákszövetségnek. Az Americanának tíz éven át priorja, majd nagypriorja.” Tudományos tevékenysége is kiemelkedő. Az OSZK katalógusában 55 német, vagy magyar nyelvű, a szülészeti és nőgyógyászat csaknem valamennyi területét felölelő publikációja található, a Web of Science-ben is található műveire hivatkozás.

Az Orvosi Hetilap mellékleteként megjelenő Gynaekológiát ha röviden kellene bemutatnunk, csupán annyit mondanánk, hogy a kor valamennyi neves nőgyógyásza publikációit közölte, akik szakmájuk összes kérdését felvetették és tárgyalták ebben az orgánumban. Részletes bemutatása kissé nehézkes lenne, hiszen az Orvosi Hetilap legnagyobb terjedelmű mellékletéről van szó. Évente hat alkalommal jelent meg 2-2 ívnyi terjedelemben. 1904-től formátuma megváltozott. Kisebb és vastagabb lett, de ezáltal könnyebben olvashatóvá, kezelhetőbbé vált. Az első világháború kitörésével a Gynaekológiát ugyan nem tudták többé megjelentetni, de azok az orvosok, akik nem kerültek háborús szolgálatba, tovább publikáltak e témában is az Orvosi Hetilap hasábjain. A Gynaekológia valamennyi száma megtalálható és kutatható a Pekár Könyvtárban.

2018-ban ünnepeljük Semmelweis Ignác születésének 200. évfordulóját. Ezért is szeretnénk kiemelni néhány sort Adolf Kussmann (1822-1902): „*Semmelweisnál*” című cikkéből, melyet Hevesi Artúr fordításában a Gynaekologia 1902-ben megjelent első száma közöl. „*Semmelweiszel úgy ismerkedtünk meg, hogy kitűnő szülészeti cursusára beiratkoztunk. Mikor megtudta, hogy Bronner és én az öreg Naegelenk voltunk tanáresegedei, a kit ő mélyen tisztelt, úgy fogadott minket, mint barátait; tanulmányainkban tőle telhetőleg mindenben kezünkre járt, sőt kieszközölte részünkre azt is, hogy hat hétig a szülőosztályon működhessünk, a mit akkoriban nehezen engedtek meg. Mindig szívesen fogadott minket, még ha nem egyszer az egész éjet átvirrasztotta is. Bécsben szerzett ismeretségeim között Semmelweisra gondolok legszívesebben és legnagyobb hálával. Megismerkedésünk előtt rövid idővel tette nevezetes, áldásos felfedezését, melyet az emberiség neki köszönhet, folytonosan azzal foglalkozott és az képezte nap-nap mellett beszélgetéseink tárgyát.*”

* A cikkben néhány esetben az eredeti folyóiratban közölt helyesírást használtuk!

Dr. Gracza Tünde

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

Az Anatómiai Intézetből

- Nagy megtiszteltetés érte intézetünk korábbi vezetőjét, *Csernus Valért*, aki a Városháza Emlékérem kitüntetésben részesült.
- *Horváth Gabriella* docensi, *Farkas József* adjunktusi kinevezését vehette át nyáron.
- Megjelent *Mess Béla* új könyve „A vadászat biológiai, társadalmi és gazdasági hatásai” címmel.
- A Nemzeti Kiválóság Pályázat nyertes intézetünkéből: *Tamás Andrea*, *Füredi Nóra*, *Kóvári Petra* és *Vass Réka*.
- Intézetünk tagjai az alábbi konferenciákon vettek részt, illetve szerepeltek poszterrel vagy előadással: 48. Membrántranszport Konferencia, Sümeg: *Reglódi Dóra*; Magyar Anatómus Társaság XXI. kongresszusa, Debrecen: *Rékási Zoltán*, *Csernus Valér*; *Nagy András Dávid*, *Szabó Edina Ivett*, *Gaszner Balázs*, *Fülöp Balázs Dániel*, *Tamás Andrea*, *Gaszner Tamás*, *Hollósy Tibor*, *Füredi Nóra*, *Rivnyák Ádám*, *Reglódi Dóra*, *Kovács László Ákos*, *Fábián Eszter*; Magyar Élettani Társaság Vándorgyűlése, Szeged: *Tamás Andrea*; 11. FENS Forum of Neuroscience in Berlin: *Reglódi Dóra*, *Tamás Andrea*. A konferencián *Reglódi Dórát* megválasztották a FENS (Federation of European

Neuroscience Societies) titkárának. 2nd Human Brain Project Curriculum Workshop, Berlin: *Fülöp Balázs*. VI. Neurotoxicity Society Meeting: *Reglódi Dóra*, *Tamás Andrea* és Combat Medical Care Conference, Ulm: *Farkas József*.

Az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról

Gastroenterológiai Tanszék és Transzlációs Medicina Tanszék:

- A Gastro Update Alapítvány és az I. Belgyógyászati Klinika Gastroenterológiai Tanszékének szervezésében szeptember 8-án zajlott a Gastro Update Compact 2018 továbbképző tanfolyam Pécsen, az Entz Béla Oktatási Központban. A szakmai előadások során a gastroenterológia interdiszciplináris szemléletének bemutatása és a legfrissebb szakirodalmi ismeretek áttekintése volt a fő cél. Hasonló rendezvények az utóbbi években nem voltak, korábban sok éven át évente került megrendezésre hasonló továbbképzés. A hagyományt felélesztve reményeink szerint ezentúl évente ismét megrendezésre kerül a továbbképzés *Madácsy László* címzetes egyetemi docens (Székesfehérvár) áldozatos munkájának köszönhetően. Felkért előadóként a Gastroenterológiai és a Transzlációs Tanszékről többen szerepeltek: *Bajor Judit* (Vékonybél betegségei-

nek „update”-je), *Hegyi Péter* (Új evidenciák a gastroenterológiában), *Pár Gabriella* (Hepatológiai betegségei „update”-je (NASH, autoimmun májbetegségek, hepatitisek, májfibrosis és cirrhosis)), *Vincze Áron* (Gyomor betegségeinek „update”-je). Az idei és a korábbi évek előadásai regisztrációt követően elérhetőek a Gastro Update Alapítvány honlapján is (<http://gastro-update.hu>).

Infektológiai Tanszék:

- Péterfi Zoltán szeptemberben a következő előadásokat, illetve posztereket mutatta be: a Kaposváron szeptember 13-15. között megrendezett Belgyógyászati Szinten tartó tanfolyamon „A mikrobiom” címmel tartott előadást. A Heidelbergben szeptember 16-19. között zajlott „The Human Microbiome” szimpóziumon több társszerzővel „Microbial and bacteriophage communities of food, fecal, and environmental samples” című posztert mutatta be. A szeptember 20-22. között Szegeden megrendezett nemzetközi Közép-európai gyógyszer technológiai kongresszuson (12th Central European Symposium on Pharmaceutical Technology and Regulatory Affairs) társszerzővel közösen mutatta be az „Enteric film coating of capsules with freeze-dried fecal supernatant in Clostridium difficile infection”

című posztert, illetve a „Our experiences with freeze-dried fecal supernatant capsules in Clostridium difficile infection” című előadást.

Kardiológiai és Angiológiai Tanszék:

■ Az Európai Kardiológiai Társaság (ESC) éves kongresszusát 2018. augusztus 25-29. között Münchenben rendezték meg több mint 32 000 résztvevővel, újra rekordévet zárva. Klinikánkról *Tóth Kálmán*, mint a Magyar Kardiológusok Társaságának elnöke vett részt a nemzeti társaságok elnökeinek találkozáján, az ESC Working Group on Coronary Pathophysiology and Microcirculation (WG6) vezetői (nucleus) tagjaként a munkacsoport közgyűlésén és vezetőségi értekezletén. Üléselnök volt továbbá a „PCSK9 inhibitors – for the many or the few?” szekcióban.

A II. sz. Belgyógyászati Klinikáról

■ Az Európai Vesetársaság (ERA-EDTA) 2018. május 24-28. között tartotta 55. kongresszusát Koppenhágában. *Nagy Judit* a kongresszusra beérkezett absztraktok értékelésében való részvétel mellett az Európai Vesetársaság Etikai Bizottságának tagjaként a bizottság elnökével, Paolo Schena professzorral kreditpontos kurzust szervezett „Ethical aspects in dialysis and kidney transplanation in the elderly” címmel, amelynek egyik üléselnöke is volt. Szeptember 1-én Egerben *Wittmann István* a Magyar Diabetes Társaság Családorvostani Munkacsoportjának regionális továbbképző rendezvényén „Szívelégtelenség és veseelégtelenség a cukorbetegségben” címmel tartott előadást.

A Biofizikai Intézetből

■ *Kengyel András* részt vett 2018. július 30. és augusztus 3. között a “47th European Muscle Conference” konferencián poszter szekcióban.

Az Élettani Intézetből

■ Intézetünk két munkatársa is sikeresen habilitált szeptember folyamán: *dr. Gálosi Rita* szeptember 21-én (pénteken) tartott tantárgyi előadást az Élettan I tantárgy keretében Elektrokardiogram I. címmel (magyar nyelven), valamint a Physiologie für Mediziner I. tantárgy keretében Das Elektrokardiogramm I címmel (német nyelven). Ezt követően, 11 órai kezdettel került sor A prefrontális kéreg szerepe a jutalmazási folyamatokban című tudományos előadására.

■ *Dr. Pál József* szeptember 28-án pénteken az Élettan I tantárgy keretében Vérvnyomás, pulzus címmel (magyar nyelven), valamint a Physiology tantárgy keretében Blood pressure, arterial pulse címmel (angol nyelven) tartott tantárgyi előadást, majd 13 órakor a Kompaktálódott „sötét” neuronok kialakulása és regenerációja a központi idegrendszerben címmel tudományos előadást.

A Fogászati Klinikáról

■ Szeptember 17-22. között rendezték Münchenben a European Association for Cranio – Maxillo – Facial Surgery (EACMFS) nemzetközi kongresszusát. Szalma József meghívott előadást tartott, „Heat Consequences of Different Preparation Methods in Impacted Third Molar Removal And Coronectomy” címmel.

■ Az Arc-, Állcsont- és Szájsebészet tanszék munkatársai részvételével zajlott szeptember 27-29-ig Szegeden, a Magyar Arc-, Állcsont- és Szájsebészeti Társaság (MAÁSZT) XXII. Kongresszusa és Szegedi Fogorvos Találkozó.

A MAÁSZT kongresszusára két előadást vittek a tanszék munkatársai. Kövér Zsanett és Juhász Vivien: *Mikro RNS-ek szerepe szájüregi laphámrákok liquid biopsziás mintáiban*, valamint Szalma József: *Az in vitro csontmodellek hatása a fűrési hőmérsékletekre és a fűrési időkre* címmel. Szalma József szekcióelnöki feladatai mellett felkért előadást is tartott: *A vérzékeny betegek fogorvosi, szájsebészeti ellátása* címmel. A rendezvény idején a MAÁSZT közgyűlése vezetőség- és elnökségválasztást is tartott, melyen Szalma Józsefet a társaság főtítkárának választották. A Fiatalok Fórumának díjazását Kövér Zsanett és Juhász Vivien kolléganők kapták előadásukért.

■ A Szegedi Fogorvos Találkozón felkért előadást tartott Schreindorfer Károly, a Konzerváló Fogászati és Parodontológiai tanszék szakorvosa, *Obstrukcióval járó endodontiai esetek megoldásának lehetőségei- döntéshozatal a mindennapi praxisban* címmel.

A Gyermekgyógyászati Klinikáról

Általános Gyermekgyógyászati Tanszék

■ 2018. szeptember 5-8. között került megrendezésre a Pediatric Rheumatology European Society, Lisszabonban. Az eseményen *Mosdósi Bernadett* vett részt.

■ 2018. szeptember 13-15. között rendezték meg a Magyar Gyermekorvosok Tár-

sasága és a Magyar Diabetes Társaság Gyermekdiabetes Szekciójának XXXIV. Tudományos Ülését Nyíregyházán. A rendezvények a következő előadások voltak hallhatók: *Kémenes Anna Virág és mtsai*: Akut hepatitis, ami nem HEV-eny és diabetes mellitus; *H. Nagy Katalin, Soltész Gyula*: Insulinkezelés és corticosteroid-terápia 1-es típusú diabeteses gyermekekben. Az eseményen üléselnöki feladatokat látott el *Kozári Adrienne, Erhardt Éva és Soltész Gyula*.

■ Hagyományaink szerint ismét megrendezésre került klinikánkon a felnőtt szakorvosok továbbképzése, Gyermek ortopédiai kórképek témakörben, 2018. május 14-18-i időszakban. A képzésre meghirdetett minden hely betelt, ami jól jelzi a klinikánkon zajló képzés fontosságát és helyét a szinten tartó továbbképzések sorában.

■ Két kollégánk vett rész 18th EFORT Congress, Barcelona rendezvényen, 2018. május 30-június 1-i időszakban, amely nemzetközi szimpózium elsősorban a szakma európai erőforrásait egyesíti. Klinikánk nemzetközi tudományos szerepvállalását jelzi, hogy kollégáink prezentációval képviselték a pécsi mozgásszervi sebészetet, Ian O’Sullivan előadás, Schlégl Ádám poszter formájában számolhatott be kutatási eredményeiről.

Ortopédiai Klinika

■ A Magyar Ortopéd Társaság és a Magyar Traumatológus Társaság 2018. évi közös Kongresszusa Győrött, zajlott, 2018. június 28-30. között. A tudományos seregszemlén a pécsi Ortopédiai Klinika jelentékeny erőt képviselt: munkatársaink összesen 10+1 előadást tartottak; a +1 előadás Szabó Dorottya prezentációját jelenti, aki az erősödő Sportmedicina Intézetet képviselte. A szakmai fórum a klinikánk számára igazi ünneppé vált, ugyanis számos díjat kaptak munkatársaink: Than Péter munkásságát a Magyar Ortopéd Társaság Dollinger Emlékéremmel ismerte el, Schlégl Ádám a Zinner Nándor emlékére kiírt pályázat 2018 Első díját nyerte el dolgozatával, a harmincöt év alattiak Fiatalok fórumán előadásával Schlégl Ádám 1. díjat, Márkus István 2. díjat nyerte el.

Az Orvosi Népegészségtani Intézetből

■ A Népegészségügyi Képző- és Kutatóhelyek Országos Egyesületének XII. Konferenciáját augusztus 29-31. között rendezték meg Budapesten, melyen az alábbi előadások illetve poszterek szerepeltek. Elő-

adások: *Nagy-Borsy Emese és mtsai*: Egészségi állapot és egészségmagatartás vizsgálata a hajléktalanellátásban dolgozók körében; *Rákósy Zsuzsa*: Hajléktalan emberek szociális és egészségügyi ellátásának integrált fejlesztése; *Girán János és mtsai*: Napvitorlával történő közterületi árnyékolás lehetséges egészséghatásainak vizsgálata. Poszter: *Skerlec Petra és mtsai*: Diet and physical activity of Hungarian secondary students living in dormitory.

A Patológiai Intézetből

■ *Kálmán Endre* meghívott előadóként vett részt a 2018. szeptember 13-án Sümegyen megrendezett „A nem-kissejtes tüdődaganatok komplex patológiai diagnosztikája és a mintavétel kihívásai az új terápiás lehetőségek tükrében” című edukációs és szakmai konszenzus megbeszélésen. Előadásának címe: Cytoblokk – mire alkalmas – miben segít?

A Sebészeti Klinikáról

■ Az idei évben szeptember 16-18. között rendezték több mint ezer regisztrált résztvevővel a 16th ISDE (International Society for Diseases of the Esophagus) World Congress-t Bécsben, melyen *Papp András* és *Bognár Laura* vett részt.

■ *Szántó Zalán* és *Jakab László* előadást tartott a Magyar Mellkasebész Társaság által 2018. szeptember 7-8. között Szegeden megrendezett Mellkasebészeti Tudományos Találkozón.

Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognóziai Intézet

■ A Farmakognóziai Intézet munkatársai, *Purger Dragica* és *Filep Rita* 2018. szeptember 10-14. között egy előadással és két poszterrel szerepeltek a 7th Balkan Botanical Congress című konferencián, amely Újvidéken (Novi Sad, Szerbia) került megrendezésre. Az eseményen közel 400 résztvevő húsz európai országból tíz szekcióban számolt be a legújabb kutatási eredményeiről. A „Flora, Vegetation and Phytogeography” szekcióban munkatársunk az alábbi előadást mutatta be: *Dragica Purger et al*: „*Chrysopogon gryllus* in loess grasslands on the southern limits of the Carpathian basin”. Poszter formájában került bemutatásra: *Sándor Csete et al*: „Monitoring of the natural habitats along an oxbow of the Drava river”, valamint *Rita Filep et al*: „*Arbuscular mycorrhizal fungi colonization of Helianthus tuberosus (L.) in its native and non-native range*”. A konferencia nagyszerű lehetőség volt arra, hogy a résztvevők tájékozódjanak egymás kutatási eredményeiről és új szakmai kapcsolatokat létesítsenek.

SAJTÓSZEMLE

Forrás: PTE

Új, nagyfrekvenciás ultrahangkészülék a Gyermekgyógyászati Klinikán

A Modern Városok Program keretében megvalósuló egyetemfejlesztés nem pusztán beruházásokat és épületrekonstrukciókat jelent, hanem jelentős mennyiségű és minőségű eszközbeszerzést is, főként az orvostudomány és egészségügy területén. Ennek keretében érkezett egy nagyfrekvenciás ultrahang készülék a Pécsi Gyermekklinika sebészeti ambulanciájára, ami innovatív támogatást nyújt a törések, sérülések diagnosztizálásában és kezelésében.

Ismert tény, hogy a gyerekkori törések, bokaszalag sérülések rendkívül gyakoriak. A vizsgálati protokoll jelenleg fizikális vizsgálatból, illetve röntgenfelvétel készítéséből áll. Az új, jobb felbontású ultrahangos vizsgálattal a sérülések súlyossága sokkal precízebben megítélhető. Az eszköz további előnye, hogy a mozgásszervi ultrahang segítségével az egyszerű helyzetételt igénylő egyes törések esetén a röntgen, illetve a képerősítő készülékek használata jelentősen csökkenthető.

„Nemzetközi trendek jelzik, hogy robbanásszerűen terjedni fog a nagyfrekvenciás ultrahangkészülék használata. Az új eszköz hatással lesz úgy a betegellátásra, mint a tudomány világára, hiszen a pontosabb adatok megismerése, a klinikai esetek részletesebb leírása és azok feldolgozása új kutatási eredmények elérését, publikálását teszik lehetővé” – mondta dr. Decsi Tamás professzor, a Gyermekgyógyászati Klinika igazgatója.

Tudományos együttműködés a Transzlációs Medicina Központ és a Heim Pál Gyermekórház között

Egyre többet hallani a kifejezést: transzlációs medicina, de még kevesen tudják, mit is jelent ez a fogalom. Aki október 2-án részt vett a fővárosi Heim Pál Kórház tájékoztatóján, egy kicsit közelebb kerülhetett a rejtély megfejtéséhez, ugyanis ezen a rendezvényen jelentették be a budapesti intézmény együttműködését a már két éve működő pécsi Transzlációs Medicina Központtal.

Az eseményen részt vett az egészségügyi államtitkár, a Heim Pál Kórház korábbi főigazgatója, *Nagy Anikó* is, aki úgy fogalmazott, hogy a transzlációs medicina híd az alap kutatás és a gyakorlati orvoslás között. Az új technikának köszönhetően javul a prevenció, felgyorsul a betegségek diagnosztikája, javul a betegellátás minősége, és nem utolsósorban költséghatékonyabbá válik az egészségügyi ellátás.

Dr. Hegyi Péter professzor, a Pécsi Tudományegyetem Transzlációs Medicina Központjának igazgatója úgy fogalmazott, hogy korábban, amíg egy betegséggel kapcsolatos új kutatási eredmény beépült a kezelési protokollba, eltelt 15-20 év. A transzlációs medicina ezt az időt igyekszik lerövidíteni, akár egy évre. Ehhez a munkához sok együttműködőre van szükség, hiszen a kutatás mellett adatokat kell gyűjteni, ellenőrizni kell a gyakorlati alkalmazás eredményeit.

Nem véletlen, hogy a pécsi központ is több egységből áll: alap kutatási, betegellátási és interdiszciplináris részekből. Ez utóbbiban informatikusok, biostatistikusok, jogászok, közgazdászok és orvostudományi végzettségűek segítik elő az alap és a klinikai kutatás, illetve a jó minőségű betegellátás működtetését. Az egyetemi központokban javasolt mindhárom egység megléte, míg a kórház-

zakban elsősorban a betegellátást érdemes transzlációs szintre emelni.

Dr. Miseta Attila, a PTE rektora elmondta, hogy 2016 januárjában innovatív módon a PTE volt az első magyarországi egyetem, amely megteremtette ennek az új rendszernek a lehetőségét, vállalva ezzel egy teljesen egyedi betegellátási, oktatási és tudományos modul elindítását. Az eredmények önmagukért beszélnek. A heveny hasnyálmirigy gyulladás területén – az első betegségcsoportban, amiben ezt az új modult az egyetem kipróbálta – átlagosan két nappal csökkent a betegek bennfekvésének ideje, felére csökkent az antibiotikum használat, harmadára csökkent a halálozás, és ezek eredőjeként 25%-kal csökkent a betegellátás költsége.

Hangsúlyozta, hogy a gyermekkori hasnyálmirigy-gyulladás nemzetközi kezelési útmutatójának elkészítésére a tavalyi évben épp a most megalakuló központ vezetőit kérte fel a Nemzetközi Hasnyálmirigy Társaság. Az útmutató idén meg is jelent, és 2018-tól a világ minden táján ez alapján kezelik a gyermekkori hasnyálmirigy gyulladást. Nem titkolt célja az egyetemnek, hogy Magyarországon elsőként az orvostanhallgatók oktatásába is kötelező tárgyként vezesse be a transzlációs medicinát.

„A transzlációs medicina a XXI. század áttörése az orvostudományon belül” – mondta *Nagy Anikó* államtitkár. Hozzátette, hogy Pécs és Székesfehérvár után idén tavasszal – még a Heim Pál főigazgatójaként – ő bábáskodott a budapesti, első Gyermek Transzlációs Medicina Betegellátó Központ létrejötténél. Az államtitkár szerint a transzlációs medicina több fontos közpolitikai területen egy időben képes javulást elérni, beleértve az egészségügyet, az oktatást és a tudományt, ezért országos programmá emelése Magyarországnak is nemzeti érdeke.

Forrás: PTE

Gyógyszerfejlesztés a Pécsi Tudományegyetemen

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által kiírt és az Európai Unió által finanszírozott projekt (GINOP-2.3.2-15-2016-00049) keretében a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kara és Általános Orvostudományi Kara, valamint a Pannon Egyetem Mémőki Kara új szintetikus kismolekulák tervezését és vizsgálatát tűzte ki célul. A projekt megvalósítása során kifejlesztett hatóanyagok a sejtek energiatermeléséért felelős sejtalkotóelem (mitokondrium) adekvát működésének megtartását célozzák különféle stressz situációk esetén. A legígéretesebb molekulák hatását szívélégtelenség és a kontrollálatlan gyulladáshoz vezető folyamatok (széptikus sokk) során fogják tesztelni.

A mitokondriumot célzó gyógyszeres kezelés rendkívül ígéretes kezelési lehetőség lehet a már említett kórképekben, és jelentősen csökkentheti az azokban észlelhető igen magas halálozási arányt is. A fejlesztés kiindulási pontját képező egyes vegyületek, amik már maguk is rendelkeznek bizonyos mitokondriális védő hatásokkal, szívélégtelenségben szenvedő betegek esetében előnyös hatásúnak bizonyultak a projektben résztvevő intézetek által végzett, jelenleg publikálás alatt álló vizsgálatok eredményei alapján. Ezen vizsgálatok során a szakemberek előállítottak egy olyan szintetikus kismolekulát, amely állatkísérletben nemcsak megállítja, de bizonyos paraméterek tekintetében vissza is fordítja a szívélégtelenség folyamatát, ami az eddig vizsgált hatóanyagokkal összehasonlítva egyedülálló hatásnak mondható.

Emellett a rezveratrol – ami egy, a szőlőben és vörösbortban megtalálható vegyület (természetes polifenol) és számos hatása mellett a mitokondriumok védelmében is szerepet játszik – humán klinikai vizsgálatban javította a szívélégtelen betegek szívének állapotát.

A projekt keretében azonban ezeknél a hatóanyagoknál célzottabb és hatékonyabb mitokondriumvédő hatással bíró vegyületek fejlesztése a cél. A program eredményeként nemcsak új gyógyszerjelölt molekulák jöhetnek létre, hanem egy olyan, több tudományterületet érintő stratégiai műhely is kialakulhat, amely a hazai és a nemzetközi pályázatokban sikeresen szerepelhet, és lehetőséget biztosít nemzetközi kutatási hálózatokhoz történő csatlakozásra is.

Forrás: peccinapilap.hu

Karunk a legjobbak között a klinikai orvostudomány területén

A Pécsi Tudományegyetem is felkerült az Academic Ranking of World Universities (ARWU) rangsort megjelentető ShanghaiRanking frissen kiadott szakterületi listájára. Az intézményt a világ 500 legjobb egyetemét összesítő listán a 401-500. helyre sorolták a klinikai orvostudomány területén.

2017 óta állítják össze a tudományterületi listát, 54 szakterületet rangsorolnak, az értékelés száz pontos rendszerben történik, főként publikációs tevékenységre jellemző indikátorok szakterületre jellemző súlyozásával mérnek, figyelembe véve a közlemények számát és azok megjelenési helyét a szakirodalomban, az idézettséget, a nemzetközi együttműködésben készült közlemények arányát, valamint az adott szakterületen elérhető jelentős díjak számát.

„Évről évre több lista és rangsor jelenik meg a meghatáro-

zó nemzetközi szaklapokban, természetesen nyomon követjük ezeket. A legtöbb rangsor a publikációk és a hivatkozások száma, a Nobel- és más kiemelkedő tudományos díjjal rendelkező oktatók és hallgatók száma, valamint az ipari bevételek alapján áll össze. Így előfordulhat, hogy nehezen értelmezhető egy adott rangsor a klasszikus egyetemeken esetében, noha az érték, amit képviselnek, felbecsülhetetlen.

A Pécsi Tudományegyetem tudományos adottságai kiemelkedőek, képzési és kutatási kínálata széles, nemzetközi beágyazódását mindezek erősítik. Ezért is figyelemre méltó, ha elismerik erőfeszítéseit, értékeit. Jelen esetben ez az elismerés a klinikai orvostudománynak szól. Nemzetközi környezetben mért erős versenytársaink vannak, és ebben a versenyben törekszünk a komoly sikereket elért kutatókat, oktatókat megtartani, a fiatal tehetségeket helyzetbe hozni” – fogalmazott dr. Miseta Attila rektor.

Forrás: weborvos.hu

Álhírek, áltudomány, szigorodó étrendkiegészítő piac

Az álhírek képesek átvenni az uralmat a közösségi médiában, különösen a Facebookon. Az egyik támadási célpont a gyógyszeripar, de sokan oltásellenesek, vagy éppen hisznek a homeopátiában (ebben a körben erősen felülreprezentáltak az értelmiségiek és a kisgyermekes anyukák), és a lakosság fele próbálkozott már alternatív medicinával – hangzott el a Medical Tribune étrendkiegészítőkkal foglalkozó konferenciáján, Krekó Péter előadásában. A Political Capital ügyvezető igazgatója, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Szociálpszichológiai Tanszékének adjunktusa egy 2016-os, a Závecz Research által készített felmérésre támaszkodott.

„Meg kellene vonni az egészségügyi dezinformációs oldalak anyagi forrásait, edukációs kampányokat, tényellenőrző oldalakat kellene indítani, mert nagy veszélynek van kitéve a fiatalabb generáció. A gyerekek, a fiatalok ugyanis ezeken a közösségi oldalakon „élnek”, ugyanakkor nem védettek az álhírek ellen. A tanulás sem mindig elegendő, ugyanis mindenki megvezethető iskolázottságtól, életkortól függetlenül” – mondta Krekó Péter.

Saját kutatásuk szerint egyre nagyobb teret nyer az internetes étrendkiegészítő vásárlás, minden ötödik (általuk) megkérdezett személy vett már online ilyen terméket – mondta dr. Fittler András, a PTE, GYTK Gyógyszerészeti Intézetének docense, akinek előadásából az is kiderült, hogy a patikákkal szemben nincs adat arról, hogy hány legális étrendkiegészítő forgalmazó van. Bár a letiltott termékek többsége hazai online forgalomban nem kapható, ám külföldről sokszor megrendelhető. Fittler András szerint kulcsfontosságú a forgalmazó kiléte, megbízhatósága, ám igazán nem működnek fékek ezen a piacon.

Még kevés cikk jelent meg az MTA támogatásával indított a tudomany.hu portálon – amelynek célközönsége minden gondolkodni hajlandó ember –, ám elkezdődött a harc az áltudományok és a tudományos analfabetizmus ellen. A tudomány eredményei-

nek hiteles és közérthető közvetítése sok energiát, ráfordítást igényel Fábíán István, a honlap felelős szerkesztője, a Debreceni Egyetem professzora szerint. Néhány példával illusztrálta, miként vezetik félre az embereket áltudományos magyarázatokkal, sőt, miként tesznek szert busás bevételekre egyesek mások félrevezetésével.

Az előbbire példa a vízzel hajtott autó, ami azért vicces, mert a víz szétválasztása alkotóelemeire több energiát igényel, mint amennyit a felszabaduló hidrogén elégetésével nyernek; az utóbbira pedig a mindenféle divatos vizek szolgálták: szűz víz, smart víz, yin és yang víz (mind a terméket, mind a mellékterméket eladják a csapvíz több százszoros áráért). Nem kímélte a homeopátiát, a vércsoport szerinti diétát sem – az utóbbira 274 millió találatra lelt a Google-n, míg a kérdés tisztázására csak a töredékét. Az embereket nem csak a hiszékenység, tudatlanság fordítja az áltudományok felé, de a „hinni akarás”, a könnyebb megoldás választása is, hiszen sokkal egyszerűbb valami csodaszert bekapni, mint elmenni egy kellemetlen vizsgálatra.

Mindössze 1300 patika (az összes durván fele) jelentkezett arra a programra, amelyben logót (zöld mezőben É betű) kapnak a megbízható étrendkiegészítő árusító gyógyszertárak. A betegek ezt nem figyelik, a patikákat pedig nem igazán ösztönzi semmi a részvételre. Mint dr. Feller Antal, a Hungaropharma vezérigazgatója rámutatott, a patikába betérő beteg nem tudja, hogy bajára gyógyszer, vény nélküli szer, vagy étrendkiegészítő (ami egyébként az élelmiszer kategóriába tartozik) lenne jó, ezért nagymértékben a patikusra bízta magát, így a gyógyszerészt felelősség terheli. Bár szeretné a Hungaropharma teljes körben elérni, hogy minősített gyártó termékeit forgalmazza, egyelőre 86 százalékos ez az arány, miként az is, hogy az étrendkiegészítő cikklusa rövid, és jóval kevesebb ideig vannak forgalomban, mint a gyógyszerek.

Forrás: *alfahir.hu*

30 éve született az első magyar lombikbébi a pécsi klinikán

A hetvenes évekre az orvostudomány eljutott arra a pontra, hogy testen kívüli megtermékenyítés és embrióbeültetés módján fogant kisbaba láthatta meg a napvilágot Angliában. Magyarországon majd 10 évet kellett arra várnia a gyermektelen szülőknél, hogy a tudomány segítségével közös utódjuk legyen. 1988. augusztus 24-én, éppen harminc évvel ezelőtt sírt fel az első magyar lombikbébi, Zsuzsanna, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Szülészeti Klinikáján.

A hazai népességnövekedés propagálásával, a gyermekvállalás ösztönzésével középpontba került a lombikbébi program is, hiszen egyre több olyan pár fordul szakemberhez, akiket a próbálkozások ellenére sem ér utol a gyermekáldás. Magyarországon a meddség megközelítőleg 200 ezer házaspárt érint, így a reprodukciós eljárásokra való igény hatalmas. A magas számban jelentős szerepet játszik megváltozott életvitelünk is. A gyermekvállalás kitolódik, egyre többen vállalnak gyermeket 35-40 éves koruk körül, amikor már a lombikbébi kezeléssel is nehezen megy a teherbe esés, de a gyermekvállalás átlagkora is jelentősen növekedett.

Míg 1970-ben átlagosan 22,5 éves korukban születték első gyermeküket a magyar nők, addig 2014-ben 28,2, a tavalyi adatok szerint pedig már 30,2 évesen érkezik az első kisgyermek a családokba. Fontos beszélnünk a magyarok többségének egészségtelen, mozgásszegény életmódjáról, ami elhízás terén a nők teherbe esési esélyeit, míg a férfiaknál a spermiumok mozgékonyaságát csökkenti.

Louise Brown, a világ első lombikbébije, aki az angliai Oldhamben nők millióinak adta vissza a reményt, egy hónappal ezelőtt ünnepelte 40. születésnapját. 1978-as születését óriási médiafigyelem övezte, szüleit kórházból való hazatértükkor újságírók hada várta bristoli otthonuk előtt, hogy láthassák az évszázad babáját. Születésnapja kapcsán a brit Independent készített megható cikket a ma is Bristolban élő kétgyermekes édesanyával, aki elmondta, mennyire hálás az orvostudománynak, mert segít azoknak a pároknak, akiknek természetes úton nem lehet gyermekük.

„A petefészkek tüszőjéből emeltünk ki petesejtet, amit egyesítettünk a férfispermiummal, majd rögvést visszahelyeztünk a méhbe. Ez utóbbi, a laparoszkópos visszahelyezés művelete volt az én feladatom. Nagyon nagy volt az öröm a szüléskor, a családot nem kell magyaráznom, de a miénk is, hiszen ezzel bebizonyítottuk, hogy nemcsak a fővárosban vannak remek szülészközpontok, illetve nem csak ott folynak világra szóló kutatások” – nyilatkozta korábban a bama.hu-nak dr. Bódis József, aki 1988-ban a szülészcsapat tagja volt.

A hazai mesterségesen létrehozott terhesség-kísérlet program 1986-ban indult el Péccsett, amiben másfél évig állatkísérletek keretében, több mint ezer egérmél végeztek megtermékenyítést. A dr. Csaba Imre vezette munkacsoport végül 1987 decemberében hajtott végre sikeres beavatkozást egy tíz éve meddő házasságban élő asszonynál.

Zsuzsanna 1988. augusztus 24-én látta meg a napvilágot Péccsett, és bár nagy szenzációnak számított, később nem vállalta úgy a nyilvánosságot, mint angliai sorstársa. Annyit tudni róla, hogy Pakson él, és jelenleg 30 éves.

Az első után gyorsan jött a második baba a fővárosi Nyíró Gyula kórházban, majd egyre több egészségügyi intézmény nyújtott lehetőséget a meddségkezelésre. Állandó lombikprogramot kínáló intézmény azonban csak 1992-ben jött létre Kaáli Géza jóvoltából, amit a kezdeti magánkezelések után a társadalombiztosító is fokozatosan támogatásban részesített. A támogatás ellenére is rengeteg pénzt hagynak ott a családok az egészségügyi intézményeknél, hogy gyermekük születhessen.

Függetlenül attól, hogy magánintézményről vagy közfinanszírozott ellátóhelyről van-e szó, mindenhol öt próbálkozást fizet az egészségbiztosító. Ennek azonban évi volumenkorlátja van, ami azt jelenti, hogy évente összesen hatezer próbálkozást finanszírozhatnak állami pénzből. Tavaly a kormány az államilag támogatott lombikeljárásokhoz kapcsolódó gyógyszerek támogatását – ha az állami intézményben került felírásra – 70-ről 90 százalékra növelte, míg magánintézményeknél ugyanennyiről 55 százalékra csökkentette, kiegészítve azzal, hogy akinek öt embrióbeültetéssel végződő beavatkozásból legalább egy gyermeke születik, az a következő gyerek, illetve gyerekek esetében is négy-négy teljes beavatkozást igénybe vehet az egészségbiztosító terhére.

A petesejt levétele, a mesterséges megtermékenyítés, majd az embrió visszaujtetése magánintézményekben nagyjából 400 ezer forintra rúg, plusz 100 ezer forint a gyógyszerköltség. Tehát egy beültetés félmillió forintból jön ki, és akkor még egyáltalán nem biztos, hogy a beültetett embrió megmarad.

A sikerességi rátáról tanúskodik Rétvári Bence államtitkár által tavaly közölt adat is, miszerint 2010 óta összesen 41050 művi megtermékenyítési eljárást végeztek a közfinanszírozás terhére. Ezen kezelésekből 8895, azaz 21,67 százalék bizonyult eredményesnek.

Éppen ezért már az első kezelés alkalmával gondolnak a jövőre, így ha több embriót is sikerül osztódásra bírni, és ezek egészségesek és életképesek, akkor lefagyasztják őket. Később már nem kell előről kezdeni a procedúrát, és a költségek is megcsappannak. Egy ilyen beültetés gyógyszerekkel és a fagyasztási költségekkel együtt nagyjából 250-300 ezer forintba kerül. Ez azt jelenti, hogy ha valaki már az első lombikkezeltés során teherbe esik, akkor négy inszeminációval számolva körülbelül 1 200 000 forintot hagy az intézményben, ha minden embrió beültetésre kerül.

Fotó: Krizmanics Z.

Forrás: MTI

A PTE fejlesztéseiből nyílt interaktív bemutató a Nádor Galériában

A Design Hét keretében a Pécsi Tudományegyetemen a Modern városok programban megvalósuló fejlesztésekből nyílt különleges, interaktív bemutató október 3-án a pécsi Nádor Galériában. Az október 22-ig látható bemutató célja, hogy a városlakók, a diákok, a leendő pécsi egyetemi hallgatók találkozhassanak az egyetemfejlesztési tervekkel.

A PTE hagyományos és a legkorszerűbb infokommunikációs eszközök segítségével számol be az eddigi eredményekről és a jelenleg zajló építkezésekről, beruházásokról.

A magyar kormány a Modern Városok Program részeként mintegy 25 milliárd forinttal támogatja a PTE-t. Az egyetemfejlesztés célja az intézmény versenyképességének erősítése, oktatási és szolgáltatási portfóliójának fejlesztése, a külföldi hallgatói létszám növelése és az ehhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása.

A közlemény szerint már tervezési szakaszában is „jelentős kreatív energiákat” mozgatót meg a projekt: az előkészítésben 79 tervezőt foglalkoztattak, és 11 építészstúdiót vontak be az elmúlt két év során.

„A beruházásokon már most átlagosan 180 építőipari munkás dolgozik, tavaszra számuk eléri a 300 főt, az első félév végére meghaladja a 600-at” – áll az összegzésben, amelynek megfogalmazása szerint „már most látható, hogy mitől lesz egyedi és megnyerő az egyetem kínálata”.

A PTE az MTI érdeklődésére közölte, hogy a fejlesztésekben érintett összes egyetemi kar és szervezeti egység fejlesztéseit háromdimenziós makettek, elektronikus poszterek, videótartalmak és úgynevezett webséta segítségével mutatják be az érdeklődőknek.

Dr. Kuhn Endre professzor (1928-2018)

1928. február 19-én született Budapesten. Kitüntetéssel érettségizett. Az orvosegyetemet Budapesten végezte. Diplomáját 1952-ben vette át summa cum laude eredménnyel. Ezután az Uzsoki utcai kórházba került, melynek röntgen osztályán, majd a kórház onkoradiológiai intézetében dolgozott, 1958-59-ben megbízott főorvosként vezette az intézetet. 1955-ben szakvizsgázott „sugaras eljárások”-ból. 1979-ben pedig szakképesítést nyert klinikai onkológiából. 1961-ben nevezték ki docensnek a Pécsi Orvostudományi Egyetemre, és kapott megbízást a Női Klinika radiológiai osztályának vezetésére. 1964-ben került át az akkor megalakuló Röntgenklinikára. 1968-ban védte meg kandidátusi értekezését, majd 1987-ben tudományok doktora lett, 1994-ben habilitált. 1972-ben a Radiológiai Klinikára megbízott vezetőnek nevezték ki, majd 1973 óta kinevezett egyetemi tanárként igazgatója az intézetnek. 1982-ben megbízott igazgatója lett a POTE Központi Izotópdiaosztikai Laboratóriumnak.

Több szakmai szervezetnek volt tagja: EACR, Magyar Radiológusok Társasága, Magyar Onkológusok Társasága, Magyar Nukleáris Orvostudományi Társaság, Országos Röntgen és Sugárfizikai Intézet Szakmai Kollégium, MTA Radiológiai és Orvosi Izotóp Alkalmazási Szakbizottság, MTA, PAB Klinikai Kutatási Szakbizottság.

Kitüntetései: Kiváló Orvos, Erdélyi Mihály-émlékérem, Kisfaludy Pál-émlékérem, Ratkóczi Nándor Emlékérem, POTE Pro Universitate Emlékérem arany fokozata.

Kutatási területe: a rosszindulatú daganatok komplex radiodiagnosztikája és radioterápiája; új szupervolterápiás eljárások, sensibilizálás-synchronizálás, nagy besugárzási fractiók alkalmazása; Hodgkin és non-Hodgkin lymphomák radiológiai stajingje, teljes nyirokrendszeri besugárzás és többgyógyszeres cytosztatikus kezelésük; a terjedés radiológiai módszerekkel való meghatározása.

Külföldi tanulmányutak: NSZK, Svédország, Anglia, Szovjetunió, NDK, Bulgária, Irak, Egyesült Államok. A Tübingeni Egyetem és az Erfurti Orvosi Akadémia Radiológiai Klinikájával szoros szakmai kapcsolatot ápol.

Kuhn professzorra hárult az a nehéz feladat, hogy a radiológia rohamos fejlődésével együttjáró fejlesztéseket a mindig nehéz gazdasági helyzetben is kiharcolta, hogy azokat a mindennapos oktató, gyógyító és tudományos munkában hasznosítsa. Az oktatást különösen szívügyének tekintette, de véleménye szerint magas szintű oktatás csak magas szintű gyógyító és tudományos munka mellett lehetséges. Kiváló előadói készségének köszönhetően előadásainak látogatottsága is kiemelkedő volt. Előadásait közérthetően, szép magyar nyelven tartotta. Angolul és németül kiválóan beszélt.

Nevéhez fűződik a korszerű sugárterápia megteremtése a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, s neki köszönhető, hogy a radioterápia a hiányos géppark ellenére is szakmailag a kor követelményeinek megfelelő szinten maradt.

131 közleménye jelent meg. Fejezetet írt a Gyakorló orvos enciklopédiájába. Nívó Díjat kapott a „Malignus lymphomák radiológiai diagnosztikája” című monográfiájáért, a „A radiológia alapfogalmai” című tankönyv társszerzője.

Életében sok örömet élt meg a zene szeretetében, klasszikus zenei gyűjteménye a kollégák között is közsímet volt. A klasszikus zene nagymesterei közül is kiemelten kedvelte Wagnert és Bartókot.

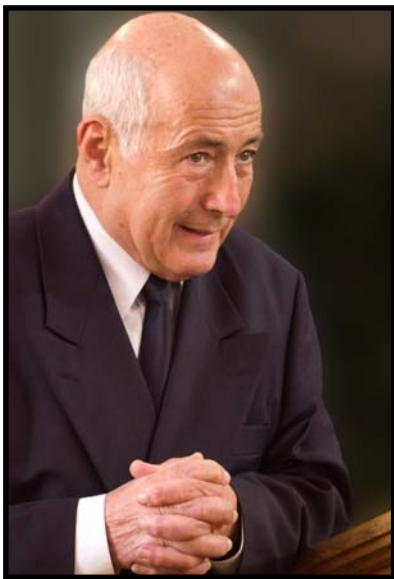
1994-ben ment nyugdíjba, de kapcsolatát az intézettel továbbra is tartotta.

Kuhn professzor 2018. június 9-én, életének 91. évében hunyt el. Volt tanítványai, munkatársai emlékét tisztelettel megőrzik.

Kedves Professzor Úr, nyugodjék békében.

dr. Horváth László, dr. Csere Tibor, dr. Bogner Péter

In memoriam Pintér András

Pintér András 1937-ben született Pécsen. A Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett 1956-ban, a Pécsi Orvostudományi Egyetemen diplomázott 1962-ben. Gyermeksebészként két nagy mestere volt, akiktől sokat tanulhatott. *Pilaszanovich Imrétől* a beteg szeretetét és tiszteletét, *Mestyán Gyulától* pedig a „*Soha nem elég!*” egészséges nyugtalanságát vette át. A pécsi gyermekklinikán, ahol 47 évet dolgozott, végigjárta a ranglétrát: klinikai orvostól, az adjunktuson át a professzori címig. Iskolateremtő munkásságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy hozzá fűződik a gyermekkori urogenitális sebészet magyarországi bevezetése, meghonosítása. Az általa alapított Pilaszanovich vendégprofesszori előadásokkal nemcsak a pécsi gyermeksebészetet – melynek 27 éven át volt a vezetője –, hanem a pécsi orvostudományt is nemzetközi szinten népszerűsítette. Legfőbb célkitűzéseinek egyike a közép- és kelet európai gyermeksebészek támogatása volt. Számos díja mellett az Európai Gyermeksebész Társaság elnökének tisztségét töltötte be (2005-2007). A legnagyobb elismerésének azonban a Magyar Gyermeksebész Társaság örökös tiszteletbeli elnöki címét tartotta. Hivatalosan 2008-ban lett nyugdíjas, de igazából sosem volt az. Emeritus professzorként is élete végéig bejárta a Pécsi Gyermekgyógyászati Klinikára, gyógyított, oktatott és tudományos munkát végzett. Elmenetelével egy pótolhatatlan embert veszítettünk el. Beszélni róla azonban csak úgy lehet, mint ahogy ő beszélt volt mestereiről; „*A hagyományok tisztelete nem a hamu őrzése, hanem a tűz továbbvitele*”.

Felesége Kinga, két gyermeke, Csaba és Andrea, öt unokája, kollégái, tanítványai, pályatársai, a világ gyermeksebészei mély megrendüléssel gyászolják.

Pintér András professzor búcsúztatása 2018. augusztus 28-án, kedden 14.30-kor volt a pécsi köztemető nagy dísztermében.

Dr. Vástyán Attila egyetemi docens szertartáson elmondott búcsúztatója

Tisztelt Gyászoló Család! Tisztelt Rektor Úr! Tisztelt Egybegyűltek!

Szomorú kötelességet teljesítek, amikor a MGYST vezetősége, tagjai, a Pécsi Gyermekklinika közössége és a hazai és nemzetközi gyermeksebész társadalom nevében búcsúzom Pintér Andrásról.

A MGYST 1979-ben alakult, vált önálló társasággá a sebészeti szakmán belül. Az Alapító Atyák között fiatal orvosként ott volt Pintér András és oroszánrészt vállalt a társaság létrehozásában. A jelen levők közül többen emlékeznek azokra az időkre.

Ha Pintér András neve mellett ez az egy teljesítmény állna csak, akkor is nagy tisztelet övezné a magyar gyermeksebészek körében.

Azonban szerencsére ez csak a kezdet volt. Kezdetre egy kivételes szakmai és emberi karriernek, amely mindvégig szorosan összeforrt a gyermeksebészet magyarországi – majd később nemzetközi -fejlődésével, fejlesztésével.

Hosszú időbe telne, ha a nagyívű, sikeres pálya minden részletét sorra vennénk.

A „hivatalos” nekrológokban olvasható életrajzi adatok helyett, illetve mellett engedjék meg, hogy itt én néhány – részben személyes- gondolatot osszak meg Önökkel.

Pintér András hagyománytisztelő, puritán ember volt. A Pécsi Gyermekklinika az első és egyben utolsó munkahelye is volt.

Pályája elején szerencsésen támogatta Őt több mentor:

Szeretett Főnökétől, *Pilaszanovics Imrétől* – mindenki Pila Bácsijától – a beteg gyermekek feltétlen szeretetét és tiszteletét tanulhatta meg. *Dénes Jánossal* közösen írták-szerkesztették az első magyar nyelvű gyermeksebészet tankönyvet. Méhes Károlytól – kicsit később – pedig az akadémiai szemléletet vehette át. A Pécsi Gyermekklinika és *Mestyán Gyula* nemzetközi kapcsolatrendszerének köszönhetően 1972-ben 1 éves tanulmányútra nyílt lehetősége a nagy hírű londoni Great Ormond Street-i Intézetben, mely a gyermeksebészet Mekkájának számított Európában. Ez rendkívül jelentős állomás volt egyéni karrierjében, de egyben saját kapcsolatrendszerének kezdete is. Számos magyar gyermeksebész későbbi tanulmányútja ott és akkor alapozódott meg.

A szakmai, tudományos előmenetel töretlenül ívelt. Ehhez persze szükség volt a rendkívüli szorgalomra, kitartásra és legendás munkabíráásra, ami Pintér Andrásról a kezdetektől mindvégig jellemezte.

1975-ben az orvostudományok kandidátusa, 1989-ben az orvostudományok doktora tudományos fokozatot érdemelte ki.

1990-ben, egyetemi tanári kinevezésekor Mestyán Gyula a következő levelet juttatta el Hozzá. Idézem:

„Kedves Bendi!

Egyetemi tanári kinevezésedhez szívből gratulálok és a további szakmai sikerekhez jó egészséget kívánok. Pályafutásod fontos szakaszához érkezted, amikor a követelmények, a teendők és programok újra fogalmazása szükséges.

Három fontos követelményre hívom fel figyelmedet:

- a szakmai és tudományos tevékenység kvalitása teszi hitelessé munkánkat
- emberi és szakmai szempontból értékes munkatársak nevelése nélkül nincs folytonosság
- csinálni azt, ami életünkben a legfontosabb és elfogadni mindazt, amit a sors még tartogat számunkra.

Pécs, 1990. Július 22.

Szeretettel és igaz barátsággal

Mestyán Gyula”

Veretes szavak. Embert próbáló útravaló.

Pintér András az azóta eltelt 28 évben hűen és maradéktalanul teljesítette mind a három követelményt.

Szakmai és tudományos tevékenysége ezt követően még inkább kibontakozott. Az MGYST titkári, majd elnöki tisztségét és a Gyermeksebészeti Szakmai Kollégium elnöki feladatait a Tőle megszokott dinamizmussal és precizitással töltötte be illetve vitte véghez. Ezzel párhuzamosan nemzetközi ismertsége és elismertsége is nőtt. Szerepet kapott vezető tudományos folyóiratok szerkesztőségének munkájában és külföldi testületek és bizottságok megbecsült tagjává vált.

Az 1990-es években ismét az Alapító Atyák szerepében látjuk, amikor elévülhetetlen érdemeket szerez az Európai Gyermeksebész Társaság létrehozásában. Ennek a szervezetnek azután 2005 és 2007 között elnöki funkcióját is betöltötte. Mindmáig az első és egyetlen gyermeksebészként Közép- és Kelet Európából. Rendkívüli teljesítmény, mindenképpen ez tekinthető pályája csúcspontjának.

Pintér András iskolateremtő volt, kiváló mentor és példakép egyszerre. Emberi és szakmai szempontból értékes munkatársak sokaságát nevelte ki Pécsen és az egész országban, biztosítva a gyermeksebészet fejlődésének folytonosságát. Kongresszusok szervezésével, előadások és tudományos közlemények fíradhatatlan javításával, szakvizsgára készülő fiatal kollégák személyre szabott támogatásával sokaknak és sokszor segített. Sokan és sokat köszönhetnek, köszönhetünk Pintér Andrásnak. Csak Pécsen kétszámjegyű az általa mentorált tudományos fokozatok száma. Ezt a tevékenységét kiterjesztette az egész országra és később kelet-közép európai gyermeksebészetet is hatékonyan támogatott. Mindezt önzetlenül. Kimagasló teljesítmény, rendkívüli Ember.

Pintér András – pécsi munkatársai és generációjának legjobbjai támogatásával – de szinte egyszemélyes intézményként elérte, hogy a pécsi és a magyar gyermeksebészet felkerült a gyermeksebészet világtérképére. Egy közelmúltban Vele készített interjúban nyilatkozva ez jogos büszkeséggel tölthette el.

1991-ben indította el a „Pilaszanovich Imre Vendégprofesszori előadás”-okat. Ennek során minden évben a világ vezető gyermeksebészei közül látogatott Pécsre egy kolléga és töltött együtt néhány napot a magyar gyermeksebészekkel. A meghívottak mindegyike első hívásra igent mondott és megtiszteltetésnek vette a felkérést.

1990-ben és 91-ben a gyermeksebészeti osztály kollektívájával létrehozta a Visszatérés és a Hasadékkal született gyermekekért Alapítványokat. Az Alapítványok a gyermeksebészeti ellátás és a gyermekek gyógyítási feltételeinek javítását tűzték ki célul. Az eddigi működés során közel 150 millió forintot sikerült összegyűjteni erre a célra. Ismét egy elismerésre méltó adat és tevékenység.

Pintér András 2008-ban jogi értelemben elérte a nyugdíjas korhatárt. Azonban igazán soha nem élt nyugdíjas életet. Sokat derültünk együtt, amiért Ő sem tartotta értelmezhetőnek a maga számára a „nyugdíjba vonulás” kifejezést.

Élete végéig szinte naponta bejárt szeretett klinikájára, oktatott, levelezett, rendezgette dokumentumait és folytatta iskolateremtő tevékenységét.

Pintér András optimista, de egyben pragmatikus ember volt. Amikor a súlyos betegség megtámadta, a Tőle megszokott vas akarattal küzdött a felépülésért. Nem panaszkodott, derűs és aktív volt az utolsó pillanatig. Teljesítette tehát Mestyán professzor 3. intelmét is: elfogadta azt, amit a sors tartogatott számára.

Pintér Professor számos állami kitüntetést, hazai és nemzetközi szakmai díjat érdemelt ki.

A legrangosabb elismerésnek mind közül az MGYST Örökös Tiszteletbeli Elnöke címet tartotta, melyet 2013-ban ítelt meg Számára a Társaság.

Személyes szerencsémnek és rendkívüli megtiszteltetésnek tartom, hogy – a Társaság akkori Főtitkáraként – egyike lehettem, aki átadta az elismerést és láthattam Rajta a Tőle szokatlan megilletődöttséget és örömet.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Professor Úr! Szeretett Főnökünk! Kedves Bandi!

A megkezdett munkát tehetségünk szerint tovább visszük. Emlékedet hűen megőrizzük.

Nyugodjál békében.

Megemlékezés

2018. október 26-án, pénteken délután megemlékezünk azokról, akik holtukban is az orvoscépzést szolgálták. Az ünnepség 15 órakor ökumenikus szertartással kezdődik a Pécsi Köztemető kápolnájában. Ezután a jelenlévők együtt kísérlnek a egyetemi parcellához, ahol rövid ökumenikus szertartás, megemlékezés lesz és a hallgatók megkoszorúzzák az emlékművet.

Szeretnénk, ha ezen az ünnepségen a hallgatók és az egyetemi oktatók közül részt vennének azok, akiknek ezt idejük megengedi! Egy szál virágot és mécseseket az intézet fog adni.

dr. Reglődi Dóra
intézetvezető, Anatómiai Intézet

Megemlékezés 2014-ben

Adventi koncert – 2017

Az idei koncertre a meghívót lásd a 11. oldalon.

